

Otaņķu gardumi īstās saimnieces rokās

Pārsla Kupše: "Televīzijas šovu "Īstās latvju saimnieces" cilvēki joprojām atceras, arī produkcijas atpazīstamība līdz ar to cēlusies." **8.–9. lpp.**

Jaunais

NEDĒĻAS AVĪZE LEJASKURZEMEI

Kursas Laiks

TV
programma

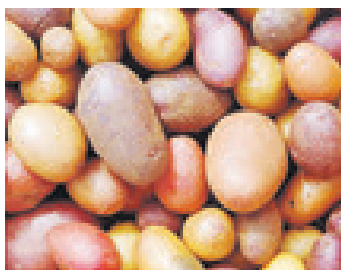
ReKurZeme.lv
Portāls Lejaskurzemei

2016. GADA 28. JŪLIJS • NR. 76 (9028) • Cena – 1,49 €

Profesionālā un tautas sporta robeža

Par profesionālo sportu maksā, par tautas – nemaksā.

4.–5. lpp.

Ciņa par kartupeļu ražu ir nemitīga

Liepājas tirgus īpatnība – te piedāvā mazgātus kartupeļus, citās pilsētās tādiem iet garām un brīnās.

16.–17. lpp.

Sēne, kas "dēj zelta oliņu"

"Garīkās" šitake vešana uz smalkiem galvaspilsētas restorāniem bijusi "vienpusēja draudzība" un ātri beigusies. **32. lpp.**

Vieta, kur ieskrieties bez stresa un reglamenta

22. lpp.

REDAKCIJAS SLEJA

ANITA KANTĀNE

REDAKTORE

anita.kantane@kursaslaiks.lv

Sporta industrijas ēnas puses

“**F**utbols ir spēle, kurā divdesmit divi cilvēki nedzer, nespē, rūpējas par savu veselību un pastāvīgi nodarbojas ar sportu, savukārt tūkstošiem citu cilvēku par viņiem fano, dzer, smēķē un bojā sev un citiem veselību un nervus,” tā anekdotē ar humoru pateikts, kas ir lielais sports.

Ja anekdotei būtu turpinājums, tajā vajadzētu pasmaidīt par sporta industrijas nozari, kas pieskaņojas sacensību kalendāriem, sporta veidu attīstībai un izvilina no sporta faniem un entuziastiem miljonus. Nauda tiek izspiesta gan par suvenīriem, gan sporta inventāru, gan apģērbu.

Sen pagājuši tie laiki, kad fizikultūras stundās visiem bija līdzīgas melnas vai zilas sporta

Lai kāda būtu sporta industrijas ēnas puse, ir tikai viens iemesls, kāpēc uzturēt sevi labā formā.

bikses un kedas. Tagad skriešanai tiek piedāvātas vienas, aerobikai citas, vēl trešās un ceturtās bikses citiem sporta veidiem, un daudzi notic, ka bez attiecīgā ekipējuma nevar uzsākt treniņus. Skaidrs, ka profesionālajā sportā apģērbam ir svarīga

nozīme, taču fiziskajām aktivitātēm mundruma uzturēšanai noteikti nav vajadzīgs simtus vērts apģērbs, kādu piedāvā sporta apģērbu ražotāji.

Uz uzņēmēju prasmi izvilināt no sporta faniem naudu par dažādiem atribūtiem vēl var skatīties ar ironiju, taču melnais traips sportā ir korupcijas skandāli. Spēļu rezultātu sarunāšana, lai dažādos totalizatoros iegūtu laimestu, ir sporta industrijas noziedzīgā puse.

Lai kāda būtu sporta industrijas ēnas puse, ir tikai viens iemesls, kāpēc uzturēt sevi labā formā. Iemesla raksturošanai nav izdomāts labāks sauklis par “Veselā miesā vesels gars”.

Toties ir desmitiem iemeslu, kāpēc sēdēt dīvānā un neko nedarīt – sākot ar “man nav laika”, “nav kompānijas”, “treniņi nenotiek piemērotā laikā” un “nav naudas tik dārgām nodarbībām” un citi iemesli. **KL**

Anita Kantāne

FAKTS. Veselības ministrija esot atradusi ideālo veidu, kā bez līdzekļu piesaistes risināt samilzušās problēmas – Latvijas iedzīvotājiem pāris reizi nedēļā jāsporto. Tad nācija būšot vesela. Skriešana kā universāls līdzeklis tiek piedāvāts gan zemniekam darbā samocīto muskuļu atslābināšanai, gan jaunajai māmiņai piena nodrošināšanai mazulim, gan sirds slimniekam, kura kaiti var sajaukt ar pārmērīgu tieksmi pēc saldumiem. Par laimi, atskan arī citas balsis. Lielo skriešanas māniju kritizē sporta metodiķi – visiem tā nemaz nav veselīga.

CERIŅU KATES ŠOVS

Laiks skrien kā drīgenes saēdies

Gribat par to parunāt?

Taisnība ir tiem filozofiem un pētniekiem, kuri vēsta, ka laiks kļuvis daudz skrejošāks nekā, teiksim, mūsu bērnībā. Jā, ir lietas, ko mēs turpinām gaidīt, piemēram, pensijas dienu, mikroautobusu pieturā vai kā es Ceriņu no Liepājas lielveikala pārbraucam. Bet daudz ko nepagūstam vairs ne gaidīt, ne sailgoties. Ir norises un notikumi, kas atskrien un, skaties, jau paskrien garām kā vēja nestas. Liepas šovasar uzziedēja jau pirms Jāņiem. Un nu jau jūlijs ir cauri, i nepamanījām, kā paskrējis. Vakari ātrāk satumst. Jau ejam Lielajā mežā sēnēs. Un mežs jau sāk smaržot pēc rudens.

Pat mēs, riktīgi laucinieki, vairs neizjūtam to pirmo izaugušo jaunās vasaras gurķi, pirmo tomātu kā kaut ko īpašu. Nu jā, ir tepat pa rokai. Bet mēs, tāpat kā pilsētnieki, visa gada garumā neesam atturējušies no lielveikalos nopērkamu svešzemju augļu un dārzeņu pārpilnības. Mēs gan abi ar Ceriņu cenšamies ziemā tomātus nepirkt, pietaupīt garšas izjūtu vasarai, kad tie nāks gatavi mūsu pašu plēves mājā. Bet jāsaka – tas imports arvien vairāk pietuvinās mūsu pašu audzētiem dārzeņiem, īstai man-

tai. Un palaikam Ceriņš tomēr pārved pa tomātām, pa gurķiem. Un vienreiz jūnijā atveda pat pāris ābolus. Pašiem dārzs pilns ar ābelēm, jāsāk jau atkal prāt, kādus liepājniekus uz ražas laiku pieaicināt, lai brauc uz pašapgādi nākamajai ziemai, un te – sēžam un noprovējam ābolus no Itālijas. Bet tas jau nav galvenais, pasaules garša savu reizi jānomēģina, bet mēs tā sēžam un iekožamies un prātojam, ka netiekam gudri – vai tie ir labi saglabājušies pērnās vasaras āboli vai no jaunās ražas? Laiks ir apmetis laika cilpu, un cauru gadu riņķi tajā lielveikalā nepietrūkst ābolu no Itālijas. Laiks skrien kā atrācis, un, iespējams, drīzumā būs nopērkami āboli, kuri jau ne vien gadu, bet divus, trīs vai četrus gadus noliiktavā īpašos apstākļos gaida rindu uz izpārdošanu. Ceriņš spriedelē – tas ir tāpat kā tie laboratorijās sevi iesaldēt atvēlējušie cilvēki. Kad nākotnē viņus modinās jaunai dzīvei, tā laika cilvēki skatīsies, acis izbolijuši. Bet mums, kamēr esam dzīvi, labāk nesnaust un turēties laikam līdz.

Laiks skrien kā drīgenes saēdies. Visu, kas apkārt, tveram mērķa ātrumā, nav laika padomāt. Ātri pievācam svešu valo-

du driskas. Mūsu radnieka Garaušu Rūda pagastā veselas trīs zemnieku saimniecības nosauktas svešu valodu vārdos. Laukos iedibinātas ražotnes, kurām, kā likums, doti vārdi angļu mēlē. Pilsētās krodziņi un veikaliņi arī tādā pašā garā, mēli var izmežģīt, stāstot, kur kafiju dzēruši un smalkus ēdienus uzkožuši.

Kadiķu Olgas radnieks, uz sava motocikla lepni stūrēdams ciemos pie viņas, aizķēra pie Eglišu žoga nolikto gruzkāsti, pameta to gaisā un apbēra mūsu kaimiņu Ansi Kārklū, kurš tajā brīdī bija ceļā pie Eglišu Martas pēc krējuma, ar otrreizējām izejvielām no galvas līdz kājām. Pats braucējs pārmeta kūleni, ietriecās Eglišu žogā un pārbiedēja gaili Makaru. Kad atgaidās, lepni pavēstīja – esot braucis ar ātrumu 120 kilometri stundā. Pasaules grāvējs – 120 pa ciema ceļu! Kārklis atceras stāstīt – savulaik bija pavisam solīdi, ja ar mazbānīti vienā angļu mierā 70 kilometrus noreizoja divās stundās. Un katrā pieturā rāmi iecēla vagonā uz Liepājas tirgu vedamu preci. Laiks ne uz kuriem neskrēja, laika bija pietiekoši, atlika pat, lai parunātu. **KL**

Pierakstījusi AINA PĀVULĪTE

APTAUJA

Vai sekojat modei? Cik daudz modes tendences ievērojat ikdienā?

DAINIS ERMANSONS,
LIEPĀJNIEKS
Kādreiz, kad biju jauns, ļoti sekoju. Bija man kļošanas ar 50 centimetrus platām starām. Jaunībā bijām vesela kompānija tādu kļošaino. Tas bija jautri, un mums likās, ka labi izskatās. Tagad lūkoju, lai ir ērti un pieklājīgi. Nav jau vairs tas vecums, kad ķēmoties. Jāiztrakojas ir jaunībā.

AGATA BABINA,
LIEPĀJNIECE
Grūti jau tā viennozīmīgi atbildēt, jo nav jau vairs vienotas modes. Mode man vairāk ir pašas izjūta. Kādreiz bija tā, ka mode bija vienota. Tad Rīgā varēja arī pa degunu dabūt, ja ne tā sagērbies. Manuprāt, tie laiki ir pagājuši. Es meklēju kaut ko alternatīvu, dabisku, no kokvilnas, ko tādu, kas ir gan ērts, gan pašai patīk.

IVETA LANKOVIČA,
LIEPĀJNIECE
Žurnālus pāršķirstu un zinu, kas skaitās moderni, bet velku to, kas pašai patīk. Velku to, kas ir piemērots man, gadalaikam un pasākumam. Uz pludmali jau ar vakarkleitu neies!

JĀNIS VILNĪTIS,
LIEPĀJNIEKS
Modei sekoju, bet gērbjos atbilstoši savai gaumei. Man pašam patīk ērts un sportisks apģērbs, bet ikdienas pienākumi bieži vien prasa vilkt uzvalku. Arī uzvalkus meklēju ērtus un pēc savas gaumes, ne pēc modes tendencēm, lai gan pilnīgi ignorēt tās arī nav iespējams.

MODRIS HELDS,
LIEPĀJNIEKS
Modei sekoju un aktīvi komentēju visu, ko redzu. Dažkārt arī fotografēju. Principā sekoju tā, ka uz ielas nolūkoju, kā sievietes gērbjas. Tā vienmēr zinu, kas ir modē. Ja nu kāda gērbjas pilnīgi atšķirīgi no citām, tad varu teikt, ka viņa nav moderna vai ir supermoderna. Ar vīriešiem ir grūtāk, pat nezinu pateikt, vai visi viņi džinsos un krekļā gērbjas moderni vai klasiski.

Sagatavoja **MONTA GLUMANE**

Vēstule veselības ministrei Andai Čakšai

Labdien, cienījamā ministres kundze! Novēlu Jums labus darba apstākļus un panākumus šinī ļoti sarežģītajā darbā un it sevišķi atminēties, ka mūsu valstī vēl ir pensionāri, kuri pilnīgi piemirsti. Jo protesta demonstrācijas sava vecuma un veselības dēļ viņi veidot nevar. Tomēr nākamajā balsojumā nekas nebūs aizmirsts un tas daudzām esošiem deputātiem var kļūt liktenīgs trieciens!

Pensionāriem nav saprotama medikamentu dārdzība. Vai tiešām medikamentu tirgotāji domā, ka Latvijā dzīvo kaut kādi neandertā-

lieši! Mums nesaprotams, kā veidojas bezrecepšu medikamentu cenas aptiekās? Piemēram, "Mollers zivju eļļa omega-3", kuru lieto vecāki cilvēki ar sirdsdarbības traucējumiem, cenu starpība aptiekās ir no 10 eiro līdz 6,57 ar atlaidi. Domāju, neviens tirgotājs netirgos zem pašizmaksas cenas! Vēl lielāks humors ir ar cinka ziedīti, kuras sastāvs: 1 g ziedes satur 100 mg cinka oksīda (*Oxidum zinci*), palīgviela vazelīns. Kādreiz cinka oksīdu sauca arī par balto krāsu, nu par vazelīnu jau nebūtu, ko piebilst. Interesanti, kāda ir cinka oksīda cena

ziedes ražotājam – AS "Rīgas farmaceutiskā fabrika" (tūbiņā ir 100 mg ziedes, un šī tūbiņa maksā 3,13 eiro). Šādus medikamentus varētu nosaukt simtiem un pat ar vairāk nullēm. Domāju, ka būtu vēlams pievērst uzmanību šim neēdīgajam cenu uzskrējējumam un dažādībai vienādiem medikamentiem.

Ļoti ceram uz Jūsu atsaucsmi un palīdzību Latvijas vecākajiem cilvēkiem – pensionāriem. **KU**

Ar cieņu
POLITISKI REPRESĒTS PENSIONĀRS
ILMĀRS KOPŠTĀLS KURZEMĒ

ANDRĪŠA PĀRDOMAS

Izglītība un tās kvalitāte

Viena daļa no mūsu valsts iedzīvotājiem uzzināja par vienīgo skolas beidzēju Durbes novada A. Spāga Dunalkas pamatskolā. Ja šāda informācija parādās arī interneta vietnēs, tad neizbēgami seko arī dažādi komentāri, kas liek aizdomāties. It kā jau var piekrist tiem cilvēkiem, kuri apgalvo, ka uzturēt skolu ar tik maz skolēniem nav rentabli. Bet no otras puses – šī skoliņa ir kā tāda sava veida dzīvības uzturētāja pagastā. Ja nebūtu skolas, tad Dunalkas pagasts noteikti būtu daudz tukšāks.

Skolēnu vecāki var priecāties, ka viņu atvase mācās turpat dzīvesvietā un ar novada transportu tiek atgādāta līdz mājām. Šajā sakarā der atcerēties, ko tik nesolīja pie pagastu apvienošanas. Bet lauku teritorijas paliek arvien tukšākas un pat novadu centri arī neizceļas ar ie-

dzīvotāju masām.

Un tad nu iedomājos par skolēniem, kuri absolvē pamatskolu un nevar izlemt, kur turpināt mācības – arodskolā vai vidusskolā? Esmu dzirdējis par ārzemju skolu pieredzi, kur ļoti lielu uzsvāru liek uz turpmākajai dzīvei noderīgām lietām, tātad – ar arodizglītības ievirzi. Bet, ja absolvents savā pārliecībā ir tik spēcīgs, ka turpinājumu savai izglītībai redz tikai ģimnāzijā vai vidusskolā, vai kāds var liegt viņam šo izvēli? Šeit vietā būtu teiciens: kas der vienam, nav piemērots otram. Neliela atkāpe – dzīvē tā sagraujās, ka sanāca paviesoties Liepājas Valsts tehnikumā Atvērto durvju dienu laikā. Mani tur redzētais ļoti patikami pārsteidza – jaunas, modernas iekārtas, izremontētas telpas. Un pats galvenais, ka es redzēju pasniedzējus, kuriem acīs

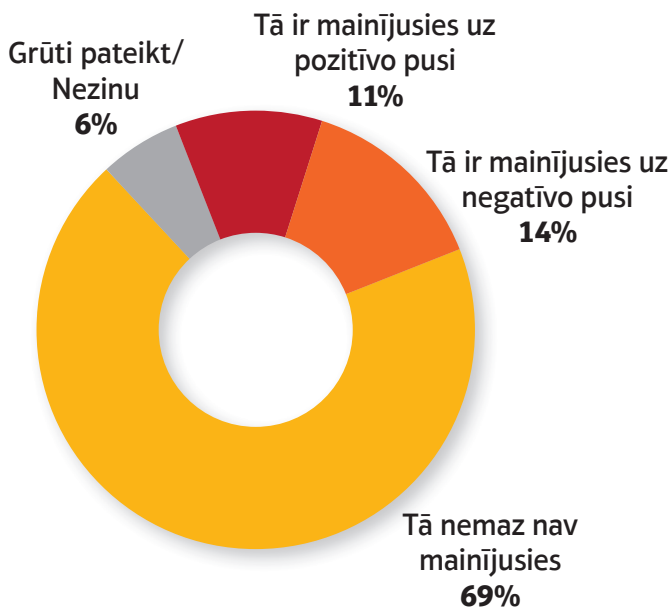
spīd šī ugunīņa, kas nozīmē, ka viņi krietni ceļas par savu mācību priekšmetu. Īpaši izcēlās mehatronikas nodaļas vadītāja, kura ar lielu aizrautību stāstīja par mācāmo priekšmetu, atļāva pamēģināt praktiski paveikt uzdevumus. Tas viss atstāja ļoti, ļoti patīkamu iespaidu. Šī būtu tā vieta, kur ekskursijās vajadzētu vest pamatskolas skolēnus – no pašiem mazākajiem līdz lielākajiem. Lai ir jauni iespāidi un redz dažādas iekārtas darbībā!

Rezumējums – manuprāt, skolēnu skaitam skolā nozīme nav līdz tam brīdim, kamēr no tā necieš izglītības kvalitāte. Jo mūsdienās bez labas un kvalitatīvas izglītības, valodu un datora prasmēm jaunais cilvēks nav konkurētspējīgs darba tirgū. **KU**

ANDRĪT'S

STATISTIKA

Latvijas iedzīvotāju viedoklis: kā pēc 10. Saeimas atļaišanas kopumā ir mainījusies politiskā vide Latvijā?

Lielākā daļa (69%) Latvijas iedzīvotāju uzskata, ka kopš 2011. gada 23. jūlija referenduma par 10. Saeimas atļaišanu politiskā vide nemaz nav mainījusies. 11% Latvijas uzskata, ka politiskā vide ir mainījusies uz pozitīvo pusi, savukārt 14% norāda, ka politiskā vide kopš šā referenduma ir mainījusies uz negatīvo pusi.

Pirms pieciem gadiem 2011. gada 23. jūlijā notika referendums par 10. Saeimas atļaišanu. Referendumu ierosināja Valsts prezidents Valdis Zatlers, savu lēmumu pamatojot ar vēlmi cīnīties pret oligarhu varu Latvijā. Referendumā tika nobalsots par 10. Saeimas atļaišanu. **KU**

AVOTS – TNS, LNT

Tautas sporta un profesionālā sporta robeža

Drīz pielipsim pie TV ekrāniem, lai vērotu Rio Olimpiskās spēles – pasaules sporta grandu cīņas. Tautas sportā gribas turēt latīņu tikpat augstu, bet viegli ir pāršaut pār strīpu, kad beigas ir pie daktera.

ULDIS DOBELIS

uldis.dobelis@kursaslaiks.lv

Vakaros, izbraucot ar velosipēdu pa velosliedzi Liepājā, šķiet, ka divānā sēdētāju skaits ir sarucis. Jauni un veci brauc ar velosipēdiem, netrūkst skrējēju un braucēju ar skrituļslidām. Tantes iznākušas pastaigā, lai pārrunātu jaunākās klačas, jaunās māmiņas stumj ratiņus.

Brālim dzimšanas diena

“Tautas sporta un profesionālā sporta robeža ir tur, ka par profesionālo sportu maksā, par tautas sportu nemaksā. Savukārt citreiz ir tā, ka tautas sportā ir daudz profesionālāka attieksme nekā profesionālajā sportā. Tāpēc barjera, kur tautas sports pietuvojas profesionālajam sportam un tas sākas un turpinās, nav viena līnija, kas būtu stingra un izteikta,” stāsta basketbola komandas “Liepāja/Triobet” fiziskās sagatavotības treneris Reinis Rozītis.

Viņaprāt, daudzi tautas sportā dara izteikti to pašu, ko profesionālajā sportā, bet viņiem par to nemaksā. Iespējams, pat vēl labāk dara. Taču profesionālie sportisti grēko. Viņi pakļūp uz to, ka grūti izturēt dzelzaino režīmu, jo profesionālais sports ir 24 stundas septiņas dienas nedēļā. Nav piektdiena, sestdiena un svētdiena, nevar atļauties ballītes. “Visgrūtākais ir izturēt režīmu, kas pieprasa to, ka tev viss laiks jāvelta sportam. Nav radu pasākumu, Ziemassvētku pasēdēšanas, Lieldienas. Tas viss atkrīt, jo esi sevi ziedojis sportam. Tā ir profesionālā sporta ēnas puse, ko grūti izturēt.”

Brīdī, kad sportists to spēj izturēt, sākas lielais sports. Ne vienmēr profesionālajā sportā klubs vai izlase spēj sportistu motivēt. Vienalga, vai samaksa ir desmit eiro vai desmit tūkstoši. “Tad ir runa, cik augsta ir sportista pašmotivēšanās spēja. Jo augstāka, jo spēj daudz ko atlikt un pakārtot sportam; jo mazāka – var strādāt ļoti labi pusgadu, gadu, bet kādā brīdī salūst. Tas nav viegli. Svarīga ir psiholoģiskā noturība. To treniņos netrenē. Trenē lēcieni, skrējieni vai metienu. Psiholoģiskā noturība ir svarīga. Tad, kad runājam par izcilniekiem, viņiem ir abas lietas, bet grūti ir dabūt kaut vienu no tām. Ja tās saskānēs vienā ķermenī, tad ir lielas lie-

OLIMPISKO REKORDU LABOŠANA ir jāatstāj profesionālo sportistu ziņā, bet tautas sportā ir jādabojas ar mīlestību pret sevi. Ja no sejas pazūd smaids, acīmredzot tiek šauts pār strīpu.

FOTO – ULDIS DOBELIS

tas paveicamas. Tad mēs sakām: “Kāpēc viņš tāds ir?” Tāpēc, ka viņam ir šīs divas pamatīpašības,” norāda R. Rozītis un piebilst: “Daudziem liekas, ka arī viņi var to izturēt, bet tad pienāks brīdis – brālim taču ir dzimšanas diena!”

Piecos vakarā jau mājās

R. Rozītis profesionālajā sportā pavadīja septiņus gadus, esot Latvijas bobsleja izlasē. Tagad viņam liekas, ka vienmēr bijis profesionālis, taču par profesionāli viņu izaudzināja treneri un sportisti, ar kuriem viņš bija kopā komandā. “Atceros, ka Mārcis Rullis mani audzināja par to, kādai jābūt attieksmei. Audzināja mani, lai būtu profesionāls sportists,” atminas bijušais bobslejists.

Beidzot profesionāla sportista gaitas, “tas brīdis ir smags, jo gribas ikvienam piesieties, ka visiem ir jāiztur nevēra darbs”, ko pats piedzīvoja

bobslejista karjeras laikā. Tad liekojies, kas tur grūts – pieci treniņi nedēļā; ja vajadzētu, būtu 11. R. Rozītis atzīst: ja viņam tagad liktu sešos no rīta jau būt tirgū, arī tas būtu grūti. Katram sava darba specifika.

Basketbolists Mārtiņš Kravčenko, kurš jau aptuveni gadu ir prom no profesionālā sporta komandā “Liepāja/Triobet” un basketbolu savam priekam spēlē “Nicas” sastāvā, norāda: sākumā bijis grūti pierast, ka darbs beidzas piecos. Lielā sporta laikā viņam no rīta bija treniņš, pusdienā pauze un pēc tam atkal treniņi. Tad nebija laika nekam citam. Tagad viņš vakaros var būt kopā ar ģimēni, tai velta laiku brīvdienās. “Es septiņpadsmit, astoņpadsmit gadus pieņēmu lēmumu. Tagad jau to dara ātrāk, sešpadsmit gadus saprot, vai līdz trīsdesmit gadu vecumam gribēs būt lielajā sportā,” norāda M. Kravčenko.

Trīsdesmitgadnieki grēko

Jautāts, kas ir dzinulis tautas sportā, R. Rozītis min – uzturēšana sevi formā. Tam būtu jābūt kā normai. Tautas sportā, ja viss ir mērķpilni un normas robežās, cilvēks veidojas kā personība. Ja šauj pār strīpu, ko bieži dara tautas sportā, tad ir galējība, kas nav vēlama. Brīdis, kad ir par daudz, katram ir atšķirīgs. Nav divu vienādu cilvēku, nav divas vienādas situācijas. Tas atkarīgs no cilvēka fiziskās sagatavotības. Vienam stundas lēns skrējienis ir tikai normāli, citam tas ir jau daudz par daudz.

Lai izvairītos no sava organisma pārpūles, jāņem vērā absolūta mērenība, jādarbojas ar mīlestību pret sevi un citiem. “Tiklīdz gribam tautas sportā, pirmo gadu trenējoties, izmantot profesionālu vingrinājumu un vēl parādīt, ka spējam viņus pārsist, tad tas ir jau par daudz. Iesācējam jābūt ar vienkāršajiem vingrinājumiem, ar pauzēm. Parasti mēs, trīsdesmitgadnieki, grēkojam – ja varam jau kaut ko izdarīt, tad izda-

risim vēl grūtāku. Nevajag grūtāku, tad nākamā došanās būs pie fizioteapeitiem un dakteriem, jo kaut kas sāks sāpēt. Jābūt sagatavošanās posmam. Arī skolā nesākam mācīties uzreiz no astotās klases. Jāsāk ar pirmo un lēnām, lēnām, lēnām un pacietīgi. To cilvēkiem ir visgrūtāk saprast, kā tas ir lēnām. Es tūlīt samaksāšu trenerim vairāk, paņemšu divus trenerus dienā. Nē, nevar, tāpēc ka organisms tam nebūs gatavs,” uzsver R. Rozītis.

Viņaprāt, tautas sportā kustība ir liela, par ko liecina lielā apmeklētība pasākumos. Profesionālu Latvijā ir tik, cik ir. Daudz vairāk nebūs, jo tas ir atkarīgs no sporta veidiem un sporta klubiem. Kluba skaits Latvijā ir zināms, cik ir basketbolā, hokejā un futbolā; attiecīgi var parēķināt, cik profesionālu vajag.

Skriešana neder smagsvariem

“Pārlietu liela centība tautas sportā aptumšo prātu,” uzskata R. Rozītis. Viņaprāt, reizēm var pamocīties, bet no fiziskām aktivitātēm ir jā-

“Pārlietu liela centība tautas sportā aptumšo prātu.”

REINIS ROZĪTIS, FIZISKĀS
SAGATAVOTĪBAS TRENERIS

APTAUJA

Kurš svarīgāks – tautas sports vai profesionālais sports?

DACE BLUĶE, “VIA CULTURA” VADĪTĀJA

Priekš cilvēka, veselības noteikti tautas sports, bet priekš atpūtas un izklaides – profesionālais sports. Kaut kur vienreiz lasīju vācu aptaujā, vai interesējas par sportu. Lielākā daļa atbildēja, ka interesējas. Interese par sportu izpaužas, dzerot alu un skatoties futbolu. Tā ka profesionālais sports ir svarīga izklaides daļa.

AIVARS ZUZĀNS, PENSIONĀRS

Tautas sports – lai tikai būtu! No tautas sporta var rasties arī profesionāli. Tam ir piemēri. Porziņģis kur sāka? Sētā pie pieliktas stīpas. Tautas sports, jo cilvēkam ir jābūt veselam.

VELTA, PENSIONĀRE

Es par sportu galīgi neinteresējos. Nemaz, nemaz. Vīrs vakarā skatās sporta ziņas, es nemaz, pat futbolu neskatījos. Mani tiešām neinteresē.

VELTAS VĪRS

Profesionālais sports ir tik saindēts! Vai tiešām tie, kas brauc uz Olimpiādi un var noskriet maratonu, bez dopingiem var iztikt? Lieto dopingu un beidz savu veselību.

RAITIS FELDMANIS, SPORTA METODIĶIS

Manuprāt, tautas sports. Ja būs vispusīgi attīstīta lielā masa, tad no tās izveidosies kvalitatīvi sportisti, kas ies tālāk uz profesionālo sportu. Jāsāk ar tautas sportu. Tam pirmajam jāpievērš uzmanība. Jo lielākas masas sportos, jo būs augstāka kvalitāte.

gūst prieks. Dienā nepieciešama vismaz 30 minūšu gara aktīva vingrošana. Jāskatās gan, ko pārējā laikā dara. Ja ir sēdošs darbs vai diena tiek pavadīta uz dīvāna, tad ar 30 minūtēm būs par maz, lai veselība uzlabotos. Lauku cilvēkiem gan ir vieglāk sevi uzturēt formā. Divas stundas skaldīt malku mūsdienu paaudzei būs tas pats, kas pavadīt šo laiku fiziskās sagatavotības zālē, salīdzina speciālists.

Nūjošanas instruktors Imants Ločmelis papildina, ka Pasaules Veselības organizācija ir noteikusi – nedēļā jākustas 300 minūtes vai vismaz 150 minūtes. Pats viņš septiņu gadu laikā nūjošanā pieveicis jau aptuveni 30 tūkstošus kilometru un sevi uzskata par veiksmīgu piemēru citiem – 50 gadu vecumā sagribējās kļūt smukākam un veiklākam, pēc operācijas mediķi deva slēdzienu – skriet nav ieteicams, tā grobiņnieks atrada nūjošanu. Ar to nokļuva uz vilņa, biedrībā “Nūjo ar vēju” ap sevi pulcinot aktīva dzīvesveida piekritējus.

“Nūjošana ir tautas sports, kas aptver visu iedzīvotāju spektru. Var nodarboties jebkurš. Nav jāsaņem drosme – salto atmuguriski nebūs jāmet. Ar nūjošanu var daudz ko panākt. Lēts pasākums – divi pulķi ir vajadzīgi un gribasspēks,” stāsta I. Ločmelis. Viņš iesaka dažas nodarbibas pavadīt instruktora vadībā, lai iemācītos nūjošanas tehniku. Nūjotāji, kuri to ir apguvuši, nekritizē tos, kas staigā, kā grib. Viņi negūst tik daudz labuma, tomēr kus-

tas, kas nav mazsvarīgi. Ievērojot tehniku, noteiktajā laika sprīdī efekts būs par 40 procentiem lielāks. Ja negribas skoloties instruktora vadībā, tad der tomēr atnākt uz nodarbību, lai redzētu, kādas nūjas ir nepieciešamas. Speciālists novērojis, ka lielveikali mānās, iesmērējot nepiemērotas.

Daudzi ir pavilkušies skriešanas masveidībai, bet ne visiem tā ir piemērota. Tā neder vecākiem cilvēkiem un tiem, kuriem svars ir “100+”. “Ja no jaunības dienām ir skriets, ir nostiprināti saišu muskuļi, tad var skriet arī vecumdienās. Bet redzu, ka viens otrs, kam ir svars virs simta, cenšas skrienot to nodzīt – tas ir nereāli. Tad drīzāk ar pareizu ēšanu jāsāk,” uzskata I. Ločmelis. Viņaprāt, cilvēki šobrīd vairāk sākuši kustēties, jo vairāk sevi mīl. Tautas sportu atspoguļo masu medijos, to atbalsta pašvaldības, tāpēc aktīvs dzīvesveids šobrīd ir iecienīts.

Pavelkas elku iespaidā

Tautas sports ir ikvienam pieejams, bet profesionālais ir atrunāts Sporta likumā. Tie ir cilvēki, kuri regulāri trenējas un par to saņem atlīdzinājumu. Līdz zināmam vecumam tā ir sportistu pamatnodarbošanās ar mērķi sasniegt augstus rezultātus. Tautas sportā ir visi pārējie – bērni,

jaunieši, vecmeistari, invalīdi, stāsta Aizputes novada sporta centra direktors Indulis Laškovs. Viņš norāda, ka tautas sportā cilvēki sporto savam priekam. Piedāvājums ir gana plašs, tikai pēdējais slīņķis var teikt, ka nav, kur izpausties. Aizputes novada pašvaldības uzdevums ir organizēt tautas sporta pasākumus, jo neviena pašvaldība nenodarbojas ar profesionālo sportu. Tas ir kluba, valsts pārziņā, kuru uzdevums ir veicināt profesionālo sportu. Pašvaldībai ir jāveicina tautas sports un jāuztur sporta bāzes.

Pirms četriem gadiem Aizputes novadā tika rīkota pirmā sporta konference, kurā par novada trim prioritārajiem sporta veidiem tika izvirzīti ložu šaušana, vieglatlētika un volejbols. Par prioritāti tika izvirzīts bērnu un jauniešu sports. Novadā spēcīgāki ir sporta veidi, kuriem ir bāzes un labi treneru kadri. “Tagad pokemonu ķeršana ir populāra, bet esmu pārliecināts, ka tradicionālie sporta veidi ieņems lielu lomu bērnu dzīvē. Liela loma ir ģimenei. Ja vecāki būs pasīvi, tad diez vai bērnam radīsies interese par sportu,” uzskata I. Laškovs. Viņaprāt, lai arī iedzīvotāju paliek mazāk, Aizputes novads ir kustīgs. Tie, kuri nodarbojas ar sportu, to dara ar lielu prieku, cerams, ka līdzīvi pavilksies arī pārējie.

I. Laškovs uzskata, ka bērni uz sportu pavelkas arī elku iespaidā, piemēram, Štromberga, Šmēdiņa. Pieaugušajiem pamatā ir veselību veicinošs faktors. Aizputes novads neaizmirst arī savus lielā sporta izcilniekus – motokrosa zvaigzni Paulu Jonasi, bobslejistus, spēkavīram Mārim Juzupam bija atbalsts nokļūšanai uz pasaules čempionātu ASV.

Novadā saskata potenciālu

Nicas jaunatklātās halles vadītājs Ingars Kalējs stāsta, ka iedzīvotāji

jau nāk un izmanto halles piedāvātos pakalpojumus – aerobiku un trenāžieru zāli. Vasarā sporta zālēs sporto mazāk, un tas, kā reizi, ir laikā, lai varētu izstrādāt grafikus un Nicas sporta halle ar pilnu krūti varētu sākt darboties septembrī.

Nicas novads cenšas atbalstīt ikvienu savu iedzīvotāju, kurš vēlas sportot. Šobrīd topā ir futbols, kuram tiek visvairāk. Populāra ir arī airēšana. “Jebkuram, kurš var par sevi paziņot, palīdzēsim,” sola I. Kalējs. Viņš novērojis, ka ir arī tādi, kuri sporto un paši saviem spēkiem brauc uz sacensībām. Tas gan neliedz citiem nākt uz novada domi un likt par sevi manīt.

Grobiņas sporta centra direktors Andis Ādiņš tautas un profesionālā sporta sakarā min, ka par to var runāt dažādi. Profesionāli saņem atlīdzību, bet pie tiem var pieskaitīt arī tos, kas attiecīgi trenējas un startē augsta mēroga sacensībās. Grobiņas novadā tie būs mototriālisti, kuri pasaulē startēs “Nāciju kausā”. Jāpieskaita arī autosportisti, kuri brauc Baltijas čempionātā, motokrosista Laura Freiberga komanda. Novads par savu prioritāti ir izvirzījis bērnu un jauniešu sportu.

Būtu cilvēku izdzīšana

Lejaskurzemes komandas pēdējo gadu laikā ar vietējām sacensībām novadu robežās vairs neapmierinās, bet cenšas celt latīņu un startēt Latvijas līmeņa čempionātos. Florbola Latvijas čempionāta otrajā līgā spēlē Aizputes klubs “Livonija” un “Leģions/Grobiņas novads”, futbola – “Grobiņas SC” un “Nica”.

Vienīgie, kas spēlē Latvijas čempionāta virslīgā, ir “Vainodes” handbolisti. Komandas galvenais treneris Zigmunds Mickus norāda, ka komanda nav profesionāla, jo nesaņem par spēlēšanu naudu, nav oficiāli līgumi. Gluži amatieri handbolisti arī nav, jo pašiem jāpērķ ir tikai apavi. Pārējo visu – ceļa izdevumus, dalības maksas un sporta zāli – nodrošina Vainodes novada pašvaldi-

ba. Atšķirībā no citu Latvijas pašvaldību komandām, “Vainodes” vienībā spēlē tikai vietējie puīši, kā arī bijušie vainodnieki. Treniņu apjoms komandai ir mazāks, jo spēlētājiem ir ģimenes, darbs. Tikai puse no komandas dzīvo Vainodē, pārējie strādā vai studē Liepājā, tāpēc visa komanda kopā sanāk divas reizes nedēļā, nevis četras vai piecas. Tomēr arī pārējā laikā puīši individuāli sporto un uztur sevi formā, iet uz sporta zālēm Liepājā. Lielāka slodze ir skolas vecuma handbolistiem, kuri bez lielās komandas trenējas vēl Liepājas rajona Sporta skolā. Tiem treniņi sanāk piecas līdz sešas reizes nedēļā.

Z. Mickus norāda, ka par profesionālu komandu Latvijas virslīgas čempionātā var uzskatīt čempionvienību Dobeles “Tenax”. Taču arī šo komandu sezonas otrajā pusē sāk vajāt traumas, kas liecina par nesabalansētu treniņu slodzi. “Nevaru prasīt no saviem spēlētājiem profesionālu attieksmi, ja nevaru nodrošināt masāžu, relaksēšanos, medicīnas aprūpi. Tā būtu cilvēku izdzīšana,” uzskata Z. Mickus. “Vainode” profesionāli trenējas pirms iepriekšējās Latvijas olimpiādes, kad ieguva bronzas medaļas.

UZZIŅAI

- ♦ Latvijā fiziskās aktivitātes līmenis ir nepietiekams. Vismaz reizi nedēļā ar sportu nodarbojas vai spēlē sporta spēles vien 31 procents no mums, kamēr 36 procenti pavadā sēžot vairāk nekā 5,5 stundas dienā, liecina “Eiropa-rometra” aptauja (2013.).
- ♦ Ar mērķi aicināt Latvijas iedzīvotājus būt fiziski aktīviem un arī veselākiem, Latvijas Sporta federāciju padome rīkos Eiropas Sporta nedēļu, kura ar vienotu aicinājumu “Esi kustīgs. Esi vesels” no 17. līdz 23. septembrim notiks visā Latvijā.

Cīņa ne tikai ar mēri, bet arī ar valsti

Zemniekam Viesturam Šķilterim jāmaksā sods par sivēnu, kuru nemaz nav pārvedis. Kontroles pasākumi statistiku uzlabojuši

Afrikas cūku mēris (ĀCM) Latvijas zemniekiem rada ne tikai zaudējumus, bet arī pamatīgas galvassāpes, cīnoties ar valsti.

Valmieras novada zemniekam Viesturam Šķilterim pieder piemājas saimniecība, kurā viņš audzē lopus, to skaitā sivēnus. Tā kā novads ietilpst trešās kategorijas riska zonā, tad no šīs teritorijas nedrīkst izvest ne dzīvas cūkas, ne cūkgaļu un tās izstrādājumus. Noteikumi nosaka, ka cūkas drīkst pārdot, bet jā rūpējas par to, lai tās netiktu aizvestas uz zemākas kategorijas riska zonām. V. Šķilteris to zināja un tāpēc, nēko ļaunu nedomādam, sivēnu pārdeva pircējam no Rēzeknes. Arī tas ir novads, kas ietilpst trešās kategorijas riska zonā. Liels bija viņa pārsteigums, kad Pārtikas un veterinārais dienests (PVD) par šo darījumu viņam piemēroja sodu. Sodīšanas iemesls – pārvietojot sivēnu uz Rēzekni, tas ticis vests cauri citu kategoriju zonām. “Portālā SS.lv ieliku sludinājumu par to, ka tirgoju sivēnus. Ja pircējs brauc no tās pašas trešās zonas – Valka, Limbaži, Brenģuļi un citām vietām –, tad nav nekādu ierobežojumu. Es rakstu deklarāciju, un viss ir kārtībā. Atbrauca cilvēks no Rēzeknes, es viņam sarakstīju deklarāciju. Patiesībā tajā bija prasīts tikai novietnes numurs, ne saimniecības adrese, ne mans vārds, uzvārds. Pārdevu cūku, aiznesu deklarāciju uz Datu centru un tad es tikai uzzināju: kaut gan novads ir trešajā zonā, mums pa vidu bija otrā zona. Lai šķērsotu otro zonu, nepieciešama PVD atļauja. Bet kā gan es kā pārdevējs varu zināt, pa kādiem ceļiem pircējs ved sivēnu?” neizpratnē jautā zemnieks.

V. Šķilteris nopūšas un atklāj, ka sodu jau ir samaksājis. Sākumā viņš mēģinājis sūtīt vēstules PVD vadībai, bet īpašu izpratni par notikušo nav sagaidījis: “Ko gan zemnieks var darīt? Viņš nolamā Latvijas valsti, nolamā Eiropas Savienību un tad samaksā sodu, jo citas izejas jau nav. Vienīgi skumji kļūst, domājot par to, ka zemniekus visu laiku žņaudz ar nejdziģiem sodiem un prasībām, īpaši brīdī, kad jau tā cīnāmies par izdzīvošanu.”

Bezkompromisa likums

Komentējot notikušo, PVD ir strikts. Dienesta Dzīvnieku novietņu uzraudzības daļas vadītāja Maija Irbe uzsver, ka dzīvnieku turētājam un dzīvnieku īpašniekam jāzina un jāievēro likumdošana, kas saistīta ar viņu saimniecisko darbību – cūku audzēšanu pārdošanai. “Pārdodot cūkas un aizpildot dzīvnieku pārvietošanas deklarāciju, ir jāaplūci-

ZEMNIEKAM VIESTURAM ŠĶILTERIM bija jāmaksā sods par to, ka viņš pārdeva sivēnu pircējam no Rēzeknes. Lai gan Valmieras un Rēzeknes novadi atrodas trešās kategorijas riska zonā, savā starpā cūkas tirgot drīkst, tomēr zemniekam vajadzējis iedomāties, ka pircējs, vedot sivēnu, šķērsos citas zonas. Ar likumu tas ir aizliegts.

FOTO NO V. ŠĶILTERA ARHĪVA

na, ka novietnei nepastāv pārvietošanas aizliegumi. Likumdošana nosaka, ka visām novietnēm, kuras atrodas trešajā riska zonā, ir pārvietošanas aizliegums izvest cūkas uz citu zonu vai citu trešo zonu, šķērsojot otro, pirmo vai brīvo zonu. V. Šķiltera saimniecība atrodas Valmieras novadā, cūku mēra trešajā riska zonā. Saskaņā ar Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 83 no trešās riska zonas cūkas drīkst izvest, tikai ievērojot noteiktus nosacījumus un saņemot PVD atļauju. Sods tika piemērots, jo nosacījumi netika ievēroti, kā arī atļauja netika saņemta,” skaidro M. Irbe.

Situācija uzlabojas

ĀCM mājas cūkām šogad nav konstatēts. PVD norāda, ka to ir nodrošinājuši dienesta veiktie uzraudzības pasākumi. “Arī šobrīd PVD

turpināsim stingru uzraudzību, jo jebkurš neapzinīgs cūku turētājs var izvazāt infekciju plašās teritorijās, tādējādi radot būtiskus tirgus traucējumus Latvijas cūkaudzētājiem,” norāda PVD pārstāve Anna Joffe. Pēdējais saslimšanas gadījums ar ĀCM mājas cūkām Latvijā konstatēts 2015. gada 9. septembrī. Kopumā pērn ĀCM dēļ bija jāiznīcina 213 mājas cūkas, bet gadu iepriekš – 564 mājas cūkas.

A. Joffe norāda, ka biodrošības prasībām atbilst 87% mājas cūku novietņu. Salīdzinoši – 2014. gadā šīm prasībām atbilda 70% mājas cūku novietņu. “Pārbaužu dati liecina, ka šobrīd visvairāk biodrošības prasībām atbilst mājas cūku novietnes Latgales pusē un Vidzemē, savukārt Kurzemē un valsts centrālajā daļā ir visvairāk biodrošības prasībām neatbilstošu noviet-

ņu,” atklāj A. Joffe.

PVD pārbaudes veic divas reizes gadā. Biežāk konstatētie biodrošības pārkāpumi ir dezinfekcijas šķidruma neesība. Tāpat karstajā laikā

ir atvērti logi un durvis, kuriem nav priekšā sietu. Tādā veidā novietnē varot iekļūt gan citi dzīvnieki, gan putni. **KL**

AĻONA ZANDERE, DIENAS BIZNESS

LATVIJĀ NOTEIKTIE BIODROŠĪBAS PASĀKUMI

- ◆ Cūkas nedrīkst turēt āra aplokos, jānovērš to kontakts ar savvaļas un klaiņojošiem dzīvniekiem;
- ◆ nedrīkst pieļaut putnu iekļūšanu cūku novietnēs un barības uzglabāšanas vietās;
- ◆ nedrīkst lietot pakaišus, ja pastāv aizdomas, ka tiem varētu būt piekļuvuši savvaļas dzīvnieki;
- ◆ cūkām nedrīkst izbarot zaļbarību (arī pagalmos pļauto zāli), termiski neapstrādātus kartupeļus, sevišķi, ja cūku novietne atrodas tuvu mežam;
- ◆ kopjot dzīvniekus, jāizmanto tikai šim darbam paredzēts apģērbs un apavi, kas netiek valkāti ārpus novietnes;
- ◆ pie ieejas novietnē jānodrošina apavu dezinfekcija, kā arī novietnē jāveic regulāri tīrīšanas un dezinfekcijas pasākumi;
- ◆ ja cūkas izskatās neveselas, nekavējoties jāizsauc veterinārārsts.

AVOTS – PVD

Starts – jau pēc nedēļas

Pirmais “Zika mazulis” Eiropā, pirmie aizturētie aizdomās par terorakta plānošanu, antisanitāri apstākļi olimpiskajā ciematā, dopinga skandāli, sportistu diskvalifikācija – šķiet, ka Brazīlija nav spējusi pārlēkt Soču Olimpisko spēļu ēnai un arī Riodežaneiro 31. Vasaras olimpiskajām spēlēm būs gatava vien pēdējā minūtē.

Septiņcīņniece Laura Ikauniece-Admiņa pirmdien ieradās olimpiskajā ciematā un ar sociālo tīklu starpniecību Latvijas Televīzijas žurnālistiem pastāstījusi, ka istabiņas ir mazas, tualetē, atgriežot siltā ūdens krānu izlietnē, tas sāk tecēt dušā un mazgāties viņa ejot uz kaimiņu istabu. Citos numuriņos tualetēs pat neesot elektrības.

Novērš pirmo ugunsgrēku
Olimpiskajam ciematiņam boikotu aizvaditosvētdien pieteica Austrālijas delegācija, vēsta laikraksts “The Guardian”. Sūdzības bija par karstā ūdens trūkumu, nestrādājošu kanalizācijas sistēmu, tekošām caurulēm, neesošu apgaismojumu kāpnūtelpās un netīrību. Turklāt tika uzsverts, ka izdevumi par uzturēšanos citās viesnīcās un ekipējuma mazgāšanu rada papildu izdevumus.

Arī Baltkrievijas olimpiskā komanda apstākļus ciematā nosaukusi par antisaniitāriem, publicējot foto ar netīriem logu stikliem un dušas telpu.

Olimpiskajā ciematā aptuveni 18 tūkstoši sportistu, treneru un pārējo delegācijas pārstāvju dzīvos 31 ēkā – no tām tikai 12 ir atzītas par drošām un gatavām uzņemt cilvēkus. “The Guardian” vēsta, ka tas jau bija “acīm redzams” sestdien, kad mājā, kurā jādzīvo nīderlandiešiem, izcēlies neliels ugunsgrēks.

Jābūt sasniedzamiem
Aizvadītajā nedēļā Brazīlijas Fede-

OLIMPISKO SPĒĻU CIEMATĀ ir 31 jauna ēka, un nedēļu pirms spēļu sākuma vēl 19 no tām nav izsniegts simtprocentīgas drošības sertifikāts. Dažu valstu delegācijas ir devušas mājienus, ka varētu prasīt kompensācijas.

FOTO – BUDA MENDESS, “GETTY IMAGES”

rālā policija aizturējusi desmit cilvēkus, kuri esot plānojuši teroraktus Rio Olimpisko spēļu laikā. Visi aizdomās turamie ir brazīlieši, kuri apvienojušies grupā un no vienkāršiem komentāriem par teroraktiem pārgājuši uz reāla terorakta plānošanu. Šie cilvēki neesot radikālā islāmistu grupējuma “Islāma valsts” biedri, ziņo CNN.

Rio spēlēs būs 85 tūkstoši drošības darbinieku – tik daudz policistu nav bijis nevienā pasākumā Riodežaneiro un Olimpiskajās spēlēs Londonā drošībasnieku bija divreiz mazāk.

Par lielāko risku eksperti uzskata augsto vardarbīgas kriminālās noziedzības līmeni. Šonedēļ apļauts Jaunzēlandes džiudžists cikstonis Džeisons Li, kurš Brazīlijā dzīvo jau desmit mēnešus. Viņu apturējuši policijas formās tērpti vīrieši un, norādot, ka viņš pārkāpis likumu, ar ieročiem pieprasījuši 615 dolārus. “Neesmu drošs, kas īsti ir depresīvāks – vai tas, ka šādas lietas notiek ar iebraucējiem tik tuvu Olimpiskajām spēlēm, vai ka brazīliešiem jādzīvo tādā sabiedrībā, kurā šādas lie-

tas notiek katru dienu,” “Facebook” profilā raksta sportists.

Lai sportisti būtu sasniedzami 24 stundas diennaktī, Latvijas Olimpiskā komiteja nodrošinās katram sportistam Brazīlijā mobilo sakarus. Arī iespējamās dopinga kontroles dēļ atlētiem jābūt sasniedzamiem visu diennakti.

Krekli ar garām rokām
Pret Zikas vīrusu, kuru pārnēsā odi, nav ne zāļu, ne vakcīnas. Vīruss pirmoreiz tika konstatēts 1947. gadā Āfrikā un tika uzskatīts par relatīvi vieglu slimību, līdz pērn tas uzliesmoja Latīņamerikā. Lielākoties vīruss nav bīstams dzīvībai, taču aizvien biežāk konstatē gadījumus, kad Latīņamerikā, īpaši Brazīlijā, piedzimuši bērni ar pārmērīgi mazu galvu un smadzenēm. Nule kā šāds pirmais “Zika mazulis” dzimis sievietei Spānijā. Viņa savulaik bijusi ceļojumā Latīņamerikā.

Olimpisko spēļu dalībniekiem tikšot izsniegti krekli ar garām rokām, dažādi aerosoli, un organizatori solījuši, ka būs pieejamas arī elektrības rozetēs iestiprināmas odu atbaidīšanas ierīces. **KU**

FAKTI PAR “RIO 2016”

- ♦ XXXI Olimpiādes spēles Riodežaneiro Brazīlijā notiks no 5. līdz 21. augustam. Dienvidamerikā Olimpiāde notiek pirmo reizi.
- ♦ Tiešraides translēs Latvijas Televīzijas 7. kanāls. Atklāšanas ceremonija – sestdien, 6. augustā, pulksten 1.50.
- ♦ Spēlēs piedalīsies ap 10 500 sportistu no 206 valstīm. Tiks sadalītas 4924 medaļas 42 sporta veidos.
- ♦ Latviju tajās 13 dažādās sporta disciplīnās pārstāvēs 34 sportisti.
- ♦ Latvijas karogu atklāšanas ceremonijā nesīs divkārtējais olimpiskais čempions BMX ritenbraukšanā Māris Štrombergs.
- ♦ Latviju Vasaras paraolimpiskajās spēlēs, kas no 7. septembra līdz 18. septembrim norisināsies turpat Riodežaneiro, pārstāvēs 11 sportisti sešos dažādos sporta veidos.
- ♦ Pēc 112 gadu pārtraukuma spēlēs atgriežas golfs, pēc 92 gadu pārtraukuma – regbijs.
- ♦ Pārdošanā ir 7,5 miljoni biļešu. Cenas – no 40 ASV dolāriem par vietu uz peldēšanas sacensībām līdz 3000 dolāriem par vietām atklāšanas un noslēguma ceremonijās. Pārdotākās ir futbola, basketbola, volejbola un handbola sacensības.
- ♦ Lai paātrinātu sportistus, katru dienu tiks gatavoti 60 tūkstoši maltīšu.
- ♦ Lai nodrošinātu spēļu norisi, tam nepieciešami 140 tūkstoši cilvēku, 50 tūkstoši no viņiem – brīvprātīgie.

Viens no cietušajiem vēl cīnās par dzīvību

Trīs no četriem bojāgājušajiem traģiskajā negadījumā Dobeles novada Jaunbērzes pagasta zemnieku saimniecībā “Makleri” tur strādāja nelegāli. Viens no cietušajiem turpina cīnīties par dzīvību.

Starp mirušajiem ir bijušais zemnieku saimniecības īpašnieks, kura dēls ir pārnēmis saimniecības vadību, un trīs nelegāli nodarbināti strādnieki, viņu vidū arī piecu bērnu māte, turklāt bērni negadījuma vietā bijuši turpat uz vietas, ziņoja Latvijas Televīzija. Divi no bērniem vēl turpina ārstēties slimnīcā, pārējie trīs jau nodoti tēva gādībā.

Bojāgājušie ir 1951., 1969. un 1989. gadā dzimuši vīrieši un 1976. gadā dzimuši sievietes. Slimnīcā tika nogādāts desmit gadus vecs zēns, 13 gadus veca meitene, kā arī 36 gadus vecs vīrietis – viņš cietis vismagāk un šonedēļ no Dobeles slimnīcas tika pārvests uz Stradiņa

slimnīcu Rīgā.

Aizvadītās piektdienas pēcpusdienā saimniecībā “Makleri” remontdarbu laikā no tvertnes noplūduši indīgi izgarojumi. Valsts vides dienestā skaidro, ka gāzes noplūde notika, jo sabojājās pretvārsts uz vada, pa kuru no mēslu starpkrātuvēs pārsūknē šķidrmēslus. Kūtmēsliem atrodoties slēgtā telpā, tajā veidojas dažādas gāzes, no kurām galvenās ir metāns, amonjaka emisijas un sērūdeņradis. Būvniecības kaitējums videi neesot nodarīts.

Labklājības ministrija informē, ka cietušajiem bērniem tiek nodrošināta psiholoģiskā palīdzība. “Nevērtējam, bija vai nebija darba līgums šajā gadījumā, manuprāt, darba līgums šobrīd ir otršķirīgs jautājums, ir jāpalīdz cilvēkiem tad, kad viņiem tiešām ir vajadzīga palīdzība,” teicis Dobeles novada domes priekšsēdētājs Andrejs Spridzāns. **KU**

Auguma garuma izmaiņas nosaka vide un uzturs

Kāds nule kā veikts pētījums apliecina, ka garākie vīrieši ir Nīderlandē, bet garākās sievietes – Latvijā. Vidējs nīderlandietis ir 183 centimetrus garš, bet vidēja latvietē – 170 centimetrus gara. Īsākās sievietes joprojām dzīvo Gvatemalā – 1914. gadā vidēja gvatemaliete bija 140 centimetrus gara, šobrīd garums nesasniedz pusotru metru. Savukārt īsākie vīrieši dzīvo Austrumtimorā – 160 centimetru. Latvietēm 1914. gadā pasaules topā bija 28. vieta, Nīderlandes vīriešiem – 12. Šādu pētījumu, kurā apskatītas augšanas tendences 187 valstīs kopš 1914. gada, no žurnāla “eLife” citē raidsabiedrība BBC.

Šajā laikā visvairāk izstiepušies irāņi un dienvidkorejietes – viņu vidējais garums pieaudzis par attiecīgi 16 un 20 centimetriem.

Gadsimta laikā vidēji visvairāk pieaudzis Austrumāzijas iedzīvotā-

ju garums. Japāņi, ķīnieši un dienvidkorejietes ir daudz garāki nekā pirms simt gadiem.

Piemēram, amerikāņi garāko cilvēku topā savas pozīcijas zaudējuši – 1914. gadā uz planētas amerikāņu vīrieši bija trešie garākie, bet sievietes – ceturtais garākās. Šobrīd tā ir attiecīgi 37. un 42. vieta.

“Apmēram trešdaļu no ietekmes uz augumu varētu uzņemt gēni, bet tas neizskaidro pārmaiņas šādā laika posmā. Gēni nemainās tik ātri, un to mutācijas tik ātri nevar pārņemt tik daudz valstu. Izmaiņas visvairāk ietekmē vide,” uzskata vadošais pētnieks Majids Ezati (*Majid Ezzati*) no Londonas Imperiālās koledžas, piebilstot, ka tikpat svarīgs faktors ir sievietes veselība un pārtika grūtniecības laikā. Pozitīvais aspekts garākam augumam ir ilgāks mūžs, gari cilvēki retāk slimo ar sirds un asinsvadu slimībām, bet biežāk var saslimt ar vēzi. **KU**

ĪSUMĀ

Nogalina mācītāju
♦ Vienā no Ruānas apkārtnes baznīcām Francijas ziemeļos otrdien divi ar nažiem bruņoti vīrieši pārgrieza rikli vietējam 84 gadus vecam mācītājam un sagrāba par ķilniekiem divas mūkenes un divus dievlūdžējus. Uzbrucēji apgalvojuši, ka pārstāv “Islāma valsi”, abi nošauti, ziņo BBC. Viens no uzbrucējiem, 19 gadus vecs, pērn divreiz arestēts par mēģinājumu nokļūt Sīrijā, lai pievienotos teroristu grupējumam. Martā viņš atbrīvots no ieslodzījuma, taču nēsājis elektronisko uzraudzības aproci.

VID piekritusi vadīt Koļegova
♦ Valsts vides dienesta vadītāja Inga Koļegova piekritusi kandidēt Valsts ieņēmumu dienesta (VID) ģenerāldirektora amatam, un finanšu ministre Dana Reizniece-Ozola (ZZS) ir gatava virzīt viņu apstiprināšanai valdībā, ziņo LETA. Iepriekš izsludinātais konkurss uz VID ģenerāldirektora amatu beidzās bez rezultāta, ārpus konkursa šim amatam tika uzrunāta I. Koļegova, viņa patlaban ir vienīgā VID vadītāja amata kandidāte.

Vārda maiņa būs dārgāka
♦ Tieslietu ministrija izstrādāusi likumu, kas stingrāk regulēs vārda un uzvārda maiņas kārtību, atsaucoties uz LNT raidījumu “900 sekundes”, raksta portāls “Irlv.lv”. Saskaņā ar likumu, mainīt vārdu un uzvārdu var laulību gadījumā, atgūstot pirmslaulību uzvārdu, ja persona ir mainījusi dzimumu, gadījumos, kad nepilngadīgas personas kāds no vecākiem izdarījis sevišķi smagu noziegumu vai arī ja vārds vai uzvārds traucē iekļauties sabiedrībā. Pēdējais esot biežākais iemesls, kāpēc cilvēks vēlas izmaiņas. Šobrīd valsts nodeva ir 71,14 eiro, jaunais likums paredz šo nodevu teju dubultot. Pērn vārdu un uzvārdu mainīja 1389 cilvēki.

Nodur 19 invalīdus
♦ Japānā garīgu invalīdu aprūpes namā otrdienas naktī satrakojies vīrietis ar nazi nogalinājis vismaz 19 un ievainojis 25 cilvēkus, ziņo LETA. 26 gadus vecais uzbrucējs, aprūpes nama bijušais darbinieks, vēlāk ieradies policijas iecirknī un atzinies, ka to izdarījis, jo “visiem invalīdiem būtu jāpazūd”. Vardarbīgas noziedzības līmenis Japānā ir viens no zemākajiem attīstīto valstu vidū, un uzbrukumi ar jebkādiem ieročiem šajā valstī ir neparasta parādība. LAPPUSI SAGATAVOJUSI KRISTĪNE HARMSENA

Otaņķu gardumi īstās saimnieces rokās

VALIJA BELUZA

valija.beluza@kursaslaiks.lv

Trīs tirdzniecības vietās Liepājā ir pieejami zemnieku saimniecības “Otaņķi” ražotie konditorejas izstrādājumi ar brendu “Otaņķu gardumi”. “Lai arī pagājis laiks, televīzijas šovu “Īstās latvju saimnieces” cilvēki joprojām atceras, arī produkcijas atpazīstamība līdz ar to cēlusies,” atzīst Pārsla Kupše, kura konditorejas biznesā darbojas jau gadus septiņus.

Paaudžu pēctecība

Maize Otaņķu pagasta mājās “Otaņķi” cepta jau ļoti sen. “Omamma Maiga Otaņķe ir cepusi visu savu dzīvi, nu cepšanu pārņēmusi mamma Ilga Prenclova. Jaunliepājas tirdziņa skārņos sākām tirgoties ar pienu, maizīti un miltiem. Mums bija PVD izsniegta izziņa, ka drīkstam nodarboties ar šo produktu tirdzniecību, bet kādā reizē, kad maize bija pārdota, man kļuva garlaicīgi. Pirms astoņiem deviņiem gadiem aizdomājos, ka miltu izstrādājumi ir ne tikai maize.”

Mājās bieži vien tapis kaut kas garšs. Omīte cepusi plātsmaizes un tortes visādām jubilejām, arī pagasta svinībām. P. Kupše vienmēr bijusi klāt, lai palīdzētu kult olas. “Lēnām no viņas iemācījos. Iesāku ar cepumiņiem. Kad bērni auga, nereti ciemos atnākušie brīnījās: kas jums par svinībām? Vienkārsi tukšs galds un kaut ko vajag pašiem. Tā ir bijis vienmēr, tikai vienu brīdi sāku mājas virtuvē tapušo dot arī citiem. Daru to, kas pašai patīk, padodas, citādi jau šajā nišā neturētos.”

Otaņķniece zina, ka preces izskatam ir liela nozīme. Mājās uz galda var uzlikt arī šķību cepumiņus, taču pārdodot produkcijas dizainam un garšai jābūt perfektai. Un jāskatās katrs kumiņš: par cik var iepirkt izejvielas un kur saņemto realizēs? “Tādēļ arī pati braucu tirgotamās pa novadiem, kad aicina, un piedalos gadatirgos. Līvas tirgū strādāju, galvu nepaceļot. Nu jau cilvēki atpazīst zemnieku saimniecības “Otaņķi” produkciju. Uzreiz spārniņi pieaug.”

Mājas virtuvē vairs necep

Pircējiem mājražotājas gardumi iepatikušies, jo P. Kupše centusies kā priekš sevis un mājiniekiem. Šī līnija tiek ieturēta joprojām. “Pirmās krīzes laikā, ap 2008. gadu, strauji samazinājās mūsu zemnieku saim-

PĀRSLA KUPŠE biznesu sākusi, gatavojot gardumus kā priekš sevis. Šī līnija tiek ieturēta joprojām.

FOTO – DAINIS ĢELZIS

niecībā izaudzēto kartupeļu un sīpolu pircēju skaits. Tieši tobrīd atbrīvojās telpas Dzērves ielā un uztaisījām veikaliņu.”

Pamazām iegādātas iekārtas, krāsnis, kredīts ņemts vienīgi transportlīdzekļa iegādei, jo ar privāto automašīnu produkcijas izvešanai pa tirdzniecības vietām nav pieticis.

Jau piecus gadus kafējnīca atrodas lielveikala “Baata” pirmajā stāvā. Kad Jaunliepājas skārņos pēc remonta pārcēlies veikals “Top!”, pastāvīgie pircēji pieprasījuši, lai nepārceļas tālu. Rīgas iela izrādījās zemnieku saimniecības “Otaņķi” vajadzībām gana piemērota vieta. “Pa vienai pieaicināju palīdzes. Meitenes nav ar īpašu profesionālo izglītību, bet gan saimnieces, kuras ļoti labi gatavo.”

Pārsla Kupše ir profesionāla tirdzniecības darbiniece, beigusi Rīgas kooperatīvo tehnikumu.

Kopā ar labu komandu

Salīdzinot ar pirmajiem ražošanas gadiem, pieprasījums ir sarucis, un to P. Kupše skaidro ar sarūkušo iedzīvotāju skaitu. Stipri bijusi jūtama “Liepājas metalurga” grimšanas epopeja, jo arī Ezerkrastā ir daudz metalurgu māju.

Pakāpeniski izkristalizējies pie-

prasītāko produktu tops. Iecienītākā ir ābolu kūka – liela plātsmaize no smilšu miklas ar olbaltumu pildījumu. Apaļie speķa pīrādžiņi, Valdas Sīkles meistariņš, ieņem godpilno otro vietu. Tādi paši gaļas pīrādžiņi, tikai no rudzu miltiem, bijuši uz izķeršanu pirms Jāņiem. Vēl topa augšgalā ir rulete ar ķiršu vai avenu ievārijumu un tikai dabiskā putukrējuma pildījumu. Piens, ko Dzērves ielā tirgo, nāk no sešām slaucamām gotiņām, kas pašu saimniecībā, bet kvalitatīvu saldo krējumu konditorejai pieved uzņēmums “Tukuma piens”. Miltus iegādājas, rūpīgi sekojot dažādu ražotāju cenu piedāvājumam. Iepirkt vairumā neļauj nelielās telpas.

Lai gan ir aukstuma iekārtas, uz pusdienas laiku pasūtītais tiek gatavots no rīta – jāievēro pārtikas realizācijas termiņi. “Nav jau apavi, rūpniecības preces, ko var tirgot teju bezgalīgi. Ļoti jāseko līdzi, cik daudz pārtikas bez konservantiem katru dienu vajag. Nerealizēto vedu uz mājām – ģimenei vai lopiņiem. Četrām cūciņām tad ir svētki.”

Dažas pārbaudošo iestāžu prasi-

“Nu jau cilvēki atpazīst zemnieku saimniecības “Otaņķi” produkciju. Uzreiz spārniņi pieaug.”

bas šķietot pārspīlētas. Piemēram, pārtikas iesaiņošanas maisiņiem jābūt ar latviski iztulko-tu sertifikātu, ka tas ir atbilstošs pārtikai.

Mājražotājas produkciju var pasūtīt, gan katru trešdienu iegādāties zaļajā tirdziņā “Lauku sēta pil-sētā”, kur pati saimniece to tirgo.

Jautāta, kā visu var paspēt, viņa atbild: “Ja viss būtu jāpadara vienai, ja nebūtu šī kolektīva, to, protams, nevarētu. Jebkurā brīdī varu palūgt savām meitenēm, arī kad pēdējā brīdī veikts pasūtījums. Ir iestrādā-jies noteikts ritms, un neviens no mūsu vienpadsmit darbiniekiem neskatās uz darba stundām. Mājās pašlaik dzīvojam deviņi piecu pa-

VALDA
SĪKLE

apaļos pīrādžiņus gatavo tādus, ka mutē kūst un mīklas vīlīte nav saredzama.

audžu cilvēki. Mamma vairāk par lopiem atbild, dēlam sava saimniecība ar pāri par divsimt hektāriem, kur pamatā audzē labību. Pieceļamies visi reizē, bez stresa, vīrs Arnis sakrāmē mašīnu, mēs ar mammu sagriežam pārdošanai paredzēto maizi, un es pati sēžos pie stūres. Meita Aiva Kupše ir izmācījusies par ēdināšanas speciālisti, arī vedekla Arta ir liels atbalsts.”

Labāk cietumā nekā daudzdzīvokļu mājā

Apusmūžu pat daudzi zvērināti pilsētnieki apjauš, ka bruģis, kņada un cilvēku pūļi sāk nomākt, kaitināt, un lūko pēc mītnes tuvāk dabai. Viesturs Viņķelis savu sapni realizējis pirms astoņiem gadiem, iegādājoties lauku īpašumu, kur var lauku labumus izbaudīt, gan netraucēti strādāt. Dubēnos tapusi neliela, no ārpuses gluži vienkārša, bet iekšējās piemīlīga mājiņa. Šoseja blakus, Grobiņa gandrīz ar roku aizsniedzama.

No standarta – “konfekte”

“Te kā Holivudas filmā – ar kurpēm var gulēt gultā,” apstākļus ar mālaino Zemgali salīdzina nu jau bijušais liepājnieks “Ja man tagad liktu dzīvot daudzdzīvokļu mājā, labāk eju cietumā.”

Kamēr dzīvesbiedre Sandra sarūpē saldejumu ar svaigām avenēm un zemenēm no pašu dārza, saimnieks atceras, kā namiņš tapis: “Standarta projekts, tādas ēkas ražoja Ikšķilē, pēc tam arī Sikšņos. Līdz ar biezajiem gadiem viss beidzās. Šo māju trīs dienu laikā mums saskrūvēja 2008. gadā. Visi pagastveči pazīstami, bet neviens piemērotu vietu nevarēja atrast. Par zemi pie kādas nodegušas mājas prasīja piecdesmit tūkstošus.”

Mājiņa šeit uzstādīta plika – bez komunikācijām, tāpēc maksājusi tikai divdesmit tūkstošus latu, cik tolaik vienistabas dzīvoklis. Arī zemi – 0,35 hektārus, kur agrāk audzēti kartupeļi – izdevies nopirkt par samērīgu cenu.

Sākumā Dubēnos gribējuši apmesties kā vasarnīcā, bet lauki ievīkuši pa nopietnam. Veiksmīgi saplānotās telpas, jumta logi, ergonomiska apkures sistēma ar kamīnu un gaisa sūkni, plaša sanitārā zona, ko papildina pirtiņa, dzīvošanu “Dālijās” padara tikamu un ērtu.

Ar lāstekām pie ūsām, bet vesels

Sandra, visu mūžu kafejnīcās un bāros strādājusi, pie algota darba vairs īpaši neraujas. Pēdējā laikā arvien vairāk patīkot pa zemi rušināties, dārza veltes apstrādāt, rudeni atsākot kūkas cept.

“Pēc desmit gadu kopdzīves 22. jūnijā pa kluso apprecējāmies, vēl jau medusmēnesis. Uz pilsētu braucam bieži, pēc tam gribas dažas stundas kaut ko dārzā, siltumnīcā padarīt. Nav jau tie lauku darbi mokošs pienākums, atliek laiks arī uz terases atpūties.”

Viesturs desmit gadus aizrāvis ar kalnu tūrismu; lai pārbaudītu savu izturību, bijis Alpos un arī Himalaju virsotnē *Dhaulagiri*. “Mēle un soma vilkās gar zemi, skābekļa

VIESTURAM VIŅĶELIM un dzīvesbiedrei Sandrai patīk dzīve laukos.

FOTO – DAINIS ĢELZIS

trūkuma dēļ sirds klapējās, bet bija jāiet. Vakarā mums sazēmēties palīdzēja iebīšana ūdenī.” Tagad kalnos kāpšanu aizstāj ūdens procedūras, un vīrietis ir ļoti pateicīgs kaimiņienei Ligitai, kura atvēlējusi zemesgabalu diķa izrakšanai. Kad atbrauc mazbērni Kamilla un Valdis, arī viņus nevar dabūt ārā, bet

Viesturs pārpeldēt ūdenstilpi var neaizelsies. Arī ziemā. “Kad ārā ir minus astoņpadsmit grādi un vējš, nenoslaukos. Aptinu dvieli ap dibenu un līdz mājām jau esmu sauss. Pie matiem un ūsām lāstekas, bet saaukstēties nevar, gluži otrādi – kad nāk viruss virsū, vajag iekrist aukstā ūdenī. Jo vīrusu var nonāvēt ar paaugstinātu vai pazeminātu temperatūru.” “Pērn gan sagriezi muguru uz āliņģa ledus šķembām,” iestarpina Sandra.

Grāmatās par veselīgu dzīvesveidu, žurnālos “Citāda Pasaule”, “Ilustrētā Zinātne” un “Zvaigžņotā Debess” sasmelta ne viena vien gudrība, kā bez aptiekas un dakte-

riem ilgāk iztikt. “Pietiek no rīta pasveicināt saulīti, aiziet līdz bērzu birtzītai, apķert apses stumbru, pamedīt, un, skat, visi sliktumi prom, bet spēks klāt nācis. Ja gurķa sēkliņu pirms sēšanas paturēsīt mutē, tā uzņems jūsu auru un noskenēs, kas vajadzīgs, kas par daudz. Augs derēs arī man, bet visvairāk būs piemērots tieši jums,” pārliecina nājšies “Dāliju” saimnieks.

Kāda speciāliste viņš parādījis savus fiziskos vingrinājumus, ko apguvis grāmatā, tie izrādījušies puse no jogas.

Reiz kādai speciālistei viņš parādījis savus fiziskos vingrinājumus, ko apguvis grāmatā “Pieci tibetieši”, tie izrādījušies puse no jogas.

Viesistabā, kas savienota ar virtuvi, biežākajā uzturēšanās vietā, pie sijas, blakus kāzu buķetei žūst apkārtnes plāvās plūktas zāļu tējas buntis. Piparmētru, raudeni, salviņu, nātri, vīgriezi, ugunspuķi varēs pievienot arī pirtsslotām. Ja dienā

apēd dažus ugunspuķes ziedīņus, efekts līdzīgs kā no žeņšeņa. Rudeņī liels gardums abiem ir svaigi spiestas sulas, bet agri pavasarī zaļajos kokteiļos tiek malti pieci dažādi pumpuri un teju visas pirmās nezāles. “Izžāvētu melisu un melno nātri, kurā ļoti daudz vērtīgu vielu, ziemā var piešaut pie tējas, bet vasarā droši likt svaigu pie lapu un dārzena salātiem. Griežot kož rokās, bet mutē – ne.”

“Gāju, kur var labi nopelnīt”

Viesturs ir dzimis Bauskā, dzīvojis blakus Rundāles pilij, kurā agrāk atradusies viņa pamatskola. “Pie pils bija Katrīnas stādīta aleja, amatniekiem tur izdalīja zemi. Mūsu mājas saucās “Āmuri”, blakus atradās “Laktas” un “Adatas”. Tēvs bija piedalījies Ziemassvētku kaujās, viņš agri aizgāja bojā, noslīkstot Lielupes pietekā Īslīcē. Skolas gados mēs trūcīgi dzīvojām, tāpēc gāju, kur vairāk var nopelnīt. Pēc septītās klases savervēju zēnus un devos uz Jelgavas arodskolu par traktoristu mācīties. Viņus, maitasgabalus, uzņēma, bet mani – ne: izrādījies par jaunu. Pēc Svītenes vidusskolas Lauksaimniecības aka-

dēmijā studēju meliorāciju, tagadējā Lauku inženieru fakultātē. Plaša profila speciālists pieprasīts būs vienmēr.”

Strādājot lielajā uzņēmumā “Agroprojekts”, Viesturs nodibinājis savu firmu “Muižnieku ligzda 2”. Nosaukums cēlies no mājas Peldu ielā 29, kur atrodas ofiss. “Diezgan daudz sanāk koordinēt cilvēkus: projekta daļas taču jāsaliek kopā. Manā ziņā ir ūdens, kanalizācija, gāze, objekta tehniskā apsekošana, cits speciālists atbild par apkuri, vēdināšanu, atsevišķi ir arhitekts, būvkonstruktors. Elektriķi piesaista pēc vajadzības,” stāsta būvprojektu vadītājs kopš 1967. gada. “Esmu diezgan dziļā pensijā, klienti galvenokārt vecie, uz konkursiem vairs neraujos. Jo dažs būvnieks nosola objektu tik lēti, ka par tādām naudām pat materiālu nevar nopirkt.”

Viņķeļi ieplānojuši savām rokām uztaisīt malkas šķūni, arī garāžas pamati gaida savu kārtu. “Kad sauku: ejam atpakaļ uz pilsētas dzīvokli, Sandra saprot, ka pamulodos. Te tomēr tā labākā vieta, nekā netrūkst,” spriež dubenieks. **KL**

VALIJA BELUZA

ĪSUMĀ

Precēm pārmarkē derīguma termiņu

LIEPĀJA. Pārtikas un veterinārā dienesta (PVD) inspektori, veicot pārbaudi SIA "Ksenija D" pārtikas noliktavā un veikalos Liepājā, no tirdzniecības atkārtoti izņēmuši preces, kurām bija beidzies derīguma termiņš, kā arī preces ar pārmarkētiem realizācijas termiņiem un preces bez izcelsmes dokumentiem, ziņo PVD.

Pārbaudē konstatēts, ka ražotāja derīguma termiņš ir ticis notīrīts un uz preču iepakojuma pievienots jauns derīguma termiņš, lai maldinātu patērētāju par patieso preču derīguma termiņu.

Starptautiskajiem produktiem bijusi rapšu eļļa "Riso", dzera- mais ūdens "Sirma", dažādas sulas, kokakola, zemesrieksti, saulespuķu sēklas, garšviela "Vegeta" un čipsi, kā arī citas preces. Par konstatētajiem pārkāpumiem ir uzsākta liet- vība administratīvā pārkāpuma lietā.

Dzer alkoholu un sadur sievieti

AIZPUTES NOVADS. Kopīgas alkohola lietošanas laikā kāds pagaidām nenoskaidrots jaunie- tis sadūris 1989. gadā dzimušu sievieti, ziņo Valsts policija. Negadījums noticis 25. jūlijā pulksten 22 Dubēnos. Cietusi nogādāta slimnīcā, kur konsta- tēts, ka gūtie ievainojumi nav dzīvībai bīstami. Policija skaid- ro notikušā apstākļus.

Sirmgalve saindējas dūmos

LIEPĀJA. Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) 25. jūlijā pulksten 22.54 saņē- mis izsaukumu uz Vītolu ielu, kur dzīvojamajā mājā bija jūtams sadūmojums. Ierodoties notikuma vietā, ugunsdzēsēji glābēji konstatēja, ka piecstāvu dzīvojamās mājas pirmā stāva dzīvoklī degusi plastmasas tējkanna. Ugunsgrēks tika likvidēts pirms VUGD ierašanās, un iedzīvotāji saviem spēkiem no piedūmotā dzīvokļa izglāba apmēram 79 gadus vecu sievieti, kura bija saindējusies ar dūmiem un tika hospitalizēta.

Ārsts atsaka palīdzību bērnam

Aizputniece Inga Miežīte da- lījās savā pieredzē par pie- dzīvoto Neatliekamās me- dicīniskās palīdzības punktā Aizpu- tē, Pils ielā 3. Sieviete ir sašutusi par daktera un ķirurga Nikolaja Lidovs- ka izrādīto attieksmi.

Sieviete "Kursas Laikam" pastā- sta, ka 1. jūlijā viņas trīsgadīgais dē- liņš pakritis un pārsitis uzacis. Ne- atliekamās medicīniskās palīdzības punktā Aizputē ārste secinājusi, ka brūci nepieciešams šūt. "Teica, ka aizies pasaukt ķirurgu Lidovski, lai paskatās. Protams, ķirurgs pats ne- atnāca un lika pateikt, ka pieņem- šanas laiks ir beidzies un negribot ķimerēties. Aicināja mūs braukt palīdzību meklēt kur citur," situāci- ju atceras puisīša mamma. Viņa piedāvājusi par pakalpojumu pat

"Ja ir kaut vai 10 minūtes pēc darbalaika, es palīdzību nesniedzu. Ir traumpunkti Kuldīgā un Liepājā."

NIKOLAJS LIDOVSKIS, ĶIRURGS

samaksāt, taču arī tad ārsts atteicis palīdzību.

Vienīgais ķirurgs apkaimē

Mamma ar dēlu devās uz Kuldīgas slimnīcas traumpunktu, kurā me- diķi bija neizpratnē par notikušo Aizputē un sniedza palīdzību. "Ro- das jautājums – vai tiešām šim cil- vēkam nav nekādas morāles un

cilvēcīguma, ja viņam paziņo, ka ir atvests savainojies bērns un jāuz- liek šuve? Riebums, ka tāds cilvēks var strādāt par ārstu! To nevar no- klusēt, ar to ir jāpadalās, lai visi zi- na, ko no tik briesmīgi nežēlīga cilvēka var gaidīt!"

Šis neesot pirmais gadījums, kas saistīts ar minēto ārstu. "Šis ir vienī- gais ķirurgs Aizputē. Un ko darīt, ja man nebūtu transporta, kā nogādāt bērnu citā medicīnas iestādē?" vaicā sašutusi.

Norāda uz cienājamo vecumu

Savs skaidrojums situācijai ir ķirur- gam N. Lidovskim. Viņš laikrakst- tam pastāsta, ka pacients traum- punktā ieradies aptuveni pusstundu pēc darbalaika beigām, tāpēc palī- dzība netika sniegta. "Juridiski, ja ir

kaut vai 10 minūtes pēc darbalaika, es palīdzību nesniedzu. Ir traum- punkti Kuldīgā un Liepājā. Man ir 70 gadu, esmu vecs un sniedzu visu palīdzību darbalaikā."

N. Lidovskis ir vienīgais ķirurgs 100 kilometru apkārtnē, tāpēc zvani par palīdzības nepieciešamību tiek saņemti vairākas reizes dienā un pat naktī, bet ārsts stingri turas pie no- teiktā darbalaika. Šajā situācijā viņš nesaskata problēmu – trīsgadīgais puisītis vajadzības gadījumā uz Kul- dīgu vai Liepāju būtu nogādāts ar Neatliekamās medicīniskās palīd- zības dienesta transportu. Ārsts vai- rākkārt uzsver, ka ir vecs un strādā vēl tāpēc, ka nav speciālistu. Šo ga- dījumu viņš atceras un puisītim pēc brūces sadzīšanas izņēmis šuves. **KU**

MONTA GLUMANE

Peldvieta sakārtota, par drošību jā rūpējas pašiem

Aizputnieki jau kādu laiku var priecāties par kādu lab- iekārtotu vietu, kur atpūtas brīžus iespējams pavadīt kopā ar visu ģimeni – Aizputes publisko peldētavu jeb Lažas ūdenskrātuvi. Apskatot labiekārtoto peldētavu, "Kursas Laiks" secina, ka šeit tie- šām padomāts par visiem – bēr- niem izveidots atsevišķs rotaļu stū- ritis ar smilšukasti un līdzsvara šū- polēm, sporta piekritējiem izvei- dots līdzteku laukums un iekopts arī pludmales volejbola laukums, piknikotājiem sarūpēta lapene mierīgiem atpūtas brīžiem. Turpat blakus arī speciāli izveidota uguns- kura vieta un pat sagatavota malka iekuram.

Pie peldētavas sastaptā Gun- dega Cinovska, kura devusies pastaigā ar meitu Amandu, at- klāj, ka uz šo vietu peldēties nākot reti saspringtā darba grafika dēļ, bet to labprāt darītu biežāk. Jaunā sieviete priecājas, ka ir padomāts par skaistu un sa- koptu vidi. Par to, lai vidi un tur uzstādīto aprīkojumu kāds nesabo- jātu vai nerikotos neapdomīgi, gādā pašvaldības policisti, kas, pēc G. Ci- novskas vārdiem, no rītiem diezgan bieži mēdz apsekt peldētavu.

Par drošības ievērošanu ikdienā gan neviens peldētavā nerūpējas – uz vietas nav neviena, kas vietu un atpūtniekus pieskatītu. "Tur jau tā lieta – ja ir līdzī, tad pieskata, bet nāk jau arī puikas, kas ir vieni pa- šī," par situāciju izsakās aizputnie- ce. Viņa atzīst, ka būtu ļoti labi, ja

GUNDEGA CINOVSKA ar meitu **Amandu** priecājas par sakopto vietu un iespēju tur pavadīt brīvo laiku.

arī ikdienā kāds pieaugušais pastai- gātu un pavērotu, kas notiek peldē- tavā – vai kāds pārgalvīgs jauniets ūdenī ievēro visus drošības notei- kumus. **KU**

ZANE GVOZDE

FOTO – DAINIS ĢELZIS

FOTO – DAINIS ĢELZIS

Pierāda, ka arī neredzīgais var

“Cilvēks ir neredzīgs, bet piesaka savu ideju, ka arī neredzīgs cilvēks var darīt visu to pašu, ko redzīgais. Šis izaicinājums ir brauciens ar jahtu,” labdarības projekta “Dvēseles buras” ideju skaidro biedrības, “Es redzu” valdes priekšsēdētāja Aivija Bārda. “Dvēseles buras” projekts tiek īstenots ar katamarānu “Lover”, kas otrdien bija piestājis Liepājas ostā.

Katamarāns no 1. jūlija līdz 23. augustam piestāj Krievijā, Somijā, Zviedrijā, Latvijā, Lietuvā, Polijā, Vācijā, Nīderlandē, Beļģijā un Francijā, katrā no valstīm rīkojot īpašus pasākumus, seminārus un tikšanās cilvēkiem ar invaliditāti un viņu atbalstītājiem, popularizējot ideju, ka cilvēkiem ar redzes vai

kustību invaliditāti vai citām īpašām vajadzībām ir līdzvērtīgas iespējas piedalīties un izpaust savus talantus ļoti daudzās dzīves jomās.

“Lover” kapteinis Uldis Mežulis pastāsta, ka ar šo ekspedīciju ir aizsācies pasaules apbraukšanas ceļš. “Šis brauciens ir izaicinājums gan redzīgajiem, gan cilvēkiem ar īpašām vajadzībām. Projekts ir unikāls ar to, ka šie cilvēki tiek aicināti uz kuģa un nevis vienkārši kā pasažieri, bet kā komandas dalībnieki. Tas nozīmē, ka viņi piedalās absolūti normālā ikdienas darbā – sākot no kuģa stūrēšanas, buru pacelšanas un nolaišanas un beidzot ar trauku un klāja mazgāšanu un ēst taisīšanu. Izaicinājums un uzdrīkstēšanās parādīt pasaulei, ka invalīdiem nevajag sēdēt mājās. Viņus vajag ne-

vis atbīdīt no sabiedrības, bet integrēt, pieņemt un nodarbināt ar tieši to pašu, ko darām mēs. Ieteikums visiem tā saucamajiem veselajiem cilvēkiem – neiedomāties, ka ir ar kaut ko pārāki, jo daudzi no šiem invalīdiem ir pārāki. Ieteikums invalīdiem – droši darboties ar mums kopā kā viens vesels, tad viss notiks, jo problēmu nav vispār nekādu.”

Projekts jeb labdarības misija “Dvēseles buras” aizsākās 2011. gadā. Trešo gadu projekta sadarbības partneris Latvijā ir biedrība “Es redzu”. Šogad ekspedīcijas komanda dodas maršrutā no Sanktpēterburgas Krievijā līdz Uistramai (Oistreham) Francijā; tā kopējais garums būs 3000 jūras jūdžu. **KĻ**

MONTA GLUMANE

Biļetes pērk vairāk nekā pērn

Šajā nedēļas nogalē Liepājā norisināsies festivāls “LMT Summer Sound”. Šis būs jau sestais gads, kad pasākums vienkopus pulcēs vairākus desmitus tūkstošus apmeklētāju un piedāvās ne tikai daudzveidīgu muzikālo programmu, bet arī plašu aktivitāšu un izklaides iespēju klāstu. Festivāla galveno viesu vidū būs vācu puīšu duets “Milky Chance”, beļģu elektroniskās mūzikas pārstāvis “Lost Frequencies” un britu mūziķis Kings Čārlzs (King Charles).

Būs piecas skatuves

Kopumā festivālā būs piecas skatuves, uz trijām no tām skanēs dzīvā mūzika un uz divām valdīs deju un elektroniskās mūzikas di-džeji. No pašmāju māksliniekiem festivālā uzstāsies Intars Busulis un “Abonementa orķestris”, “Bermudu divstūris”, Aija Andrejeva, “Dzelzs vilks”, Ozols un citi. “Būs, ko dzirdēt visām gaumēm. No klasiskas rokmūzikas un popmūzikas grandiem līdz pat pašmāju elektroniskās mūzikas pārstāvjiem,” informē festivāla organizatoru pārstāve Alise Pabērza.

Pārmaiņas skārušas festivāla teritorijas izvietojumu, kas, pēc

organizatoru domām, ir kļuvis mājīgāks un pārdomātāks. Iespaidīgāk izskatīsies “LMT” un “Aldara” skatuves, savukārt teritoriju rotās lampiņu virtenes un karodziņi.

Pludmali uzreiz sakops

Pēc “Biļešu servisa” datiem, ar biļešu tirdzniecību sokas labāk nekā pērn, tāpēc organizatori lēš, ka apmeklētāju skaits varētu būt no 20 līdz 25 tūkstošiem vai vairāk. Festivāla apmeklētājiem organizatori iesaka uz pasākumu ierasties laikus un, ja iespējams, biļetes pret aprocēm apmainīt tirdzniecības centrā “Spice” Rīgā vai tirdzniecības namā “Kurzeme” Liepājā.

Tiem, kuri uz festivālu nedosies, neērtības varētu sagādāt dažas slēgtas ielas, taču organizatori nodrošinās satiksmes regulētājus. Pēc pasākuma pludmales teritorija tiks uzkopta un pirmdien būs pieejama ikvienam atpūtniekam.

Festivāla biļetes vēl aizvien ir pieejamas visās “Biļešu servisa” tirdzniecības vietās. Šobrīd pasākuma divu dienu biļete maksā 38 eiro un divu dienu biļete ar telts vietu par 45 eiro, bet vienas dienas biļete ir 25 eiro. **KĻ**

MONTA GLUMANE

FOTO – DAINIS ĢELZIS

Tirgus laukums būs Priekules centrā

Bijušajā tirgus laukumā jau sen nekas nenotiek, stāsta priekulnieki. Viens no iemesliem – tur vairs nav tik apdzīvota vieta, pilsētvides akcenti izvietojusies citādāk.

Jaunajam tirgus laukumam izvēlēta vieta, kur apgrozās daudz potenciālo pircēju – starp veikalu “Top!” un bērnu rotaļlaukumu. Netālu arī veikals “Gaisma” un individuālie tirgotāji jau tagad tur piedāvā savu preci. “Ja ir piedāvājums, cilvēki var izvēlēties,” stāsta priekulniece Iveta Kalneniece. Esot daži pastāvīgie tirgotāji, pie kuriem var iegādāties stādus, lauku produktus, zemenes, tējas.

Pašlaik var izmantot pāris galdus un tirgošanās notiekot galvenokārt no automašīnām.

Priekules novada pašvaldība cer, ka līdzekļus tirgus laukuma izveidei iegūs “Leader” projektu konkursā. Tad tiks sāкта iepirkuma procedūra, bet reālie izbūves darbi notiks nākamā gada pavasarī, stāsta domes Attīstības plānošanas nodaļas vadītāja Una Ržepicka. Iespējams, nākamvasar vietējos iedzīvotājus un viesus gaidīs labiekārtota tirdzniecības vieta. Viņu ērtībām tiks izbūvēta arī tualete. **KĻ**

ANITA PLATACE

PASĀKUMU AFIŠA

Apriķos

■ **Sestdien, 30. jūlijā, pulksten 15** pie muzeja Lažas pagasta svētku atklāšana. No **pulksten 15.15 līdz 18** individuālās atrakcijas, komandu spēles. **Pulksten 17** zupa. **Pulksten 18** pašdarbnieku koncerts un teātris. **Pulksten 20** koncertēs Mārtiņš Jātnieks un Mārtiņš Ruskis. **Pulksten 21** “Transleiteris”. Pēc koncerta balle kopā ar grupu “Eja” un DJ Matīsu.

Bernātos

■ **Piektdien, 29. jūlijā, pulksten 19** gala stāvlaukumā būs starts un finišs “Sieviešu draudzības skrējienam 2016”.

Gramzdā

■ **Sestdien, 30. jūlijā, pulksten 22** Mednieku parkā sāksies Gramzdas Nakts trase. Piedalīties var no 16 gadu vecuma. Komandā jābūt pieciem cilvēkiem (vismaz divas meitenes).

Liepājā

■ **Ceturtdien, 28. jūlijā, pulksten 17** muzeja ekspozīcijā “Liepāja

okupāciju režīmos” ceļojošās izstādes “Baltijas brīvības ceļš” atklāšana.

■ **Piektdien, 29. jūlijā, no pulksten 17.30 un sestdien, 30. jūlijā, no pulksten 12** pludmalē festivāls “LMT Summer Sound Liepājā”.

■ **Piektdien, 29. jūlijā, pulksten 18 un sestdien, 30. jūlijā, no pulksten 12** muzeja dārzā sadarbībā ar viesnīcu “Europa City Amrita” notiks Dārza svētki.

■ **Piektdien, 29. jūlijā, pulksten 20.30** pludmales kafējnīcā “Vēju dārzs” muzicēs Edijs Šnipke.

■ **Piektdien, 29. jūlijā, pulksten 21** Pāvila baptistu draudzes baznīcā Metalurgu tautas teātra izrāde “Boass un Rute”.

■ **Sestdien, 30. jūlijā, pulksten 20.30** pludmales kafējnīcā “Vēju dārzs” muzicēs Artis Ābele.

■ **Sestdien, 30. jūlijā, pulksten 23** klubā “Fontaine Palace” spēlēs DJ KisMel.

■ **Svētdien, 31. jūlijā, pulksten 16** Karostas cietumā kino pēcpusdienā Jāņa Streiča filma “Rudens rozes”.

■ **Svētdien, 31. jūlijā, pulksten 17** Svētās Trīsvienības katedrālē koncertcikls “Mūzika dievamam”.

Nīcā

■ **Sestdien, 30. jūlijā, pulksten 9.30** uz Bārtas tilta pulcēšanās Nicas novada svētku gājienam. **Pulksten 10** svētku gājiens. **Pulksten 11** pašdarbnieku koncerts un pludmales volejbola čempionāts. **Pulksten 14** Latvijas stiprinieku čempionāts. **Pulksten 15** šefpavāra Raimonda Zommara meistarklase un bamperbols. **Pulksten 18** grupas “The Spirit” koncerts. **Pulksten 19** koncerts kopā ar Ivo Fominu, Samantu Tīnu, Gintu Krievkalnu un Ati Auzānu. **Pulksten 22** ugunsšovs un balle kopā ar grupu “Zvaigžņu lietus”. Ieeja – trīs eiro.

Papē

■ **Sestdien, 30. jūlijā, pulksten 21** “Dzintarvējos”, kafējnīcā “Amber Wind Beach Cafe”, dzīvās mūzikas vakarā spēlēs rokmūziķis Ainars Virga. Ieeja – bez maksas.

Vērgalē

■ **Sestdien, 30. jūlijā, pulksten 19** Muižas laukumā vidējās paaudzes deju kolektīva “Vērgalīte” 30 gadu jubilejas koncerts “Dzīvot dzīvi dancojot”.

ĪSUMĀ

Aizputnieki grāmatas izvēlas, sekojot modei

PĀRDEVĒJA MARUTA zina aizputnieku lasīšanas prasības.

FOTO – DAINIS GELZIS

Aizputes grāmatnīca ir viena no nedaudzajām Liepājas rajona grāmatnīcām, kura, par spīti ekonomiskajām pārmaiņām, ir stabili noturējusi savu pozīciju tirgū. Aizputnieki grāmatnīcā iegriežas ne vien pēc kancelejas precēm, bet arī lai iegādātos kādu modīgu literatūru.

Kā pastāsta grāmatniekas vecāka pārdevēja Maruta, darbdienās veikalā iegriežas ap 20–30 cilvēku. Pieprasītākā prece ir atkarīga no konkrētā laika posma. Tagad, kad sākas gatavošanās skolai, aizvien vairāk nāk vecāki ar bērniem pirkt kaut ko no kancelejas un mācību grāmatām. Tāpat skolotājas ir uzdevušas vasarā lasīt grāmatas, un tad nāk bērni ar sarakstiem – jālasa “Pepija” vai “Karls”ons”. Vasarā bieži iegādājas arī apsvēkumu kartītes, jo ir kāzu un jubileju laiks. Atvaļinājumu laikā tiek pirkti arī romāni. “Vēl pērk ceļu kartes, laikam daudzi neizmanto mūsdienu GPS sistēmai. Pēdējās divas nedēļas prasa Latvijas, Rīgas un Kurzemes kartes. Cilvēki aktīvi skatās Latvijas skaistākās vietas,” novērojuši pārdevēja.

Visbiežāk grāmatu izvēle ir modes jautājums. Pērk to, ko kāds ir dzirdējis radio vai televīzijas reklāmās. “Vasaras karstākais romāns, to daudzi pērk, jo tas tiek reklamēts un tāpēc, ka arī patīk cilvēkiem. Iesaka viens otram un nāk draugi pīrkt un saka: man pa-ziņa ieteica, esot ļoti labs. Vienu brīdi Dikāna diētas grāmatas bija ļoti populāras, uz urrā gāja. Tieši pirms vasaras perioda, kad ir pēdējais brīdis vēl gatavoties. To no-teikti iespaido tas, ka netālu no Aizputes ir Vitalitātes akadēmija, kurā pēc šīs diētas arī strādā. Tei-ca, ka vienam esot ļabi panākumi un man arī tad vajag.”

Pie klasiskām vērtībām grāmatu izvēlē pieturas gados vecāki cilvēki. Ikdienā pērk to, kas ir izcelts un jaunākais. Daudzi skatās uz jaunumu plauktiem – uz tām grāmatām, kas ir nesen iznākušas. Katru nedēļu tiek veidots grāmatu TOP 10 no pirktākajām nedēļas griezumā. Publika grāmatu izvēlē Aizputē ir raibu raiba, taču topa pirmās vietas lasa arī aizputnieki. **KU**

MONTA GLUMANE

Sāk darboties tūristu vilcieniņš

23. jūlijā svinīgi tika atklāts Liepājā pirmais tūristu ekskursiju vilcieniņš. Tā nosaukums ir "Libau train", un vilciens veiks aptuveni 25 minūšu garu maršrutu pa Liepājas ielām, ietverot Jūrmalas parku, pilsētas centru un promenādi, ziņo Liepājas reģiona Tūrisma informācijas birojs.

Uzņēmuma "CR limited" valdes loceklis Zigmārs Kapranovs pastāsta, ka vilcieniņš spēj uzņemt 30 pasažierus.

Darbdienās "Libau train" kursēt sāks pulksten 14 un no savas pieturvietas Peldu ielā pie vides objekta "Bungas" aties apalās

stundās. Brīvdienās plānots doties
celā pulksten 12.

Brauciena laikā skanēs audio-
gida informācija un tiks rādīti ob-
jektu attēli, par kuriem tiek stās-
tīts. **KL**

ASTOŅAS KOMANDAS Kalvenes pagasta svētkos metās smilšu volejbola laukumā, lai meklētu apslēpto dārgumu. Gala rezultātā laukums tika pamatīgi uzrakts pirms volejbola mačiem. FOTO – ULDIS DOBELIS

FOTO – ULDIS DOBELIS

Svētkos uzrok volejbola laukumu

Kalvenes pagasta Sporta un atpūtas dienā gāja jautri – sava veiklība bija jādemonstrē ģimenēm. Vīri copē cēla ārā piecu kilogramu karpu, izrādījās, ka ar kakeni arī nav viegli šaut.

Priekšpusdienā, kamēr puiši azartiski sacentās ielu basketbolā un ikviens varēja izmēģināt savas prasmes loka šaušanā kluba "Bandavas strēlnieki" vadībā, tikmēr Kalvenes pagasta sporta organizatore Mairita Zālite bija salasījusi pilnu spaini ar mūnīciju – oliem. Tie bija domāti sacensībām "Brašais kaķenis", kurā pa dažādā vērtē esošām figūrām bija jātrāpa ar kaķeni. Vecāka gadagājuma dalībnieki atcerējās bērnības laiku, kad kaķene bija neatņemama ikdienas sastāvdaļa, bet jaunieši to turēja rokās pirmo reizi. Interese bija liela, bet reti kuram izdevās trāpīt mērķi. Par uzvarētājiem kronēja Kristīni Šuksti un Emīlu Tunni. Aizputes ložu šāvējs Rihards Fridenbergs trešajā piegājienā nogāza 25 punktus vērtoto mērķi, atzīstot, ka ar kaķeni šāva pirmo reizi, bet gandrīz dabūja āķi lūpā un pieteicās uz papildšāvienu. Puisim noderēja ložu šaušanā gūtās tēmēšanas iemaņas. "Iesākumā patmēģinu vienā vietā, tad pamainīju virzienu, atradu pa-

reizo punktu," neslēpj aizput-
nīks.

Cienā ar zupu

Tikmēr ielu basketbolā triumfēja "1. maiņa", aiz sevis atstājot "Matisu Apini" un komandu "Dynaudio Latvia". Basketbola soda metienos precīzākie bija Madara Ļaudama un Intars Ruzaikis.

Pēc Latvijas Nacionālā teātra aktiera Jura Hirša koncerta visus ar gardu zupu kultūras nama priekšā sagaidīja kalvenieks Jānis Ruzaiķis. Viņš galdā cēla soļanku ar piecu veidu gaļu – liellopu, cūkas, stirnas un cita veida. Gardās zupas meistars norādā, ka pagasta svētkos katru gadu kāds cits vāra zupu, šoreiz bija viņa gads.

Meklē dārgumus

Pēc brangās ieturēšanās ģimenes varēja ķerties pie dārgumu meklēšanas. Smilšu volejbola laukumā bija paslēpts dārgums, kas katrai ģimenei savā sektorā bija jāatrod. Visātrāk sev atvēlēto laukumu uzraka Eva un Andris Malkciņi, kuri pir-

mie atrada dārgumu – tunci konservu bundžā. Tīkmēr par saskanīgāko ģimeni varēja kļūt tā, kas no malkas balķa nozāgēs kilogramu. Atkal precīzākie bija Eva un Andris, kuriem daudz netrūka, lai trāpītu desmitniekā – 967 grami.

Ainars Tumpelis zāģēja kopā ar sievu Inesi un pēc paveiktā šaubījās, vai būs labs rezultāts. Tā arī bija – nozāģēts tika pāri par diviem kilogramiem. Viņš svētku izbaudīja jau no agra rīta, atskaņojot mūziku, rīkojot un piedaloties arī makšķerēšanā, kā arī dienas laikā pamēģinot visu no svētku programmas. Copē lielākā zivs bija piecu kilogramu karpa, ar 6,425 kilogramiem triumfēja Andris Ašmanis.

Spraigās ciņas bija arī futbolā, kurā uzvarēja "1. maiņa", otrā bija "Sešpaka", aiz sevis atstājot "Dynaudio Latvia 3. maiņu". Pludmales volejbolā uzvarēja "Ozolu iela 1-1", aiz sevis atstājot komandas "EKAA" un "1. maiņa". Bez copmaņiem agri cēlās arī autoveiklības braucēji – labākie bija Uģis Leimanis un Evita Tumpele. **KU**

ULDIS DOBELIS

Pārzina grobiņnieku galvas vairākās paaudzēs

Par laimīgu tiek uzskatīts cilvēks, kuram ir savs dakteris un savs frizieris. Tāds, kurš zina tavas vajadzības un problēmas, kurš tevi saprot no pusvārda. Šajā ziņā paveicies Grobiņas un apkārtnējo pagastu iedzīvotājiem – kopš 1964. gada viņi par savējo var saukt pieredzējušo frizieri Intu Krūmiņu.

“Šķiet, esmu vecākā strādājošā friziere Latvijā. Bet, ja veselība atļaus, kādu gadiņu vēl pastrādāšu.”

Apkalpo savas paaudzes ļaudis

Parasti profesijas vilkme cilvēkā izpaužas jau bērnībā, un Inta nav izņēmums – lelles pucējusi, kopš vien sevi atceras. Kaut arī reizēm pasāp pleci un rokas, patikšana pret darāmo joprojām nav rimusi: izvēlēto frizieres amatu viņa raksturo kā noderīgu visos laikos. Neba velti mūža darbam veltījusi vairāk nekā pusi gadsimta.

I. Krūmiņa ir vidzemniece, mācījusies Rīgas frizieru skolā, ko pabeigusi 1961. gadā. “Tagad grobiņniekus apkalpo trīs frizētavas, bet, kad atnācām, šeit nebija neviena sieviešu friziera. Mani pierunāja palikt. Sadržīves pakalpojumu kombināts atradās tagadējās domes ēkā, septiņpadsmit gadus nostrādāju viena pati un Grobiņā pazīnu gandrīz katru otro.”

“Grobiņas frizētavā” pašlaik rosās trīs meistaru komanda. Ar kolēģēm Daci Dāvidu un Edīti Duļķinu cīņa par klientiem nenotiek: katrai ir savi, un Inta galvenokārt apkalpo savas paaudzes cilvēkus. “Strādājam individuāli, bet maksu par telpām un komunālajiem pakalpojumiem sadalām. Manas dāmas biežāk izvēlas griezt un krāsot matiņus, kā arī ilgviļņus likt. Kad vajag, uztaisu frizūriņu. Protams, pie manis nāk arī kungi

FOTO – DAINIS ĢELZIS

labākajos gados,” atzīst plaša profila meistare.

Piedzīvo dažādas tendences

Jaunības gados Inta Krūmiņa piedalījies frizieru konkursos, regulāri braukusi uz semināriem, bet tagad to vairs nedara: “Jo nezinu, cik ilgi vairs strādāšu. Kā nekā drīz jau būs septiņdesmit pieci gadi. Esmu piedzīvojusi dažādas modes tendences, arī laiku, kad frizūra

bez matu uzkasīšanas nebija iedomājama. Bet viss jau griežas uz riņķi un atkārtojas. Ja ir ļoti labi mati, pietiek pēc ieviešanas izķemmēt, bet arī tagad, frizūru taisot, šad tad drusku tomēr ir jāpiekasa.”

Jaunāko griezumu tendences Inta pašpikojot no jaunākajām kolēģēm, tomēr viņas pastāvīgie klienti dodot priekšroku ierastajam stilam. “Katram ir labi tā, kā labi piestāv, un nekas ekstrā nav jātaisa.

“Reiz iegāju vietējā frizētavā un redzēju, kā nēģeriem taisno matus. Ak, kunga māte, kā tie kūpēja!”

Vecos klientus varu ar aizvērtām acīm apkalpot: tik labi pazīstu viņu gaumi,” tā meistare.

Vairāk pucēšanas darba ir pavašarī, kad cilvēki galvassegas ņem nost, bet līdz ar ziemu iestājas pieklusums. Daždien gadījies arī visu dienu nosēdēt bez neviena klienta. Lielākoties Inta strādā uz pieraksta, bet neatsaka arī, ja kāds ierodas, pēkšņa impulsa vadīts.

Mudināta atcerēties kādu kuriozu, strādājošā pensionāre atzīst, ka “pa to dzīvi ir gājis visādi”. Padomju laikos, piemēram, gana raibi veicies ar ķīmiskajiem ilgviļņiem: vienam klientam ilgviļņu sastāvs iedarbojies labi, turpretī citam – švakāk. Kaut vai uguni kurini apakšā, nesnāks, un viss! Dažkārt gandrīz galva kūpējusi, lai izbalinātu matus, tāpat nācies nopulēties, lai izlabotu krāsošanas pašdarbības sekas vai citu frizieru neveiksmīgu griezumumu. “Tagad ir cita apgāde un visi materiāli, ieskaitot krāsas, ļoti kvalitatīvi. Matiem daudz draudzīgāki.”

Šausminās par matu taisnošanu

Friziere divus gadus dzīvojusi ārēmēs. “Dēls astoņus gadus sabija Amerikā, Čikāgas Luterāņu teoloģijas skolā studēja maģistrantūrā un doktorantūrā. Vīrs arī tur pastrādāja, un es divus gadus mazmeitiņu auklēju. Mājas kārtībā griezu matus un ilgviļņus liku studentēm. Reiz iegāju vietējā frizētavā un redzēju, kā nēģeriem taisno matus. Ak, kunga māte, kā tie kūpēja! Nu, bet tas jau pavisam cits stils.” **KL**

VALIJA BELUZA

Remontē telpas un asfaltē ielas

JAUNAJĀ MĀCĪBU GADĀ Vaiņodes vidusskolēnus gaidīs izremontēta ēdamzāle.

Jaundzimušo skaits liecina, ka Vaiņodes ielu un iestāžu remontdarbi nebūs velti.

Šovasar remontdarbi notiek deviņos pašvaldības objektos, stāsta novada projektu koordinators Oskars Zvejs. Atsevišķas telpas tiek remontētas Vaiņodes mūzikas skolā un pirmsskolas izglītības iestādē “Zilīte”. Vidusskolā notiek kāpņu telpu un ēdamzāles daļēja atjaunošana.

Uzlabojumi skar gan vairākas dzīvojamās ēkas, gan pašvaldības iestādes. Uz šiem darbiem tika izsludināts viens kopīgs iepirkums, kurā uzvarēja SIA “MK Būvniecība” no Liepājas.

Ēdamzāle, kas kalpo arī kā aktu zāle, nebija kritiskā stāvoklī, bet to

vajadzēja uzlabot, norāda vidusskolas direktors Zigmunds Mickus. Tai būs parketa grīda, jaunas durvis. Kosmētisko remontu četrās klasēs veic skolas darbinieki.

Katru vasaru daļa telpu tiek pie jauna vizuālā tēla, un nākotnei direktoram ir vīzija par vecās sporta zāles kapitālo remontu, pēc kura tur varēs notikt nodarbības deļotājiem.

Jaunajā mācību gadā vidusskolā būs ap 240 skolēnu, un par to, ka Vaiņode neiznīkst, liecinot aplēses, ka šogad jaundzimušo skaits būs vismaz 30 – ilgi nebijis skaits. Sākumskolas klasēs vidējais piepildī-

jums ir 25 bērni.

Rekonstrukcijas darbi vērojami Raiņa ielā, tie skars posmus 649,56 metru garumā. Tiek sakārtoti grāvji un caurtekas, atjaunota asfalta seguma virskārta. Pēc tam SIA “Ceļu, tiltu būvnieks” asfaltēs Viēnības ielu.

O. Zvejs stāsta, ka notiek projektēšanas darbi pašvaldības ceļu posmu atjaunošanai, lai iesniegtu projektu investīcijām no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai, kas domātas tieši šim mērķim. Fonda atbalsts var sasniegt 90% no attiecināmajām izmaksām. **KL**

ANITA PLATACE

Atkalredzēšanās prieks dzelzceļa stacijā

Vasarā vilciena pakalpojumus izmanto daudz cilvēku, pārliecinājās “Kursas Laiks”. Visi trīs Liepājā pienākošā vilciena vagoni bija pilni ar cilvēkiem, un piektdienas vēlajā vakara stundā uz pāris minūtēm varēja manīt, kā atdzīvojas Liepājas stacija.

Stacijā pirms vilciena pienākšanas pulcējās cilvēki, kuri sagaidīja savus tuviniekus un draugus iebraucam vēju pilsētā ar vilcienu.

Vilciena reiss uz Liepāju tiek organizēts piektdienu vakaros ar atiešanas laiku pulksten 18.25 no Rīgas. Savukārt vilciens no vēju pilsētas uz galvaspilsētu šobrīd kursē svētdienās pulksten 17.30.

Ērtāk un lētāk nekā autobuss

Stacijā kopā ar bērniem bija ieradies Jānis Kudums, lai sagaidītu savu sievu Kristīni, kura Liepājā atgriežas no Jelgavas. Viņš ir pārliecināts, ka vilcienu satiksme Latvijā

noteikti nepieciešama: “Vilciens noteikti ir vajadzīgs. Tagad ir daudz visādu autobusu un mikroautobusu, tā ka grūti konkurēt. Bet nedēļas nogalēs der, ka ir darba cēliena beigās.” Par to, kāpēc sieva izvēlējies izmantot tieši vilciena pakalpojumus, J. Kudumam grūti spriest, tomēr meita piemetina, ka tas licies ērts variants. Arī J. Kudums vēlāk piebilst, ka laiks, kurā vilciens atiet no Rīgas, bijis izdevīgs. Par reisu biežumu viņš saka: “Agrāk, tad, kad es biju students, tad bija forši. Studiju laikos vilcienu izmantoju gana bieži, jo reisa laiki bija piemēroti manām vajadzībām.”

J. Kudums studējis Jelgavā un ceļu no Liepājas uz Jelgavu visbiežāk mērojis tieši ar vilcienu. Jaunais vīrietis gan spriež, ka cilvēku interese par vilciena pakalpojumiem noteikti atkarīga arī no piedāvātās cenas. Par to, cik šobrīd maksā vilciena biļete, J. Kudumam neesot ne

jausmas. Uzzinājis, ka vilciena izmaksas ir aptuveni par vienu eiro un trīsdesmit centiem mazākas nekā autobusā, viņš spriež: “Nu jā... un arī bez sastrēgumiem pilsētā iebrauc, ja ir runa par Rīgu. Vilcienam ir savas priekšrocības, tikai jāatrod istais laiks, kad viņu palaist.”

Brauciens kā piedzīvojums

Tikko no vilciena izkāpusi rīdziniece Elēna Berezovska. “Braucu no Rīgas ciemos uz Liepāju, sen neesmu bijusi.” Par to, kāds bijis brauciens ar vilcienu, rīdziniece stāsta: “Karsti bija, bet vispār neko – interesanti.” E. Berezovska vilciena pakalpojumus galvenokārt izvēlas viena iemesla dēļ – vilciens ceļā pavadā mazāk laika nekā satiksmes autobuss. “Ātrāk un lētāk,” uzsver E. Berezovska. “Arī ērtāk,” piebilst Ilona Zvezdiņa, kura ieradusies stacijā sagaidīt savu vīra māsu.

E. Berezovska gan atklāj, ka vilciena pakalpojumus izmanto ļoti reti. “Es pārsvarā pa Rīgu.”

Stacijā savus bērnus Hannu

Vilciena pakalpojumus galvenokārt izvēlējusies viena iemesla dēļ – vilciens ceļā pavadā mazāk laika nekā satiksmes autobuss.

un Edžu atgriežamies no galvaspilsētas sagaida arī mūziķis Normunds Kalniņš. Uz jautājumu,

VĒLĀ PIEKTDIENAS VAKARĀ Liepājas stacijā pienāk vilciens no Rīgas.

kāpēc braucienam izvēlēts tieši vilciens, viņš atbild: “Tāpēc, ka liels piedzīvojums. Mazajiem taču gribas ar vilcienu. Vai tad mums, tiem liepājniekiem, sanāk ar vilcienu braukt kādreiz?” Mūziķa meita

Hanna uz jautājumu, kā patika brauciens ar vilcienu, atbild īsi un konkrēti: “Jautri!” Viņasprāt, brauciens ar vilcienu ir ērtāks un interesantāks nekā autobusā. “Tik reti jau viņš iet, tad jau tā iespēja jāizmanto – ekskluzīvi!” piebilst tētis.

Mūzikis pats gan vilciena pakalpojumus ikdienā neizmanto, brauc ar personisko auto, tomēr atklāj, ka vilciens atgādina par kādiem senākiem laikiem. “Tāda nostalgija jau bija, kad paskatās – vilciens sen nebija redzēts. Tik maziņš tagad palicis tas sastāvs!”

Izvēlētos remontdarbu laikā

Stacijā sastaptais Agnis “Kursas Laikam” atklāj, ka uz staciju atbraucis sagaidīt savu draugu. Vairāki, vai ar vilcienu uz vēju pilsētu draugs brauc regulāri, vīrietis nosmej: “Nē – tā kā pirmo reizi. Nolēma kaut ko izmainīt.” Arī pats Agnis atklāj, ka vilcienā braucieniem uz un no Rīgas neizmanto. “Es ar mašīnu braucu,” nosaka vīrietis. Uz jautājumu, vai situācijā, ja automašīnas nebūtu, braucienam izvēlētos autobusa vai vilciena pakalpojumus, vīrietis atbild: “Cik es zinu, ar viņu pat ir ātrāk un varbūt pat ērtāk, bet tik reti iet.” Par to, vai vilciens kā transportlīdzeklis Latvijā ir nepieciešams, vīrietis gan nosaka: “Protams, kāpēc gan ne?”

Arī stacijā sastaptajam Albertam Draveniekam ar vilcienu ikdienā pārvietoties nenākas, jo arī viņš izmanto automašīnu. Senāk, kad vēl kunga īpašumā sava spēkrata nebija, ar vilcienu nācies pārvietoties, tomēr nu jau kādu laiku A. Dravenieks vilcienā pasažieru rindās nav bijis. “Kādreiz bija ērti un patīkami ar vilcienu pārvietoties, nekāda vaina nebija,” atzīst kungs. Par to, kurš transportlīdzeklis šobrīd būtu sirdij tuvāks – autobuss vai vilciens, viņš atbild: “Es braucu ar autobusu vairāk. Man liekas, ka tur ir ērtāk. Te ir tādi beņķi, vismaz kādreiz bija, tādi koka beņķi. Autobusā var ērtāk atlaisties.”

Uz staciju A. Dravenieks atbraucis sagaidīt dēlu un par to, vai vilciena reisi ir pietiekami un apmierina gan rīdzinieku, gan liepānieku vajadzības, nemācēja teikt, jo pašam šie pakalpojumi ikdienā nav jāizmanto.

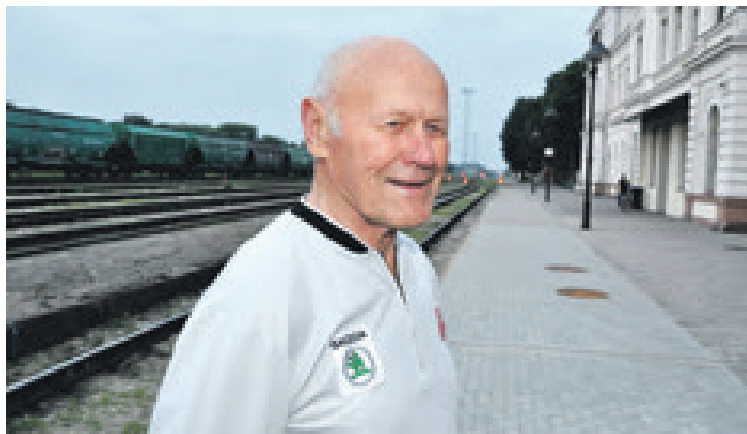
Visi aptaujātie atzīst, ka īpaši ērti braukt ar vilcienu laikā, kad uz autoceļa A9 regulāri notiek remontdarbi.

Uz koncertu – speciāls reiss

Liepājas stacijas darbiniece Agata “Kursas Laikam” pastāsta, ka vasarā par pasažieru interesi sūdzēties nevar. Vilcienā satiksmei vasaras periods ir tas darbīgākais, jo tieši tad ceļotgribētāju ir vairāk un vagoni ir gana pilni. Arī pati Agata par to pārliecinājusies, kad ar vilcienu devusies uz galvaspilsētu: “Tuvojoties Rīgas rajonam, vilciens jau bija pilns.” Sieviete īpaši aktīvi vilcienā braucienam no Rīgas uz Liepāju izmanto laikā, kad vēju pilsētā norisinās kādi nozīmīgi pasākumi, piemēram, jūlija beigās notiekošais “LMT Summer Sound”. Par speciālu braucienam no galvaspilsētas uz Liepāju gādāts 20. augustā, kad vēju pilsētā gaidāms “Prāta vētras” koncerts. “Seši vagoni būs, parasti ir

MŪZIĶIS Normunds Kalniņš stacijā sagaida savus bērnus. Viņiem brauciens bijis īsts piedzīvojums.

ALBERTS DRAVENIEKS atzīst, ka ikdienā brauc ar auto, tādēļ vilciena pakalpojumus neizmanto.

JĀNIS KUDUMS kopā ar bērniem stacijā sagaida sievu Kristīni. Vīrietis atzīst, ka senāk ar vilcienu sanācis braukt bieži.

STACIJĀ SATIKUŠĀS liepāniece Ilona Zvezdiņa (pa kreisi) un tikko no Rīgas atbraukusi Elēna Berezovska. FOTO – DAINIS ĢELZIS

trīs,” pastāsta stacijas darbiniece un precizē: “No Rīgas vilciens aties divos dienā un vienos naktī dosies atpakaļ uz Rīgu.”

Agata atklāj, ka vilciens, kā ierasts, pietās arī vairākās pieturās, kas ir pa ceļam uz vēju pilsētu – Jelvā, Dobelē, Saldū un citur. Reisa

atiešanas laiki speciāli pielāgoti tā, lai cilvēki laikus paspētu ierasties Liepājā un nesteidzīgi doties uz koncerta norises vietu, bet naktī spētu laikus ierasties atpakaļ stacijā uz speciālo nakts reisu. **KL**

“KURSAS LAIKS” SADARBĪBĀ AR “LATVIJAS DZELZCEĻU”

VĒSTURE

- ♦ Dzelzceļš kopš tā izgudrošanas ir bijis attīstības dzinējspēks – tas veicinājis tehnisko progresu, paātrinājis cilvēku pārvietošanos, iedvesmojis jauniem sasniegumiem. Mainoties laikam, mainās arī dzelzceļa stacijas loma un funkcijas.
- ♦ 1861. gada 12. septembrī publiskai lietošanai tiek nodots pirmais dzelzceļš Latvijas teritorijā. Tas savienoja Rīgu ar Daugavpili un ir būvēts kā divu paralēlu 1524 mm platu sliežu ceļu dzelzceļa līnija ar 14 stacijām. Šodien posmā Rīga–Daugavpils ir 43 vilcienā sadales un pieturas punkti.
- ♦ 1862. gada 15. decembrī pabeigta Sanktpēterburgas–Daugavpils–Varšavas dzelzceļa būvniecība, kas paver iespēju no Latvijas uz Rietumeiropu ceļot ar vilcienu.

DZELZCEĻA SPĒLE

Jubilejā nāk klajā ar spēli

Atzīmējot dzelzceļa dibināšanas 155. gadadienu, šogad līdz pat vasaras beigām ikvienam interesentam būs iespēja doties ceļojumā pa Latviju un izmēģināt azartisko aplikāciju “Dzelzceļa spēle. Toreiz un tagad”. Spēle ir interesants veids, kā iepazīt dažādus ar dzelzceļu saistītus objektus un, tos nofotografējot, tikt pie vērtīgām balvām.

Spēles norises laiks ir no 2016. gada 1. maija līdz 30. septembrim. Aplikācijā ievietotajā Latvijas kartē ir iespēja aplūkot 155 ar dzelzceļu saistītu objektu atrašanās vietas, iepazīt to aprakstu un apskatīt vēsturiskās fotogrāfijas.

Vairāk informācijas
par aplikāciju –
www.dzelzcelam155.lv

Jāmeklē vēsturiski objekti un jāfotografē

Kad aplikācija lejupielādēta, spēles dalībniekiem jāreģistrējas tajā ar savu “Facebook.com”, “Draugiem.lv” profilu vai e-pastu. Spēles galvenais uzdevums – atrast šos objektus dabā un, esot pie objekta, ar spēles aplikācijas palīdzību nofotografēt objektu tādā rakursā, kā tas attēlots aplikācijā esošajā vēsturiskajā bildē – bildē var iekļaut arī sevi un draugus. Rezultātā tiek iegūta fotokolāža, kurā daļu veido vēsturiskais uzņēmums, daļu – aplikācijas lietotāja nofotografētais skats.

Jākrāj punkti, lai saņemtu balvas

Par katru apmeklētu un ar spēles aplikācijas palīdzību nofotografētu objektu spēles dalībnieks saņem 5 punktus. Maksimālais punktu skaits, ko var saņemt, apmeklējot visus 155 objektus – 930. Punktu krāšanai viens dalībnieks spēlē var izmantot ne vairāk kā divas viedierīces.

Katru mēnesi ar speciālas informātikas sistēmas palīdzību, kurā tiek glabāti dati par dalībnieku uzkrātajiem punktiem, tiek noteikti trīs mēneša uzvarētāji – dalībnieki, kuri mēneša laikā ieguvuši vislielāko punktu skaitu. Vienāda punktu skaita gadījumā par uzvarētāju tiek atzīts tas, kurš ātrāk sasniegjis punktu skaitu. Mēneša uzvarētāji tiek publicēti spēles aplikācijā. Apkopojot visas spēles laikā sakrātos punktus, tiek noteikti spēles uzvarētāji – 10 dalībnieki, kuri visas spēles laikā ieguvuši vislielāko punktu skaitu. Vienāda punktu skaita gadījumā par spēles uzvarētāju tiek noteikts tas, kurš pirmais sakrājis punktu skaitu.

LIEPĀJĀ UN PILSĒTAS TUVUMĀ ESOŠIE PUNKTI

Grobiņas stacija

Nozīmīgākā Liepājas–Aizputes 1000 mm šaursliežu dzelzceļa līnijas stacija atvērta 1900. gadā. 1930. gados starp Liepāju un Grobiņu ik stundu kursēja motorvagoni – kaut kas līdzīgs mūsdienu maršruta taksometram. Šobrīd divstāvu koka konstrukcijas ēkā iekārtoti dzīvokļi, jo uz 750 mm platumu 1939. gadā pārbūvētais šaursliežu dzelzceļš sen kā (1964. gadā) nojaukts.

Liepājas stacija

Plašā stacijas ēka praktiski neskarta joprojām atrodas turpat, kur tā pēc Liepājas pilsētas galvenā arhitekta Paula Maksa Berči projekta tika uzcelta 1871. gadā. Sliežu ceļu izvietojums gan vairākas reizes mainīts. Dažādu platumu sliežu ceļu vietā tagad redzamas tikai 1520 mm attālumā novietotas sliedes. Tomēr galvenā stacijas funkcija – ostas apkalpošana – ir palikusi nemainīga. Divas reizes nedēļā starp Liepāju un Rīgu kursē pasažieru dīzeļvilciens. 2015. gadā Liepājas stacijā veikta sliežu ceļu rekonstrukcija un signalizācijas sistēmas modernizācija, kas ierindo Liepāju starp tehniski modernākajām dzelzceļu stacijām Eiropā.

Liepājas Dzelzceļa tilts

Dzelzceļa tilts pār Tirdzniecības kanālu Liepājā tika uzbūvēts 1879. gadā vilcienam un pajūgu kustības nodrošināšanai. Tā 30 metrus garā vidējā daļa bija pagriežama ap savu balstu kuģošanas nodrošināšanai starp jūru un Liepājas ezeru. Mūsdienās tilts saglabājies tikai daļēji – joprojām apskatāmi vēsturiskie tilta balsti, taču 20. gadsimta 80. gadu vidū tilta metāla konstrukcijas demontēja. Viens no tilta posmiem apskatāms Liepājas muzejā. Liepājas pilsētai ir vīzija, ka vecā Dzelzceļa tiltam jāatdzimst vismaz daļēji. Tiltam jāklūst par gājēju un velobraucēju promenādi, no kura pāversies skats uz Atteku salu, kas nākotnē iecerēta kā ezeru jahtu un laivu centrs.

ĪSUMĀ

**Iepirks arī
bioloģiskos graudus**

GRAUDKOPIĒBA. AS "Dobeles dzirnavnieks" šogad plāno pieņemt 250 tūkstošus tonnu graudu, intensīvākajā kulšanas periodā strādājot visu diennakti. Uzņēmums iepērk mīkstos un cietos kviešus, rudzus, miežus, auzas un tritikāli, kā arī rapsi, griķus, zirņus un pupas. Iepirks arī bioloģiski audzētas pārtikas auzas un labību. Uzņēmums lielāko daļu no graudiem pārstrādā, daļu realizē vai uzglabā. Kviešu cenas biržā pagaidām saglabājušās pagājušā gada līmenī, proti, 155–165 eiro par tonnu.

**Ārzemniekiem
pārdot zemi neliegs**

ZEMES TIRGUS. Apmēram no 15% līdz 16% Latvijas lauksaimniecībā izmantojamās zemes pieder ārvalstniekiem. Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijā skatīja kolektīvo iniciatīvu par zemes saglabāšanu tikai Latvijas pilsoņu īpašumā, jo portālā "Manabalss.lv" par to iepriekš savākti vairāk nekā 10 tūkstoši parakstu. Zemkopības un Ekonomikas ministrijas pārstāvji šo iniciatīvu neatbalsta, jo Latvijai ir jāievēro starptautiskās saistības. Ministru prezidents Māris Kučinskis skaidro, ka Latvija nav ieinteresēta nonākt pie diskusijas par līguma maiņu ar ES, tāpēc jāmeklē citi veidi, kā atbalstīt Latvijas zemes īpašniekus.

KARTUPEĻU RAŽAS laiks ir sācies, agrās šķirnes jau dodas uz tirgu.

FOTO – DAINIS ĢELZIS

Profesionālo audzētāju līmenis aug

Kartupeļu audzēšana iespējama pat uz dzīvokļa balkona, bet pavisam citādāka tā ir saimniecībās, kurās notiek intensīva ražošana.

ANITA PLATACE

anita.platace@kursaslaiks.lv

Embūtnieks Mārtiņš Plinģis kartupeļus audzē jau no deviņdesmitajiem gadiem. Uz sarunu par audzēšanas aktualitātēm un lauku apskati pie viņa ieradās kolēģis no Rucavas pagasta Juris Trumpiks un Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra pārstāvji – augkopības konsultante Vita Cielava un vecākais speciālists dārzkopībā Māris Narvils.

Mārtiņš atzīst, ka gadu gaitā daudz kas mainījies un nācis klāt. Mācījies gan no savām kļūdām, gan no konkurentiem. Šogad viņa laukos "otrā maize" aug 50 hektāros, un tā esot lielākā platība šai pusē Ventas. Par spīti vispārējai ten-

dencei, ka kartupeļu hektāru skaits sarūk, Mārtiņš platības katru gadu palielina. Māris apliecina, ka oficiālie dati rāda: daudzi pēdējos gados kartupeļu platības samazina. Viņš piekrīt Mārtiņa rīcībai un iesaka arī turpmāk pieliet ekonomikas likumu: dari otrādāk nekā citi!

Realizē vairumā

Mārtiņa saimniecībā visi procesi ir mehānizēti, bet kartupeļu audzēšana esot nozare, kur bez roku darba tomēr neiztikt. Tas galvenokārt vajadzīgs ziemā bumbuļu pārļasišanai.

Pamatšķirnes – 'Laura' un 'Vinta'. Agrāk tirdzniecības areāls bijusi Kurzeme, tagad kartupeļi tiek realizēti vairumtirdzniecībā un tikai Rīgā. "Man Liepāja ir par mazu, tai ir savi apgādātāji," atzīst Mārtiņš.

Nicas un Otaņķu zemnieki strādā, bet tur ēdāju paliek mazāk. Rīgā šāda samazinājuma neesot. Juris teic, ka Liepājas ēdāji ir pat kaprizāki nekā rīdzinieki. Liepājas tirgus īpatnība – te piedāvā mazgātus kartupeļus, citās pilsētās tādus iet garām un brīnās. Pašlaik tirgū prasot vidēja un sīka izmēra kartupeļus, lielie ies ziemā.

Mazos un nestandarta kartupeļus Mārtiņš iztirgo lopbarībai un pārstrādei. Pašreizējā cena vairumtirdzniecībā: 20 centi par lielajiem, 10–15 centi par mazajiem.

Konkurenti ir veikalos nopērkamie kartupeļi no Ēģiptes, Itālijas, Marokas. Galvenokārt gan jūt importu no Polijas, kam veikali pielīdzina pašmāju cenas. Arī no Lietu-

vas ievēd agrāk, nekā piedāvā vietējie audzētāji. Starpnieku bāzes bojā tirgu, spriež Māris. Turklāt lielie audzētāji turoties katrs par sevi un nišas noturēšanai vienoties grūti. "Latvietis un kooperācija – tas ir smags jautājums."

Noietā nozīmi uzsver arī Vita. Ikvienai kultūrai, sākot audzēt, vispirms jāizdomā, kur to realizēs.

Rok un skatās acīs

Aplūkojot Mārtiņa laukus, speciālisti secina, ka nekodinātai, aprīļa otrajā pusē stādītai šķirnei 'Acapella' apakšā septiņi astoņi lieli bumbuļi, bet kraupaini. Taču nav sīko kartupeļu, un Māris norāda vērtīgu īpašību: izlīdzinātais lielums maziņa šķirošanu un palielina tirgus preces daudzumu. Pārsvārā sēklu kodina, un tad kraupis neapdraud.

Savukārt 'Laurai' apakšā 13 bumbuļi, bet uzmetušies baltie punkti, kas vēsta par gaisa trūku-

kviešus, rapsi, miežus, zirņus un pupas uz izdevīgiem MATIF noteikumiem.

augu aizsardzības līdzekļus, minerālmēslus un sēklas materiālu no vadošajiem ražotājiem.

Iepērkam

Pārdodam

SJA Linas Agro konsultants: Artis - 256646455

www.rapsim.lv

mu augsnē. To no zemes izspiedis stiprais lietus. Ja nav citu kaitīgu faktoru un kartupelis nesāk pūt, tad plankumi pēc noņemšanas pazūd, mierina Māris.

Mārtaņa laukos ražība ir 30–40 tonnas no hektāra, vienugad sasniegtas pat 70 tonnas – ar jaunu ‘Marabella’ sēklu jaunā zemē. Taču ne vienmēr kvantitāte ir izšķirošais un vairāk šo šķirni nav audzējis – “ne tur skata, ne garšas”.

Profesionālo audzētāju līmenis ir ļoti audzis, secina Māris. Taču kopējo ciparu stipri sabojā tie, kuriem mazas platības, sliktas ražas un kvalitāte. Vidējā raža Latvijas statistikā nespēj uzkāpt virs 20 tonnām, lai gan lielajās stabili turas ap 30.

Ciņa par ražu ir nemitīga. Pagājušajā nedēļā aktuāla kļuva lakstu puve, tai patīk siltais un mitrais laiks. Turklāt lietus traucē laikus nomiglot. Mārtaņa kartupeļu laukus apjož elektriskais gans, lai aizbaidītu mežacūkas. Tās uz ganu reaģē, tomēr gadās, ka stiepli pārrauļ. Vienas receptes lauku pasargāšanai no mežacūkām zemniekiem nav. Īpaši tās rokot kartupeļus pēc iestāšanās, kad cita ēdamā nav, un rudenī pēc kviešu nokulšanas. Ja atnāk liels cūku bars, tad nereaģē pat uz šāvieniem. Ar mašīnu varot piebraukt pavisam klāt, bet rukušes tik rok un skatās virsū: ko tu gribi? Māris zina paņemienus, ka laukam apvelk auklu, kas iesmērēta ar cūku taukiem, bet Mārtaņš teic, ka tad atnāk lapsas un šņori apēd. Cūkām ideāla dzīvesvieta ir krūmāji, un situācija uzlabojas, ja tie tiek novākti. Embūtes pagastā agrāk krūmiem aizaugušu vietu bijis daudz, bet nu paliekot arvien mazāk. Taču meži saglabājas.

Ne visas kartupeļu šķirnes mežacūkas ciena vienādi. Ja ir izvēle, tad ēd, viņuprāt, garšīgāko, piemēram, ‘Nandinu’. Audzētāji smeļ, ja speciāli jāapstāda gabals priekš cūkām, tad pārējo platību neaiztiks.

Mainās ar laukiem

Augu seka svarīga arī kartupeļiem. Rapsi kā priekšaugu galda kartupe-

ļiem neiesaka, jo varot būt problēmas ar garšu, labi ir ziemāji, āboliņš, lucerna, pākšaugi, mistrs, kāposti. Augu seka embūtnieki kooperējas – savstarpēji mainās laukiem. Pēc kartupeļiem kāds iesēj kviešus, bet kartupeļu audzētājam, stādot bijušā labības laukā, var nākties piestrādāt pie nezāļu iznīdēšanas.

Mārtaņš pārliecinājies, cik svarīga ir moderna tehnika. “Pērkot un remontējot dārga, bet strādājot nesalīdzināma,” viņš saka par “Grimme” kombainu. Laukā bez akmeņiem var strādāt ar ātrumu deviņi kilometri stundā, tā darbību neietekmē laika apstākļi, visu var pierēgulēt pēc vajadzības. Mehanizēti novācot, vieglāk traumējas garenie kartupeļi, to gali ir jutīgāki.

Mārtaņam pārsvarā lauki smilšaini, un kombains pats notīra bumbuļus, tāpēc atsevišķs zemju birstētājs nav vajadzīgs – tie no agregāta nāk tīri un uzreiz tiek padoti uz šķirotāja. Par tādu ir vērts maksāt, jo izdara to, par ko citi maksā atsevišķi, vērtē Māris. Mārtaņš zina, ka produkta kvalitātei jābūt. Piedāvājuma netrūkst, un iepircējs var kravu arī izbrāķēt.

Turas pie ierastā

Dzirdēts apgalvojums, ka iedzīvotāji kartupeļus patērē mazāk nekā agrāk. “Tā arī ir,” piekrīt Mārtaņš. Kartupelim gaidāmi pagrūti laiki, prognozē Māris. Tos no ēdāju galda izspiež citi produkti – rīsi, makaroni u.tml.

Māris vērs uzmanību, ka jauniešiem ēšanas paradumi ir krietni citādi un tā būs paaudze, kam kartupelis būs tālā plānā. “Ja nepiestrādās, kritums var aiziet diezgan nopietns.” Lai galda kartupeļu nišu noturētu, būs nepieciešami marketinga pasākumi.

Katrai šķirnei – savas īpašības. Pircēji, kam patīk dzeltenie bumbuļi, grozās ap ‘Vinetu’; kam sarkanā – ņem ‘Lauru’. Audzētāji spriež, ka ‘Lauru’ varētu nomainīt ‘Bellefleur’, bet Mārtaņa kaimiņiem pēc pamēģināšanas tā neesot patikusī. ‘Lauru’ ir plastiskāka, tai garš miera

periods, mazāk asno, labi glabājas, garšas īpašības saglabā arī pēc jaunā gada, ko nevarot teikt par ‘Bellarosu’.

Ievērojama arī kulinārā atšķirība. ‘Vineta’ ir miltaina, ‘Lauru’ vairāk der salātiem. Pankūkām un cepelīniem piemērota ‘Impala’, jo sarīvēti šie kartupeļi neklūst tumši. Pie mums nezaug šķirnes, ko izmanto fri kartupeļu gatavošanai, jo tām veģetācijas periods ir garš.

Vajadzētu nonākt pie tā, ka atrodam ideālo šķirni priekš konkrētā pircēja, spriež Māris. Anglijā jau gatavojot ģimeņu pakas – sava šķirne vectētiņam un vecmāmiņai, sava – bērniem.

Vai “slimība” ar ‘Adrettu’ pārgājusi? Liepājā novērots, ka pircēji to prasa un visi pārdevēji var piedāvāt. Pērn Mārtaņš to desmit hektāros vēl audzējis, nu vairs ne – zemāka raža, daudz mazo bumbuļu. Pircējiem tīkot ‘Adrettas’ miltainums, un audzētāji zina, ka cilvēki turas pie ierastā.

Vita no pieredzes stāsta, ka garšas īpašības atkarīgas arī no augsnes. Kūdrainā zemē augušie ir ūdeņaini un “nekādi”. Vīlusies arī ‘Braslā’, ko citi slavē. Garšu ietekmē arī ataudzējums un reģiona īpatnības. **KL**

MĀRIS NARVILS (priekšplānā) un Juris Trumpiks pārrunā, kādi faktori ietekmē ražas kvalitāti.

MĀRTIŅŠ PLIŅĒS kartupeļu platības katru gadu palielina.

VITA CIELAVA novērtē bumbuļu skaitu un lielumu.

**IEPĒRK VAIRUMĀ
GRAUDAUGUS UN RAPSI**

**Garantējam labas cenas un
apmaksu 1 dienas laikā!
Piedāvājam savu transportu.
Strādājam visā Latvijas teritorijā.**

Kontakttāl. 26368978.
Mājaslapa www.agrobalticum.lv.

Meksika – kā salsa, kā dzīves baudīšana

VALIJA BELUZA

valija.beluza@kursaslaiks.lv

Cita pasaules daļa, cita kultūra – tik tāla un grūti aizsniedzama. Daudziem no mums. Dagmārai Čirksei palaimējies būt Meksikā jau ceturto reizi, jo tur dzīvo meita Eva, znots Kristians, trīsgadīgais mazdēliņš Kārlis Andrejs jeb Karloss Andreass, kā arī Dagmāras dēls Toms. “Bērni man biļeti nopērk, pedagogs to nevarētu atļauties,” atzīst liepājniece. “Meksika pārsteidz vienmēr, bet pa Valjartu tagad staigāju kā pa Liepāju: spāniski runāt protu, sabiedrisko transportu pārzinu.”

Tranquilo jeb dzīvo mierīgi!

Lidojums uz Amerikas kontinentu ir nogurdinošs: divpadsmit stundas pāri okeānam, ar vairākkārtēju pārsēšanos. Kad esi ceturtajā lidmašīnā, piesprādzējies ar kaimiņa drošības jostu un izslēdzies jau pirms pacelšanās. “Boeingi” lido desmit kilometru augstumā, aiz borta minus piecdesmit, iekšā vājprātīgs troksnis – no kondicionieriem. Visi sēž, spocīgi apsegušies ar plediem uz galvas, lai nesaukštos. Mani bērni Meksikā satraucās par saziņu, jo man bija pilnīgi skaists, vēl isti neapgūts viedtālrunis un pirmo reizi lidoju pilnīgi viena. Baidījās aizmigt un ar roku burtiski turēju savas acis vaļā: baterija bija nosēdusies.

Mehiko (*Mexico City*) ir aptuveni 8,8 miljoni iedzīvotāju, infrastruktūra daudz attīstītāka nekā Latvijā, taču nekas nenotiek precīzi, pēc plāna vai grafika – ar šo atziņu sākas meksikāņu dzīvesveida iepazīšana. Kāpēc jāsteidzas, jāiespringst? Neviens neuztraucas, ja lidostā meitene, kurai jānosver bagāža, sveras kopā ar to, paralēli runā pa telefonu un koķetiģi baksta kaimiņam.

Vairāk vai mazāk runāju un saprotu spāniski, dokumentu veidlapas biju aizpildījusi jau ceļā, centos paspēt uz vietējo pārlidojumu līdz pilsētai, kur dzīvo manējie. Nav teikts, ka lidaparāts pacelsies noteiktajā laikā, arī man nācās gaidīt stundu. Kamēr ieradās nokavējusies apkalpe. Izrādās, ja esi ielūgts uz kāzām vai dzimšanas dienu un ierodies noteiktajā stundā, tu nevienu nesatiksi. Viss notiek “trankilo” – mierīgi jeb divas stundas vēlāk.

Man ir pielipusi Meksikas filozofija – nesteigties, apstāties. Pat taksometru un autobusu šoferi tur piestāj pie baznīcas, lai pārņemtu krustu. Mani, luterāni, tagad kājas

DAGMĀRA ČIRKŠE ar mazdēlu Kārlīti.

FOTO NO PERSONISKĀ ARHĪVA

pašas aiznes līdz katoļu dievnamam Liepājā, kur Eva ar Krišu lauļi un Kārlītis kristīts.

Kad galapunktā atveras lidmašīnas durvis, tu dzirdi, kā šalko palmas, seņā sitas mitrais, smaržīgais gaiss. Fantastiskas sajūtas – kā mammas klēpī. Šī zeme tevi paņem ar krāsām un ar prieku dzīvot. Ja esi draudzīgs, atvērts, Meksika tevi mīl un ciena. Spāniski gan jārunā. Amerikāņi demonstrē savu kultūru – visatļautību: kājas uz galda, skaļi kladzina kā vistu kūti.

Valjarta (*Puerto Vallarta*) atrodas Banderas līcī un ģeogrāfiski atgādina Rīgu. Tūrisma pilsētas centrā leņpi hoteli, privātipašumi, Gvadalupe baznīca, ar skulptūrām pilna promenāde un rosīga nakts dzīve. Valjarta ir vulkāniskā krātera malā, kur neprātīgi dziļš, tāpēc centrā pietāj pasaulē lielākie tvaikoņi.

Mana ģimene ir lielu māju piepilsētiņā Pitiljalā, tur dzīvo arī Kriša mamma. Kārlītis runā un domā spāniski, jo auklīte ir spāniete, arī mājkalpotāja un dārznieks runā spāniski. Mājās sarunu valoda ir latviešu. Dēls Toms un meita Eva ir kāzu fotogrāfi, bet znots Kristians Šics – mākslinieks. Meksikā dzīvo aptuveni simts latviešu, viņi ir jautri, atvērti brīvdomātāji, kas uztur sakarus caur slēgtu grupu “feisbukā”.

Pansionātos – tikai alkoholiķi

Kad biju tur pirmoreiz, iepriecinot sevi un ģimeni, vārīju frikadeļu zupu, cepu kotletītes. Tagad dariju to tikai pēc pieprasījuma. Bez aug-

ļiem un sulām dzīve Meksikā nav iedomājama. Liels maiss ar apelsīniem maksā tikpat, cik pie mums ziemā kilograms kartupeļu. Ja nevēlas sulu spiest mājās, to var dabūt jebkurā vietā uz ielas. No sulām vislabāk man garšo ananasu, bet no augļiem – mango, kas maijā krietni kokiem paukšķēdami, kā mūsu āboli. Banānu kokus nestāda, tie izaug kā mūsu kārsrozes, zied ļoti skaistiem ziediem, un, kad sāk ražot, blakus izlien jauns dzinums. Nogatavojušos avokado izmanto sviesta vietā. Tas viss ir labvēlīgs ādai – cilvēki ir “piens un asinis”. Ja kāds izskatās uz gadiem sešdesmit, viņam jau ir deviņdesmit.

Īpaši iecienītas tortiljas (*tortilla*). Lieso kukurūzas pankūku pasniedz pie pusdienām un atkarībā no reģiona un ēdēja gaumes pilda ar pupiņām, gaļu, sieru, dārzeņiem. Lai tortilju izceptu pareizi, nepieciešama aizverama biezā čuguna pannā.

Vakarā uz ielas visur skan mūzika un gardi smaržo ēdiens. Var nopirkt arī lielos katlos vārītas cūku ādas un čursos – tik saldus, kanēļainus, eļļā vārītus virtuļus, ka mute ķīp ciet.

Meksika pa istam iegārsojas “caur” acteku zupu. Tas ir pasākums – divdiennieks: vispirms ilgstoši vāra buljonu no vairākām gaļām, tad pievieno ķiploku, sīpolu, čili, sarkanos piparus, tomātus, kinzu, avokado, svaigo sieru, kukurūzas čipsus.

Laims ir visur, tāpat kā daudzveidīgās garšvielas. Diļļu gan starp zaļumiem nav, augu sēklas nedrīkst

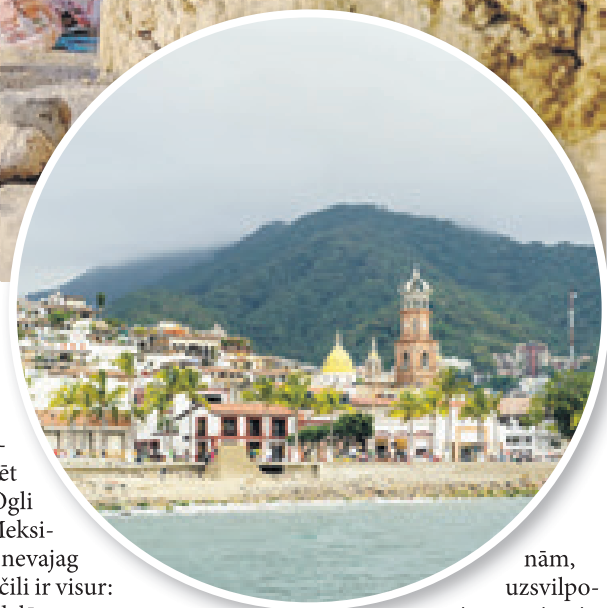
ievest. Meita aizveda sēklas, paslēpjot krūšu kabatiņā, bet ieaudzēt neizdevās. Ogi kā zāles uz Meksiku noteikti nevajag ņemt līdzi, jo čili ir visur: pulveros, pudelēs, pat augļiem uzpīlina.

Meksikāņiem virtuve ir ļoti svarīga, tā uztur sarunas satiekoties un, protams, arī pašu ģimeni. Vairākas paaudzes dzīvo zem viena jumta, visi kopā svētdienās dodas uz baznīcu un pēc tam pusdieno pilsētas laukumā. Noteikumus ģimenē diktē nevis pelnošais vīrs, bet vecmāmiņa – *abuela*. Piedzimstot bērnam, mamma saņem dekrēta naudu, bet valsts pabalsta bērna audzināšanai un vecuma pensijas šajā valstī nav. Ģimenes ir svētītas bērniem, jo aborti ir aizliegti. Mammai jāatgriežas darbā pēc 45 dienām, mazuli atstājot “silītē”. Par vecākiem mūža nogalē jābūt bērniem. Veco ļaužu pansionātā ir tikai tie, kuri sevi sagrāvuši ar alkoholu vai citādi.

Vecāki ir atbildīgi par to, lai bērns izglītības iestādē labi uzvestos. Ja sāk rasties uzvedības problēmas, vecākiem jāapmeklē vecāku skola. Ātrāk bērnu nevienā pirmskolas iestādē vai skolā nepieņem.

Nopirkt nāvi un dziedāt

Meksika ir ritmiska kā salsa, viss atkarīgs, kā tu to uztver. Ģimenes svin ik dienu ar bērnu čalām, saru-

nām,
uzsvilpo-
jot, pateicoties

Marijai. Nevienā pil-

sētā neredzēju ne lūdzējus, ne piedzērušos cilvēkus. Par “zālītes” pīpšanu, ja to nepārdod citai personai, nevienu nesoda. Iegādājās būt vakarā pie baznīcas Palmu svētdienā: skaļa mūzika, dejas, bērniem par prieku pūš milzīgus ziepju burbulus, tirdziņi, kur var nopirkt arī lelli – nāvi no salmiem vai cita materiāla. Cita filozofija: divas pasaules – dzīve un nāve – ir blakus, tāpēc nāve nebiedē. Mirušos pieminot, viņi visu nakti ir kapos, bet tur neraud. Šauj raķetes un dzied. Lieldienās apmeklējām Talpu, tas ir kā latvietim Aglona.

Meksikāņi ir muzikāli, visi dzied un spēlē. Bijām džeza kafejnīcā. Pianists lielisks, bet flīģelis lielā mitruma dēļ izskaņojies un skanēja dīvaini. Rīgas lidostā gaidīju lidmašīnu kopā ar vijolnieci Daci Lielmani, kura atzina: Valjartā nevar spēlēt, jo tad instruments pagalam.

Bijām pilsētā Tekilā (*Tequila*), kur ir divas tekilas ražotnes. Agave aug tikai Halisko (*Jalisco*) reģionā. Augs izskatās pēc milzīgas alvejas ar milzīgu garu kātu un dzeltenu

GVAKAMOLE (GUACAMOLE)

Smalki sakapā nelielu balto sīpolu un ½ tomāta vai svaiga gurķa bez miziņas un sēkliņām; ķiplociņu un zaļo čili izspiež caur ķiploka spiedi; 1 vai 2 avokado saspaida ar dakšiņu; pievieno šķipsniņu sāls, ½ laima sulas, smalki sakapātu koriandru, tējkaroti olīveļļas, iemaļ nedaudz melnos piparus, visu sajauc kopā: garšo lieliski un ir veselīgs.

lām ir "gulošie policisti": ja ilgi sēdi uz plastmasas sēdekļa autobusā, dibens vakarā brīnās, kas noticis.

Kurš krāc, ja ne vīrs?

Lai apskatītu Mehiko vecpilsētu: operteātri, parkus, zilo flizišu namu, pasta ēku, centrālo laukumu ar atsegtām piramidām un katedrāli, kamēr nav pūlis, cēlāmiem jau četros no rīta. Gvadalaharā (*Guadalajara*) bija iespēja padzīvot dārgā viesnīcā – koloniālisma laikmeta muzejā.

Pirmo reizi esot Meksikā, mitām mājā zem milzīga koka Montessori ielā. Baudot rīta kafiju uz terases, klausījos, kā blakus skoliņā dzied bērni un putni kokā. Formastērpi ir visās skolās, uzsverot vienlīdzību.

Valējiem logiem priekšā sietiņš pret kukaiņiem. Reiz naktī pamosos, jo izdzirdu pamatīgu krākšanu. Bet ne jau vīrs tas bija. Milzīgs oposums aiz loga, kurš krāca, ieracies no koka nobirušajās lapās.

Piramīdas atstāj sirreālas sajūtas. Tuksnesis, lieli kaktusi. Tālumā redzi baznīcas ar krustiņiem. Tas apstādina, pieslēdz kosmosam, citai realitātei.

Redzēju kovboju sacikstes Laspalmasā (*Las Palmas*), ko pāraidīja arī TV. Izlaistos buļļus arēnā lauksaimnieki bez vardarbības un asins izliešanas cenšas noķert, metot laso, savaldīt, nogāzt un uzkāpt mugurā. Turpat spēlē marjači (*mariachi*), dejo un dzied.

Maskotā pa dienu uz ielas nesa-stapām absolūti nevienu cilvēku: visi strādā. Pilsētiņas istā seja atklājas vakarā, kad sākas istā dzīve: izbrauc rati, uz kuriem gatavo dažādus ēdienus. Meksikāņi ir izpalīdzīgi, draudzīgi, un arī tirgotāji uz ielas apkalpo kā mīlu ciemiņu, kā ģimenes draugu. Ja kaut kas iepatikas un tu jautā cenu, tas nozīmē, ka tev arī būs jāpērķ. Kaulējoties. Pretējā gadījumā pārdevējs skrien ar visu precī pakaļ. Ja nevēlies pirkt, jāpasaka pieklājības frāze: paldies, ļoti labi, skaisti.

Vai Meksika ir droša? Ļoti droša, ja ciemiņš ciena vietējo kultūru un nenāk ar saviem noteikumiem, neuzvedas kā civilti pasaulē.

Interesanti bija uzzināt un braukt virszemes metro, kur atsevišķi vagoni ir vīriešiem, sievietēm un ģimenēm.

Devāmies arī uz džungļu pludmalēm. Ceļš izbraucams tikai ar zirgu, džipu burtiski nesa nost no ceļa. Pie katras lauku fazendas zirgi un poniji bērniem. Pusdienojām ciematīņos, kur katrā ēstuvē gozē-

jās kokakola un veci spēļu automāti. Sarunājām nakšņošanu mājā uz pāļiem, kas atradās kalnos. Iespaidīgi – apkārt džungļi, lejā okeānā laivas mirdzina uguntiņas. Pie okeāna var skatīties, kā lido un pikē pelikānu kāši, nobaudīt jūras veltes tieši no laivas.

Reiz apmaldījāmies tuksnesī, protams, ka ceļa nebija. Ļoti savajadzējās, bet nedrīkstēja izkāpt: visapkārt čumēja, mudžēja un kustējās.

Arī pie okeāna ir ļoti jāuzmanās, sevišķi vakaros. Gribēju nofotografēt krabi un okeānam pagriezu muguru. Attapos, ierauta okeānā un atsītoties pret lielu akmeni. Kad vilnis atkāpās, ūdens bija tikai līdz ceļiem. Vakaros "devītais vilnis" mēdz būt pat divstāvu māju augstumā.

Daudzi jautā, vai es gribētu dzīvot Meksikā. Neplānoju Latviju mainīt ne pret ko citu, bet nezinu, kā mūža otrajā galā te būs. Ja bērni aicinās, varbūt pārcelsos. Būšu *abueta guapa* – laimīga vecmāmiņa. **KL**

ziedu. Agaves novākt ir ļoti grūti – jānocērt auga asā virszemes daļa un jāizrok sakne, līdzīgi kā cukurbietei.

Daudzu kultūraugu ražu ievāc četras reizes gadā. Karstās saules dēļ meksikāņi strādā baltos apģērbos, kas izskatās tautiski. Par higiēnu un tīrību, kas ir neticami augstā līmenī, meksikāņi tik ļoti safanojušies, ka visu indē gan ar ķīmiju, gan arī sentēvu metodēm. Apkārt mājām tin auklas, lai neielien skorpioni, jo viņiem kut vēders.

Veikalā blakus zaļo garšaugu stendiem ir pudelītes ar šķidrumu, ko pieliet garšaugu skalojamajam ūdenim. Ar vēdera kaitēm turienes nesirgst, drīzāk ar saaukstēšanas slimībām. Kondicionieru dēļ.

Gandrīz iekāpu mutē krokodilam, kurš, labi paēdis, sildīja sānus pie upītes. Pielīdu ar kameru pie paša purna. Laimējās: nepamodās. Krokodils spēj pārvarēt septiņus metrus vienā mirklī, aizbēgt nav iespējams.

Siltajā Banderas līcī vaļi iepeld pavadīt populācijas laiku. Reizē ar skautiem biju uz tūristu kuģīša. Kad izslēdza motoru, kuģītis lēni šūpojās vaļu pulka vidū. Viņi iespaidīgi sprauslāja, izpūšot gaisu kā milzu strūklakas. Kad lielākie

dzīvnieki pasaulē papildēja zem mūsu kuģīša, kļuva mazliet baisi. Ieplestām acīm vērojām peldošus milzu bruņurupučus un delfinus, kas cako okeānu kā šujmašīnas adatas.

Trīs vasaras mēnešus Valjartā dzīvo tikai vietējie, jo ir ļoti karsts (līdz plus 40 grādiem) un katru vakaru list. No kalniem strauji lejā nākošais ūdens ātri ir līdz ceļgaliem. Pa pilsētu kursē aizvēsturiski autobusi ar augstiem riteņiem – lai ūdens netiek iekšā. Daudzviet uz ie-

Studē sev un ģimenei!

Studē tuvāk savai pilsētai- Kuldīgā!

Iegūsti profesionālo augstāko izglītību:

- Uzņēmējdarbībā - uzņēmuma un tā struktūrvienību vadītājs, personāla vadītājs, mārketinga un tirdzniecības speciālists
- Psiholoģijā
- Pedagoģijā- pirmsskolas un sākumskolas skolotājs
- **Jaunums-** Sākumskolas un pamatskolas mācību priekšmetu skolotājs (programma tiek īstenota tālmācībā (e-studijas) sadarbībā ar Liepājas Universitāti)

Iegūsti profesionālā maģistra grādu:

- Organizācijas vadība
- Pedagoģija

Adrese: Kalna iela 19, Kuldīga E-pasts: kuldiga@rpiva.lv
Tālrunis: 63323457, 26437524 www.studesev.lv, www.rpiva.lv

Esiet noguris apmeklējot ārstus? Darbs ir pārvērties katorgā? Gribiet atbrīvoties no galvassāpēm vai migrēnas, no sāpēm mugurā vai sasprindzinājuma sprandā, no reiboņiem vai notirpušām rokām? **Ir iespējams pareizi noteikt un novērst problēmas pirmcēloni! Pierakstieties uz konsultāciju pie AtlasPROfilax® akadēmijas sertificēta speciālista, ārsta ar stāžu vairāk par 35 gadiem un noskaidrosiet problēmas īsto cēloni!**

Zvaniet un pierakstieties 29747278, 29747225!

KULAKOVA NAKTS

"Pērkonis" 35 gadu jubilejas svinības!
LIEPĀJĀ, KONCERTDĀRZĀ "PŪT VĒJIŅI!"
6. AUGUSTĀ PLKST. 20:00
Bīletes "Bīlešu paradīzes" kasēs!

Folkreisā atrodas vieta arī sievieteī

Aizputniece Aiga Spāge aptuveni gadu piedalās folkreisa sacensībās, pirms tam savus spēkus izmēģinājusi arī autosprintā un amatieru autokrosā, kopumā iegūstot divu gadu lielu pieredzi.

Kaut gan šobrīd dalību sacensībās nācies īslaicīgi pārtraukt diplomdarba dēļ, tomēr augustā tās ir plānots turpināt, startējot sacensībās Vecpilī. Aigas braukšanas procesu atbalsta un iedrošina vecāki, taču vislielākais atbalsts jau aptuveni divu gadu garumā ir viņas brālis Matīss. Pirms vairākiem gadiem viņš sācis braukt folkreisā, bet māsa bijusi līdzjutējos. "Biju uz visiem posmiem. Pārdzīvoju par viņu. Klusībā domāju, ka kādreiz arī es braukšu, bet atlika man to pateikt skaļi vecākiem un brālim, kad viss notika ātrāk, nekā biju cerējusi."

Brālis arī bijis iemesls, kādēļ Aigai izdevies tikt pie pašai savas sacikšu mašīnas un pilnveidot braukšanas prasmes: "Sākotnēji Matīss taisīja jaunu mašīnu priekš manis, taču tad mēs abi secinājām, ka man priekš sākuma labāk ņemt viņa mašīnu, kas jau diezgan daudz bija pārcietusi, un man sirdij mierīgāk, ja uzrastos kāda jauna bukte. Pirmās folkreisa sacensības man bija ziemā, pilnīgā ledū, galīgi negāja viegli. Taču vasarā jau varēju būt konkurētspējīga un ar katru braucienu kļuvi ātrāka, mācījos no savām kļūdām un klausījos padomos, ko deva brālis."

Iejūtas vīriešu pasaulē

Autosports vairāku iemeslu dēļ tiek uzskatīts par vīriešu sporta veidu. Taču, par spīti šim uzskatam, aizputniece Aiga nav vienīgā, kura izvēlējusies pierādīt sevi šajā sporta veidā. Lai gan folkreisa sacensībās viņa ir vienīgā daiļā dzimuma pār-

stāve, tomēr autokrosa sacensībās piedalās vēl dažas sievietes.

Atbildot uz jautājumu, vai nav grūti izcīnīt savu vietu vīriešu pasaulē, kas ir folkreiss, Aiga apgalvo: "Godīgi sakot, neizjūtu nekādu šķēršļu. Folkreisa kolektīvs ir draudzīgs un atsaucīgs, protams, trasē neviens neskatās uz to, jo katram ir jāizcīna pēc iespējas augstāka vieta sev. Varbūt tādēļ arī man patīk šis sports – kad esi mašīnā un trasē, tur visi ir vienādi, sieviete vai vīrietis, tam nav nozīmes. Ārpus trases ir patīkami, kad nāk klāt, paslavē vai vienkārši apjautājas, kā iet."

Lielisks pierādījums folkreisa braucēju savstarpējai draudzībai un atbalstam vēro jams arī cietušo automobiļu remonta brīžos, kad palīgā steidz ne tikai tie braucēji, ar kuriem izveidojušās visciešākās saites, bet arī tie, kuriem ir brīvs brīdis: "Sacikšu laikā palīgu parasti ir daudz, jo esam vairāki braucēji no Aizputes, Rokasbirzs, Vecpils, kuri turamies kopā: Matīss Šadris, Emīls Baltiskals, Sandis Baltiskals, Viesturs Milzarājs, Andis Dreimanis. Parasti klāt ķeras brālis un palīgos nāk visi, kuriem ir brīvs brīdis."

No visiem autosportiem folkreiss ir lētākais, tomēr "ceļa izmaksas, lai nokļūtu līdz sacensību vietai, dalības maksa, autosportista licence un vēl mašīnas remonts ir pārāk dārgi priekš studenta".

Negadījumi – normāla parādība

Folkreisa skatītājiem bieži auto sacikstes var likties interesantākas nekā autokross, jo tajās biežāk notiek dažāda rakstura sadursmes un

avārijas. Arī A. Spāge nav bijusi izņēmums dažāda smaguma negadījumiem trasē. Sākot ar neskaitāmām vieglāka rakstura sadursmēm, beidzot ar divām nopietnākām. Par negadījumiem meitene saka: "Sadursmes, protams, ir bijušas ļoti daudz: mazākas un lielākas, bet laikam tādas spilgtas bijušas divas. Abas reizes nācās kādu gabaliņu braukt uz diviem riteņiem un balansēt uz robežas, lai neapkrustu uz jumta. Pirmajā reizē bija lieli putekļi un redzamība – nekāda. Tā nu nācās minēt, kur ir likums, diemžēl neuzminēju, pacēlos uz diviem riteņiem, par laimi, neapgāzos, bet bija jau par vēlu, lai savāktu mašīnu un paliktu trasē, tādēļ ar lēcieni iebraucu pļavā. Otrā reize gan nebeidzās tik mierīgi, jo, krītot atpakaļ, traumēju roku un pusfināla braucienā pat stūri vairs nevarēju pagrozīt. Mammai gan noskatīties uz mūsu braukšanu ir pārāk nervus kutinoši, tādēļ viņa jūt līdzīgu attālumu."

Par vienu no negadījumiem Aigai joprojām ir spilgtas atmiņas. "Pati pirmā sacensība man laikam paliks atmiņā vienmēr. Tajā bija tāda sajūta, ka nekad iepriekš nebūtu braukusi, jo pirmo reizi bija pilnīgs ledus. Protams, šādos apstākļos mašīnu savaldīt es nemācēju un rezultātā izbraucu caur nelielu priežu audzīti un, kā izrādās, zem mašīnas līdzīgu panēmusi vienu vislielāko. Ilgi man nācās cīnīties ar viņu, lai dabūtu ārā."

AMANDA MILLERE

FOTO – ULDIS DOBELIS

Aicinājums AS "Latvijas Gāze" akcionāriem!

Latvijas Gāze aicina savus akcionārus pieteikties uz jaundibināmā uzņēmuma AS "Conexus Baltic Grid" akcijām. Jaunais uzņēmums tiks veidots, atdalot no Latvijas Gāzes pārvades un uzglabāšanas operācijas.

Katram akcionāram ir tiesības jaunajā uzņēmumā saņemt tikpat akciju, cik tam pieder Latvijas Gāzē. Akcijas iegūstamas bez maksas, akcionāri var saglabāt savā īpašumā abu uzņēmumu akcijas.

Tie akcionāri, kuri nepieteiksies uz akcijām rakstveidā vai neizteiks savu pozīciju septembrī paredzētajā Akcionāru sapulcē, zaudēs iespēju iegūt jaunā uzņēmuma akcijas vai kompensāciju!

Aicinām tos akcionārus, kas nolēmuši kļūt par jaunā uzņēmuma akcionāriem, līdz septembrim iesniegt pieteikumus uz akcijām. Vienīgais nosacījums pieteikumu iesniedzējiem – līdz septembrī paredzētās Akcionāru sapulces dienas beigām jāsaņem savā īpašumā Latvijas Gāzes akcijas.

Pieteikumus uz akcijām var sūtīt ierakstītā vēstulē, uz e-pastu info@akcionari.lg.lv ar elektroniski parakstītu dokumentu, kā arī iesniegt personīgi Rīgā klientu apkalpošanas centrā. Pieteikuma formas, iesniegšanas kārtība un plašāka informācija par iespējām atrodama uzņēmuma interneta mājaslapas sadaļā "Uzņēmuma reorganizācija".

Kontaktinformācija: Tālrunis: 155; info@lg.lv; www.lg.lv

PAR BUMBU cīnās "Mola L" futbolists Ariks Stankus (priekšplānā pa kreisi) ar "Ceresit/RTU" spēlētāju Gati Rožkalnu.

FOTO – ULDIS DOBELIS

Sekundes līdz sensācijai

Vienojušies kopīgā kaujas saucienā "Kobra", Liepājas futbola komandas "Mols L" spēlētāji Latvijas pludmales futbola kausa izcīņā gandrīz sarūpēja sensāciju.

Liepājas pludmalē pagājušās nedēļas nogalē virmoja pludmales futbola kaislības. 12 komandas no Rīgas, Ventspils, Liepājas un Pāvilostas cīnījās "Latvijas kausa" finālā. Sestdien tika aizvadītas apakšgrupas spēles, bet svētdien notika izšķirošās cīņas.

Neskopojas ar uzslavām

"Mols L" savā apakšgrupā ierindojās otrajā vietā aiz Jūrmalas komandas "VBFK", kurai tika zaudēts ar 2:5. Abas vienības tika pie tehniskās uzvaras pret Kuldiģas komandu "Nikers", kura uz spēlēm neieradās.

Ceturtdaļfinālā liepājniekiem pretim stājās čempionvienība "Ceresit/RTU" no Rīgas.

"Mola L" spēlētājs Ariks Stankus stāsta: pēc apakšgrupas spēles sapratuši, ka pret gaidāmo spēcīgo pretinieku ceturtdaļfinālā var cīnīties. Viņš pats pirmajā dienā nav

spēlējis, bet, redzot, ka ir izredzes, bija gatavs palīdzēt komandas biedriem. "Spēle arī parādīja, ka varam ar viņiem spēlēt. Mūsu iekšējais viedoklis, ka tiesneši viņiem pavilka," pēc mača atzina A. Stankus.

Pludmales futbolā tika spēlēti trīs puslaiki katrs pa 12 minūtēm. "Mols L" pirmais guva vārtus. Mača izskaņā izvirzījās vadībā ar 3:2, bet aptuveni desmit sekundes pirms trešā puslaika beigām izrāva neizšķirtu. Pagarinājumā rīdzinieki guva divus vārtus un svinēja uzvaru ar 5:3.

"Pietrūka sekundes, lai divkārtējos Latvijas čempionus pārspētu savās mājās. Viņi brīnījās, kur esam tādi savākušies. Tas liecina, ka nospēlējām labi un godam," gandarīts pēc mača bija A. Stankus. Viņš piebilda, ka futbols pludmales smiltīs nav tas pats, kas uz zālājiem. Komanda smiltīs ir spēlējusi ļoti maz,

pietrūka pieredzes. Turpretim "Ceresit/RTU" spēlējis daudz, piedaloties visos čempionāta posmos.

"Liepājnieki parādīja ļoti labu futbolu. Iespējams, bija svaigāki nekā mēs. Cīņa izvērtās negaidīti smagi. Ja godīgi, tad mēs pašas beigās izlidām. Bija palikušas sekundes, lai brauktu mājās. Ļoti veiksmīgs noslēgums. Pēc tam jau spēli ir patīkami atcerēties," atzina rīdzinieku spēlētājs Gatis Rožkalns. Viņš "Molam L" veltīja uzslavas. "Ļoti kvalitatīvi nospēlēja vārtargi. Malači! Cīņa, pašatdeve. Viss, kas ir Latvijas pludmales futbolam raksturīgi. Viņiem viss no tā ir, lai spēlētu labi. Protams, vēl nedaudz pieredzi vajag, tad būtu grūti, ko likt pretim šiem čaļiem."

Izdomā iebiedējumu pretiniekiem

"Mola L" spēlētājs Aivars Cērps atklāj, kā vienība tikusi pie cīņas sau-

ciena "Kobra". Reiz tā devusies uz piemiņas turnīru volejbolā. Nav jutušies turnīram gatavi. Lai pretinieku iebiedētu, izdomājuši, ka cīņai vienojošais sauciens būs čūska, kas spēj iekost. Tas līdzējis. Volejbola turnīrā tika iegūta otrā vieta. Kopš tā laika puīši laukumā dodas ar saucienu "Kobra". Iespējams, tas ļāva iedzelt arī čempioniem.

"Liepājas papīrs" ceturtdaļfinālā ar 2:7 zaudēja titulētajai Rīgas komandai "Kreiss". "Pāvilostas" futbolisti savā apakšgrupā palika trešie ar tikpat punktiem, cik Rīgas "Tuc" un "Liepājas papīram". Pāvilostnieki turklāt uzvarēja "Tuc" ar 3:2. **ULDIS DOBELIS**

UZZIŅAI

Latvijas kausu pludmales futbolā ieguva Rīgas komanda "Kreiss". Tā finālā ar 7:4 pārspēja "Ceresit/RTU".

ĪSUMĀ

Preiss triumfē Pāvilostā

VINDSĒRFINGS. Liepājnieks Jānis Preiss Pāvilostā kļuva par Latvijas čempionu vindsērfinģā "Formulas" klasē. J. Preiss pārliecinoši uzvarēja visos deviņos braucienos.

Kristaps Grebis zibēno

FUTBOLS. "Liepājas" futbolisti sestdien pulksten 19 savā laukumā "SynotTip" Latvijas futbola virslīgā spēlēs pret "Ventspili". Ar diviem Kristapa Grebja vārtiem noslēdzošajās piecās minūtēs valsts čempione "Liepāja" 24. jūlijā savā laukumā līderu dueli ar rezultātu 4:3 (1:2) izrāva uzvaru pār Jūrmalas "Spartaku". Vēl mājiniekiem izcēlās Vladimirs Kamešs un horvāts Marko Brtans. Līdz ar to "Liepāja" (29 punkti) spēja samazināt kopvērtējuma līderu "Spartaka" (31) pārsvaru līdz diviem punktiem. Trešā ar 27 punktiem ir "Ventspils".

FOTO – ULDIS DOBELIS

"Nīca" piedzīvo sagrāvi

FUTBOLS. "Nīcas" futbolisti Rudes stadionā Latvijas futbola čempionāta otrajā līgā piedzīvoja sagrāvi ar 1:8 pret komandu "Saldus SS/Brocēnu BJSS". Nīceniekiem vienīgos vārtus guva Edijs Cibulis. Nākamā spēle turnīrā būs svētdien pulksten 17, kad "Grobiņas SC" savā laukumā spēkosies ar "Saldus SS/Brocēnu BJSS".

"Vaiņodei" – divas uzvaras

MINIFUTBOLS. Lejaskurzemes novadu čempionāta minifutbolā pirmajās spēlēs Vaiņodē tika fiksēti šādi rezultāti: "Vaiņode" un "Zvejnieks" 2:1, "Kalēti" un "Durbe" 2:0, "Vaiņode" un "Durbe" 7:0, "Kalēti" un "Zvejnieks" 3:4, informē čempionāta galvenais tiesnesis Guntars Sermelis. Ceturtdien pulksten 19 Durbes stadionā spēlēja "Durbe" un "Rokasbirze", kā arī "Medze" un "Kalēti". Pulksten 20 laukumā dodas "Rokasbirze" un "Kalēti", kā arī "Durbe" un "Medze". Piektdien pulksten 19.30 Vaiņodē spēlēs "Vaiņode" un "Priekule", kā arī "Zvejnieks" un "Dunalka". Pulksten 20.30 laukumā dosies "Vaiņode" un "Dunalka", kā arī "Priekule" un "Zvejnieks".

Liepājnieki gūst godalgas Maskavā

Liepājas kluba "O.S.G.G." skeitbordisti izcīnīja godalgas "Pasaules kausa" posmā Maskavā – sacensībās "Moscow Slalom Rase 2016".

Liepājnieks Toms Dreiblatš "Open" klasē linijslalomā ieguva otro vietu aiz Olaines sportista Artūra Liskova, milzu un hibrīdslalomā T. Dreiblatš ierindojās trešajā

vietā.

Visās trijās disciplīnās U-14 vecuma grupā pārliecinoši uzvarēja liepājniece Mare Ērika Belta. Savukārt otrais bija Patriks Jostmanis. U-17 vecuma grupā milzu slalomā uzvarēja Toms Zubarevs, bet otrā bija Megija Valtere. Hibrīdslalomā T. Zubarevs ieguva otro vietu, bet M. Valtere palika trešā. Linijslalo-

mā labākā bija M. Valtere, bet T. Zubarevs ieguva otro vietu.

Liepājas skeitborda kluba vadītājs Ainars Jermačenko stāsta, ka Maskavā bija spēcīga konkurence, bet liepājniekiem izdevās ļoti veiksmīgi nostartēt, visus pārsteidzot ar uzrādītajiem rezultātiem. Sportistiem vislielākā nervu spriedze bija, kad izšķirošie braucieni noti-

ka paralēli, konkurentiem esot turpat blakus.

Liepājas skeitbordisti Maskavā parādīja labu līmeni, gatavojoties no 5. līdz 7. augustam Latvijā gaidāmajam pasaules čempionātam. Liepājniekiem 24. augustā ir ielānots Eiropas čempionāts Čehijā, uz to klubs dosies kuplā skaitā ar jaunajiem sportistiem. **ULDIS DOBELIS**

ĪSUMĀ

**Jonass salauž
degunu**

MOTOKROSS. Kalvenes moto-sportists Pauls Jonass pagājušās nedēļas nogalē Čehijā pasaules čempionāta motokrosā 13. posma "MX2" klases pirmajā braucienā piedzīvoja smagu kritienu, informē Latvijas Motosporta federācijas preses sekretāre Kristīne Ābelniece. Pēc kritiena sportists nekustīgi gulēja trasē – atklāts, ka P. Jonass kritiena laikā laužis degunu, bet citas smagas traumas, par laimi, nav guvis. Līdz ar to sportists no sacensībām izstājies un trasi pameta mediķu uzraudzībā. P. Jonass braucienu uzsāka kā lideris, kā arī bija ātrākais posma kvalifikācijas sacensībās. Nākamais pasaules čempionāta posms notiks svētdien Beļģijā. Kalvenieks čempionāta kopvērtējumā pagaidām ir stabilā trešajā vietā.

Aicina spēlēt tenisu

TENISS. Sestdien pulksten 10 Pāvilostas tenisa kortā Pāvilostas tenisa čempionāta trešo posmu uzsāks dalībnieki vecumā līdz 16 gadiem, vēstīts Pāvilostas novada mājaslapā. Pulksten 12 sāksies turnīrs dalībniekiem virs 16 gadiem. Turnīrā aicināti piedalīties Pāvilostas novada iedzīvotāji un viesi ar tenisa iemaņām. Pieteikties var līdz piektdienai pie Pāvilostas sporta organizatora Alda Barsukova, zvanot pa tālruni 29230995 vai rakstot uz e-pastu: aldisbarsukovs@inbox.lv.

**Vadībā izvirzās
"Bērziņš"**

IELU BASKETBOLS. Vainodes un Priekules novada čempionāta ielu basketbolā otrajā posmā, kas notika Priekules basketbola laukumā, uzvarēja komanda "Bērziņš", otrā bija komanda "Vienalga", bet trešā septiņu komandu konkurencē palika vienība "Skrunda", vēstīts Vainodes novada mājaslapā. Posma labākie trīspunktu metienu izpildītāji bija Valēntins Peleckis un Gatis Taujēns. Čempionātā pēc diviem posmiem vadībā ir "Bērziņš" (25), seko "Vienalga" (24), "Gavieze" (22), "Skrunda" (18) un "Bunka" (15).

Cinās novada turnīrā

FUTBOLS. Aizputes novada čempionātā futbolā "7:7" aizvadītas vairākas spēles un fiksēti šādi rezultāti: "Cīrava" un "Hasenpoth Stabendrill" 5:0, "Rokasbirzs" un "Apriķi" 3:3, "Cīrava" un "Hasenpoth Stabendrill" 3:1, "Cīrava" un "Apriķi" 4:0, informē galvenais tiesnesis Žanis Bogdans.

Neļauj pieklust pajūgu braucējiem

Pajūgu braukšanas entuziaste Laila Kronberga jau piekto reizi Kalvenes pagasta "Kalneniekos" rīkoja sacensības, par ko dalībnieces rīkotājai izteica lielas uzslavas.

"Paldies Lailai, ka viņa taisa šādas sacensības, jo jauniem zirgiem tās ir vajadzīgas. Citādi nevar piebraukt zirgus priekš lieliem mačiem. Te viss ir izveidots ļoti skaisti. Esmu te jau otro gadu. Te ir laba atmosfēra," sacensību laikā vērtē zirgaudzētavas "Kocēni" pārstāve Dace Stūre, Kalvenē startējot ar zirgu, kuram tās bija pirmās nopietnās sacensības. Pajūgu braucēja zina teikt, ka šāda veida sacensības, kādas rīkoja L. Kronberga, ir ļoti populāras Igaunijā. Savukārt Latvijā visi ir pārņemti ar lieliem mačiem. "Patiesībā šādas vajag, lai var braukt tālāk, tādās bez stresa un lieliem reglamentiem," piebilst D. Stūre.

Negrib pazaudēt

Tālu ceļu uz "Kalneniekiem" mēroja arī Baldones jātnieku sporta kluba "Atēna" pajūgu braucēja Aiga Ozoliņa, kura atzīst, ka lielākais stimuls atbraukt uz Kalveni bija vēlme atbalstīt Lailu. "Viņa ļoti cenšas un jūsu reģionā ir liels entuziasts. Patīk šī vieta un cilvēki, kas rīko šīs sacensības. Ļoti negribam pazaudēt šādu sacensību vietu. Šādu vietu Latvijā nav daudz, ar tik labiem laukumiem, lai manēžu varētu izbraukt. Arī izveidots ūdens šķērslis, ērti braucams," priecājas A. Ozoliņa.

Tikmēr Dzintra Blūma no Priekules novada kluba "Kanu Atvars" norāda, ka viens no viņas uzdevumiem bija parādīt pasauli vienam jaunam zirgam, kurš pirmo reizi bija ārpus mājas. Viņa priecājas, ka mūspusē ir šādas sacensības, jo tā tuvākā pajūgu braukšanas vieta ir 200 kilometru attālumā – Rīga.

"Ja te kāds no Lailas atbalstītājiem dzird, būtu labi, ja būtu vairāk vietas un drusku lidzenāks. Manēžas laukums ir labs. Iesildīšanās laukums ir pietiekoss, bet konusus

ASTOŅAS PAJŪGU braukšanas ekipāžas Kalvenes pagasta svētku laikā mērojās spēkiem "Kalneniekos", kas ir viena no retajām vietām, kur Latvijā notiek sacensības šajā sporta veidā.

FOTO – ULDIS DOBELIS

jaunajiem zirgiem slīpumus un kāpumus ir grūti. Būtu labi, ja būtu vēl plašāk. Taču reljefs piedod šai vietai skaitumu. Laila ar savu uzņēmību, cik viss ir šeit labi sakopts, to kompensē. Līdzienas vietas problēma ir vienīgais trūkums, bet visu pozitīvo pat nevar uzskaitīt – te ir miers, viesmīlība un balvas."

Ideju netrūkst

Jautāta, par ko ir vislielākais priekš aizvadīto piecu gadu laikā, L. Kronberga atzīst, ka ieguldīts ir milzīgi daudz darba. "Ja tas viss nenormāli

nepatiktu, tad nekas nebūtu, jo naudas aiziet zvērigās. Gribas, lai pajūgu braukšanas kustība vērsas plašumā. Šogad vairāk pieteikušās. Ir astoņas ekipāžas. Pērn bija tukšais gads, tikai sešas, tad vienu brīdi domāju, vai vēl vajag rīkot," stāsta L. Kronberga. Sacensību vietas iekārtošana, sacensību sarīkošana paņemot daudz laika, nervus un spēka, bet, ja neko nedarītu, tad tādā vietā Latvijā nebūtu. Organizatore saka lielu paldies savai darbinieku komandai, kas līdzējuši rīkošanā. Sacensības atbalstījusi Aiz-

putes novada dome un Latvijas Jātnieku federācija.

Pajūgu braukšanas vietas Latvijā palikušas vairs tikai trīs – Ķekava, Kocēni un Kalvene. No apvāršņa šogad pazudusi Tilža. "Man ideju netrūkst. Esmu ar mieru rīkot, bet ir nepieciešams dalībnieku atbalsts. Viņiem ir jābrauc un jāpiedalās. Ja būs pieprasījums, tad taisīsim un attīstīsim vietu," apņēmības pilna ir L. Kronberga, kura ir pajūgu braukšanas tiesnese. **KU**

ULDIS DOBELIS

Gūst kakla skriemeļu traumu

"Grobiņas motokluba" un "Viking Trial" triālisti Saldū guva godalgas Latvijas čempionāta triālā trešajā un ceturtajā posmā.

"Grobiņas motokluba" pārstāvis Kristers Einass A grupā pirmajā dienā bija trešais, bet otrajā dienā ieguva otro vietu. Otrs "Grobiņas motokluba" pārstāvis Guntars Mateuss trešajā posmā C grupā ieguva trešo vietu, bet sacensību otrajā dienā guva traumu un nonāca slimnīcā. "Grobiņas motokluba" valdes

priekšsēdētāja Gunita Mateusa pirmdien cerēja, ka sportists ātri tiks no slimnīcas mājās. G. Mateuss sacensību trasē krita un atsita kakla skriemeļus. Drošības nolūkos braucējs tika aizvests uz slimnīcu. Negadījuma vietā skatītāju nebija, tikai pats braucējs un trases tiesnesis.

"Viking Trial" braucējs Niks Alksnis A grupā čempionāta ceturtajā posmā ieguva trešo vietu. Arvis Alksnis B grupā abas dienas bija ceturtajā vietā. Savukārt Artis Alksnis mini klasē abas dienas uz-

varēja.

Sacensību organizators Kaspars Vērnies pēd sacensībām atzina, ka trases tika veidotas ļoti garas un salīdzinoši grūtas, jo ir jau sezonas vidus un sportistiem ir jārada savs labākais sniegums.

"Trases nebija tik ļoti sarežģītas, tajās bija daudz tehnisku elementu. Posmi bija gari, jābrauc bez apstāšanās, citādi nepaspētu finišēt. Gaiss bija sutīgs, grūti bija elpot, bija grūti koncentrēties uz braukšanu," stāsta N. Alksnis. Viņš norāda, ka brālis

Artis otrajā dienā pirmo reizi izbrauca trasi bez soda punktiem. "Viking Trial" braucēji tagad ir treniņnometnē Somijā, nedēļas nogalē startēs Igaunijas čempionātā.

G. Mateusa norāda, ka triālistiem saspringts būs augusts. 6. un 7. augustā Čehijā notiks Eiropas čempionāta divi posmi. Vēl viens posms būs 14. augustā Vācijā. Savukārt 27. un 28. augustā Priekškalnos notiks Latvijas čempionāta posmi. **KU**

ULDIS DOBELIS

Modes māksla ir process, kas radīts ikvienam

Jau trešo gadu Liepājā notiks Modes svētki. Pasākums 6. augustā ikvienu mākslas cienītāju iepazīstinās ar starptautiski atpazīstamiem modes dizaineriem, jauniem modes māksliniekiem, modes un dizaina industrijas pārstāvjiem. Publikai tik piedāvāti trīs pamatvirzieni – krāšņa modes izrāde “Skaistuma simpozījs”, izstāde “Bērni pīlāko karjeru” un radošās darbnīcas “Drosme mācīties”.

Spēj emocionāli piepildīt

Modes māksla ir process, kas radīts ikvienam, pārliecināta Modes svētku organizatore un galvenā producete Tatjana Jareščuka, kura šos svētkus vēju pilsētā organizē jau trešo gadu. “Man šobrīd ir liels prieks, ka atradām kompromisu ar Izglītības pārvaldi un varam rīkot pasākumu, kuram ir ļoti laba reputācija, un tajā pašā laikā darīt lietas, kurām ir pievienotā vērtība. Tas ir saistībā ar bērniem, sevis un savu talantu izzināšanu. Un, galvenais, rast interesi par savu nākotni “caur” cilvēkiem, kuri patiešām ir daudz izdarījuši savā profesijā.”

Runājot par nākotnes profesijas ideju, producete stāsta: “Visi kādreiz bērnībā esam sapņojuši, gribējām kaut ko darīt un tad mēs sākām ceļu – attīstījām savus talantus, lai gala rezultātā veidotu, darbotos un dzīvotu tajā. Ir cilvēki, kuri pazaudē savas idejas sakni, un ir tādi, kuri nodzīvo to visas dzīves garumā. Viņi ir tie, kuri spēj emocionāli piepildīt, spēj pārliecināt un mudināt interesi par profesiju.”

Šāgada pasākuma trīs virzieni būs saistīti gan ar Liepājas Modes svētkiem, gan ar profesionālās darbības pasākumiem, kuros uzrunāti un pieaicināti mākslinieki no Latvijas, Lietuvas, Igaunijas, kā arī Polijas un Krievijas.

Izbaudīs krāsas

Modes izrādi organizatori iecerējuši veidot tā, lai cilvēks varētu izbau-dīt visas krāsas saistībā ar modi, dizainu un vidi. Pasākumā iesaistīta visa Liepāja, jo atbalsts saņemts

“Par Kristapu Porziņģi ir vēl interesantāk. Ar viņu tikās sešus gadus vecs zēns, 1,45 augums, rokas līdz ceļiem. Kad viņu satiku, domāju: ārpriests, ko mēs tagad darīsim?!”

no pašvaldības, kultūras un sporta iestādēm un brīvprātīgajiem jauniešiem. “Tas nozīmē, ka cilvēkus interesē un viņi labprāt gan piedalās, gan vēlas apmeklēt šo pasākumu,” secina organizatore.

Viņa norāda: “Ja runājam par lielajiem modes grandiem, kuri darbojas šajā industrijā jau daudzus gadus, tad tas ir viens stāsts. Ja par jauno Latvijas Mākslas akadēmijas dizaineru darbiem, tad viņiem idejas ir daudz plašākas, iespējas izpausties ir daudz izteiktākas. Mūsu galvenais uzdevums ir parādīt, cik dažāda ir mode un idejas izteiksmes formas.”

Līdzināsies pasaules grandiem

Modes svētkos uzsvars netikšot likts uz to, ka cilvēki atnāk, nosēž pusotru stundu un skatās, kā meitenes staigā uz priekšu un atpakaļ. “Mēs darām visu, lai cilvēki atnākot var iedziļināties katrā stāstā un idejā. Katru četru minūšu priekšnesumu ir iespēja izbaudīt ar mūziku, speciāli veidotu horeogrāfiju, vidi, gaismām un visu kopumu. Tas piepildās ar dažādiem stiliem, virzieniem un izpausmēm. Varu apgalvot, ka otra tāda notikuma Latvijā un Baltijā nav.” Koncepts esot nedaudz līdzīgs Lietuvas modes pasākumam “Modes infekcija”, jo arī lietuvieši darbojas tā, lai mode būtu saprotama un pieejama ikvienam.

Šobrīd pasākuma rīkotāji vēlas nostiprināt pozīcijas, kas ir saistītas ar modi un dizainu Liepājā. Viņuprāt, lai gan dzīvojam mazā pilsētā-

FOTO – DAINIS ĢELZIS

LIEPĀJAS MODES svētku organizatore un galvenā producete Tatjana Jareščuka uzskata, ka līdzīgu pasākumu Baltijā nav.

nā, Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolas audzēkņu darbi ir ļoti augstā kvalitātē.

Pasākuma vajadzībām “Romas dārza” tiks uzbūvēts amfiteātris. “Līdzīga ideja bija arī “Dolce Gabana” skatē, un es uzskatu, ka varam izveidot to pašu un ne sliktākā līmenī. Tā būs nevis modes skate, bet rāde. Atšķirība ir tā, ka tur modeles staigā uz priekšu un atpakaļ, šeit katram ir sava horeogrāfija un ideja.”

Organizatori vēlas, lai cilvēki uz pasākumu nāktu kā uz lieliem svētkiem. Tomēr, lai tas nebūtu tikai izklaidējošs notikums, bet arī liktu aizdomāties, cik tas ir liels un nopietns darbs. “Iespējams, šī profesija no malas dažkārt saistās ar vieglprātību, bet, ja esi kaut nedaudz saistīts ar modes industriju, tad saproti, ka viena kolekcija top gadu,” zina T. Jareščuka.

Redz personību un noskaņojumu

Modes svētki “Romas dārza” varēs uzņemt ap 310 modes cienītāju. Tas ir mazāk nekā pērn, tomēr rīkotāji uzsver, ka ir jāmainās, tāpēc pasākums no Liepājas teātra telpām pārcēlies uz pilsētas centru.

Izrādās, ka pēc modes var izse-

kot noskaņojumam valstī un sabiedrībā, jo mākslinieki īpaši izjūt to vidi sev apkārt. “Pērn, lai atlasītu kolekcijas, braucām uz visām skatēm un konkursiem. Veidojām sarakstu, kura kolekcija ir visspēcīgākā un kuru gribas pie sevis. Pieredze bija tāda, ka cilvēki nāca un teica: Tatjana, tas bija drūmi, viss melns, balts ar melnu un pelēcīgs ar diezgan negatīvu izteiksmi. Man kā horeogrāfei to vajadzēja interpretēt, lai nebūtu tik sāpīgi. Šogad kolekcijas izskatās daudz radošāk un krāsaināk,” sola Modes svētku radītāja.

Tatjanasprāt, šobrīd ir fantastisks laiks, jo modē ir personība un cilvēka harisma. “Var uzvilkt vienkāršu T kreklu un izstarot visu tā, ka gribas līdzināties šim cilvēkam un būt tādām pašām. Tā šobrīd ir atslēga. Man patīk, ja cilvēki ir individuāli, nevis staigā kā masa. Dažreiz var saskatīt, kurš grib atšķirties no pārējiem. Citiem – tieši pretēji – patīk būt noturīgiem. Liepājai ir milzīgs potenciāls.”

Bērni pīlāko karjeru

Kā otrā Modes svētku sastāvdaļa pirmo reizi būs izstāde “Bērni pīlāko karjeru”. Projekta ideja ir parādīt dažādas profesijas. Tika izvēlēti astoņu profesiju pārstāvji, kuri mīl savu darbu un kuri spēj pārsteigt un iedvesmot. “Mēs apvienojām kadru no profesijas pārstāvja ikdienas, tad piemeklējām bērnu, kurš vizuāli ir ļoti līdzīgs, bet kurš nekad nav sastapies ar šo profesiju. Aizbraucām ciemos pie profesijas pārstāvja, un viņi kopā ar bērnu darbojas, mēģina, runā, iepazīstas, bērns uzdod jautājumus. Pēc būtības tā ir situācija, kad bērns atnāk kā balta lapa, nezinot neko par šo profesiju,” pastāsta T. Jareščuka, piebilstot, ka katra bērna tikšanās ar profesijas pārstāvi tika iemūžināta videostāstos un bildēs.

Projektā piedalījās tādi pazīstami cilvēki kā Artis Daugins, Agnese Jēkabsons, Kristaps Porziņģis,

Mārtiņš Sirmāis, Agnese Rakovska un citi. Piemēram, liepājnieka Arta Daugina “ēna” pēc tikšanās sacīja, ka gribētu kļūt par Arti Dauginu. “Par Kristapu Porziņģi ir vēl interesantāk. Ar viņu tikās sešus gadus vecs zēns, 1,45 augums, rokas līdz ceļiem. Kad viņu satiku, domāju: ārpriests, ko mēs tagad darīsim?! Kad viņi satikās, tas bija kaut kas neticams. Pusstundas laikā gan brāļiem, gan trenerim Edvinam Sprūdēm un visai mūsu komandai smaidis nepazuda. Es baidījos, ka operatori pat nefilmēs, jo to bija tik baudāmi skatīties. Treneris, kad ieraudzīja puisīti, teica, ka Kristaps pie viņa atnāca tieši tāds pats. Garās rokas, gaišie mati un pilnīgi nesavācams. Puisis bija nopircis basketbola bumbu divas nedēļas pirms foto-stāsta, vienu reizi pamēģinājis ar tēti, kā jātur bumba, un pēc tikšanās jau tētis zvānīja un jautāja, pie kura trenera jāiet trenēties,” aizkustināta stāsta producete.

Izmēģināt radošās darbnīcas

Kā noslēdzošā sastāvdaļa svētkiem būs radošās darbnīcas “Drosme mācīties”. Rožu laukumā 6. augustā no pulksten 12 līdz 15 ikvienam būs iespēja piedalīties bezmaksas aktivitātēs. Kopā ar māksliniekiem Agnesi Jēkabsoni, Jāni Rudzīti, Zani Blukī un citiem varēs uzburt to, par ko vēlies kļūt nākotnē.

Blakus Latviešu biedrības namam tiks izveidotas trīs istabas – virtuve, guļamistaba un viesistaba, kuras notiks estētiski radoši konkursi. Virtuvē būs iespēja apgūt galda etiķeti un pareizu galda klāšanu. Skolotāji izstāstīs par dažādiem knifīņiem un niansēm, ko nevajadzētu darīt un ko vajadzētu. Guļamistabā varēs iemācīt tētiem un mammām, kā veidot matus saviem bērniem. Viesistabā būs iespēja iemācīties siet kaklasaiti un pareizi salocīt drēbes. Lai šis pasākums patiktu arī puisiem, pie tirdzniecības nama “Kurzeme” tiks izveidota neliela kartinga trase. **KM**

MONTA GLUMANE

ATBILDI PAREIZI uz jautājumu UN LAIMĒ 2 ielūgumus uz koncertu

“Kulakova nakts”

Ielūdz grupa “Pērkons” un draugi

6. augustā plkst. 20 Liepājā, koncertestrādē “Pūt, vējiņi!”

Jautājums: Kuru gadu notiek “Kulakova nakts”?

- 1.
- 2.
- 5.

VĀRDU, UZVĀRDU un ATBILDES VARIANTU:

sūtiet īsziņā uz tālruna numuru 29619882,
vai zvaniet 63423835,
vai rakstiet: info@kursaslaiks.lv!

Pareizo atbildi gaidīsim līdz 1. augusta pulksten 12.

Netradicionāli balta

“Gada sēne 2016” – bārkstainā mušmire

FOTO – JEĻENA BELOVA

Latvijas Mikologu biedrība par “Gada sēni 2016” izraudzījusies bārkstaino mušmīri (*Amanita strobiliformis*). Tiek gaidīti ziņojumi par bārkstainās mušmīres atrašanas vietām no visas Latvijas. Par atradumiem iedzīvotājus aicina informēt Latvijas Dabas muzeju, Latvijas Mikologu biedrību vai interneta vietni “Senes.lv”, skaidro Dabas muzeja speciāliste Inīta Dānīle.

Augstkalnē aug plaši

Par sēnes atrašanu šogad pirmā ziņojusi Jeļena Belova, kura jau 5. jūlijā Augstkalnes pagasta centrā novērojusi apmēram divdesmit eksemplārus.

Mikologu biedrībā konstatēts, ka sēne šogad sākusi augt arī Siguldā, vietā, kur tā novērota jau vairākus gadus. “Senes.lv” ziņo, ka Latvijas Mikologu biedrības izraudzītā

gada sēne jau sezonas sākumā sagādājusi varenu pārsteigumu, izaukot iepriekš neregistrētā daudzumā un arī agri. Līdz šim bārkstainā mušmīre Latvijā bija atrasta septiņās vietās – Oglainē, Elejā, Lielplatonē, Ikšķilē, Tērvetē, Siguldā un Augstkalnē.

J. Belova stāsta, ka agrāk nebūt nav zinājusi, ka tā ir kādas retas sugas sēne. “Pēc profesijas esmu veterinārārste, un bioloģija man ir ļoti mīļa. Pagājušajā gadā Augstkalnē biju safotografējusi šīs sēnes. Bilde parādīju bioloģijas skolotājai Skaidrītei Urbānei, viņa savukārt tās nosūtīja Mikologu biedrībai. Tālāk mikologi lūdza turpmāk pavērot, vai bārkstainās mušmīres arī

citus gadus parādās šajā vietā. Tā nu sanāca, ka šogad salīdzinoši agri fiksēju, ka tās šeit aug gana plaši,” atceras Jeļena.

Viņa jau senāk ievērojusi kādu vietējo iedzīvotāju, kura šīs sēnes lasījusi lietošanai uzturā, tiesa gan, diez vai zinot, ka ēsta tiek mušmīre. Jeļena teic – tagad, pazīstot bārkstainās mušmīres, viņa tās apkārtņē ievērojusi vairākkārt.

Reta visā Eiropā

Dabas muzeja speciālisti raksturo – “Gada sēne 2016” ir liela skaista mušmīre, kas gan nav tradicionālajā sarkanajā krāsā, bet gandrīz balta. Par piederību mušmīrēm liecina vienmēr baltās lapiņas, gredzens uz kātiņa, kārpīņas uz cepurītes virsmas un maksts pie kātiņa pamata. Nosaukums “bārkstainā” cēlies no daļējā plīvura atliekām, kas bagātīgi klāj cepurītes malu. Sēne ir reta visā Eiropā un tādēļ daudzviet, arī piemums, aizsargājama. Tā nav indīga, dažkārt pat mīnēta kā ēdama, tomēr aizsargājamās sēnes ēšanai

Raksturīgās īpašības

- ✓ Cepurīte pelēcīgi iedzeltena, ar stūrainām kārpām un bārkstīm; diametrs 10–15 cm, paretam pat 20 cm.
- ✓ Lapiņas cepurītes apakšā sākumā tīri baltas, vēlāk viegli iedzeltenas, mīkstas, ar pārslainām šķautnēm.
- ✓ Kātiņš balts, ar bārkstīm un biezu gredzenu, kas ar laiku izzūd; garums 12–20 cm; resnums 2–3 cm.
- ✓ Mīkstums balts, sākumā ar neizteiktu smaržu, vēlāk ar nepatīkamu zivju smaku un nepatīkamu garšu.

NO WWW.SENES.LV

vākt nedrīkst, turklāt to viegli sajaukt ar indīgām mušmīrēm.

Cepurīti sākumā klāj vatains plīvurs, kas apakšpusē savieno tās malu ar kātiņu, tādējādi slēpdams lapiņas. Vēlāk plīvurs saplīst stūrainās kārpās un lielās bārkstīs, kas paliek bagātīgi aplīpušas ap cepurītes malu un kātiņu, taču vēlāk izzūd. Aug lapukoku un jauktos mežos, kā arī parkos pa vienai vai mazskaitlīgās izkļiedus grupās vasarā un rudenī. Latvijā ir ļoti reti sastopama, tāpēc iekļauta aizsargājamo sugu sarakstā. Ēdama, taču šāda statusa dēļ to nevajadzētu vākt ēšanai.

Sēņu valsts ir daudzveidīga dzīvo organismu grupa, ko veido vairāk nekā 50 000 sugu. Sēnes dzīvo gan augsnē, gan ūdenī un augos, tāpat arī ikviena cilvēka un dzīvnieka organismā. Latvijā konstatēts ap 1080 cepurīšu sēņu sugu, 43 varietātes un 14 formas, no kurām lielākā daļa ir ēdamas, 33 – indīgas un pārējās – neēdamas vai arī sēnes, kuru nozīme uzturā nav zināma.

Mušmīres (*Amanita*) ir aptuveni 600 sugu liela mušmīru dzimtas ģints, kas iekļauj vienas no indīgā-

kajām pasaules sēņu sugām, lai gan dažas mušmīru sugas ir arī ēdamas. Aptuveni 95 procenti no visiem nāves gadījumiem, ko izraisījusi saindēšanās ar sēnēm, ir no mušmīru ģints sēnēm. Pati indīgākā mušmīru ģints pārstāve ir zaļā mušmīre. Vispēcīgākais toksīns indīgajās mušmīrēs ir alfa-amanitīns.

Pēc “Senes.lv” datiem, pirmo reizi Latvijā bārkstaino mušmīri konstatējis F. E. Štolls 1919. gadā Jelgavas novada Vircavas pagasta Oglainē. Nākamo reizi tā pamanīta tikai 20. gadsimta otrās puses sākumā divās citās vietās Dienvidzemgalē. Pēc tam sekojis vēl ilgāks pārtraukums, raisot aizdomas par sugas izzušanu Latvijā. Tomēr kopš 21. gadsimta sākuma tā uzzieta piecās (varbūt sešās) vietās. Pašlaik droši zināmas ir deviņas atradnes, bet informācija nemitīgi tiek papildināta ar jaunām. Vēl nepārbaudīts eksemplārs nesen nogādāts Dabas muzejā, tāpat Mikologu biedrība saņem fotogrāfijas un aprakstus par jaunām sēņu atradnēm Latvijā un aicina cilvēkus turpināt tās iesūtīt, ja ir aizdomas, ka izdevies uziet reto bārkstaino mušmīri.

AGNESE LEIBURGA

Mežinieku kooperatīvi uzņem apgriezienus

Mežos arvien aktīvāk rosās to īpašnieku veidotie kooperatīvi, pakāpeniski aug biedru skaits un apsaimniekotās platības. Taču straujāku popularitāti kooperatīviem liedz koksnes realizācijas nepievilcīgās cenas

Tā situāciju vērtē vairāki aptaujātie meža īpašnieku kooperatīvo sabiedrību vadītāji. 2012. gada septembrī stājās spēkā grozījumi Kooperatīvo sabiedrību likumā, kas ļāva Latvijā oficiāli reģistrēt mežu īpašnieku veidotus mežsaimniecības pakalpojumu sniedzēju kooperatīvus. Mežu īpašnieki un kooperatīvu veidošanas iniciatori atzīst, ka trīs gadi tomēr ir pārāk īss laiks, lai varētu izvērtēt šīs formas nozīmi un ietekmi ne tikai kādā konkrētā reģionā, bet arī visā valstī kopumā, kaut gan pozitīvas tendences jau ir jūtamas. Latvijā meža īpašnieku kooperācijā faktiski ir sperti tikai pirmie soļi, jo iepriekšējās desmitgadēs pretstatā lauksaimniekiem šajā jomā nekas nav darīts, turklāt cilvēki neredzēja kooperācijas pozitīvās iespējas un, vismaz pēc aptaujāto domām, vēl ir pārāk agri salīdzināt tās ar privātmežu īpašnieku kooperatīviem Somijā vai Zviedrijā.

Lēcienveidīgs augums

Zemkopības ministrijas dati rāda, ka 2013. gadā kooperatīvos bija vidēji 18 biedru, visi – fiziskas personas, un to kopējā meža apsaimniekotā platība vidēji bija 824 hektāri, bet 2014. gadā bija vidēji 31 biedrs, arī visas fiziskas personas, ar kopējo apsaimniekoto meža platību vidēji 1008 hektāri. Savukārt pērn jau vidēji bija 55 biedri, visas fiziskas personas, ar kopējo apsaimniekoto meža platību 9140 hektāru. Arī kooperatīvu neto apgrozījums audzis lēcienveidīgi. 2013. gadā tas bija tikai 0,47 miljoni eiro, 2014. gadā – 0,55 miljoni eiro, bet pērn – jau 1,38 miljoni eiro. Interesanti, ka kopumā no reģistrētajiem meža īpašnieku kooperatīvajām sabiedrībām 2016. gadā atbilstības statusu ieguvušas trīs. Pēc Zemkopības ministrijas datiem, meža īpašnieku kooperatīviem noteiktais uzņēmumu ienākuma nodokļa atvieglojums nekādu būtisku ietekmi uz valsts budžetu neatstās, jo tā apmērs par 2015. gadu bijis tikai nepilni 7400 eiro, bet 2014. gadā – nedaudz vairāk par 310 eiro. Tādējādi nav piepildījušās arī iepriekš izteiktās bažas, ka tādu sabiedrību dibināšana, kuras izmantos peļņas nodokļu atlaides, negatīvi ietekmēs valsts budžetu.

Pionieru liktenis

“Kopumā Latvijā reģistrēti septiņi mežu īpašnieku kooperatīvi, no kuriem dzīvi joprojām ir seši, bet trīs darbojas reāli,” rezultātus vērtē Latvijā pirmās mežsaimniecības pakalpojumu sniedzēju kooperatīvās sabiedrības “Mežsaimnieks” valdes priekšsēdētājs Grigorijs Rozentāls. Viņš

norāda, ka sākums ir visgrūtākais, lai pārliecinātu mežu īpašniekus iestāties kooperatīvā, bet arī lai tiem sniegtu adekvātus pakalpojumus – mežizstrādes, jaunaudžu stādīšanas un kopšanas pakalpojumus un pat realizēt koksni par izdevīgākām cenām. Jāatgādina, ka valdība ir izvirzījusi vairākus nosacījumus mežu īpašniekiem, kuri apvienojas mežsaimniecības pakalpojumu sniegšanai: biedru skaitam jābūt vismaz 15, savukārt apsaimniekojamajai platībai – vismaz 500 hektāru.

“Pērn mūsu apgrozījums bija 0,78 miljoni eiro, kas salīdzinājumā ar 2013. gadā sasniegtajiem 0,17 miljoniem eiro ir milzīgs lēcienis, tomēr tas nav iespēju līmenis,” lēcienveidīgo izaugsmi ilustrē G. Rozentāls. Viņš atzīst, ka šā gada maksimālais uzdevums būtu dubultot pērn iespēto un neto apgrozījumu šogad sasniegt 1,5 miljonu eiro apmērā. “Tas ir reāli īstenojams uzdevums, kaut arī varētu būt labākas apalkoksnes realizācijas cenas,” tā uz jautājumu, kas varētu bremsēt apgrozījuma dubultošanas mērķi, atbild G. Rozentāls. Viņš atzīst, ka “Mežsaimnieks” ir audzējis gan biedru skaitu, gan apsaimniekājamo platību apmēru. “Pērn bija 58 biedri, tagad jau ir 74, un to skaits, varbūt lēnāk nekā līdz šim, tomēr turpinās pieaugt,” pārliecināts ir G. Rozentāls. “Mežsaimnieks” ir startējis un saņēmis ES struktūrfondu atbalstu, kas varētu kalpot par labu tramplīnu nākotnes attīstībai. G. Rozentāls atzīst, ka pirmie darbības gadi pierādījuši kooperatīvu lomu un vietu, bet meža īpašnieku pārliecināšanā vislabākā esot sekmīga meža īpašnieku kooperatīvu darbība, kāda ir Alsungā un Inčukalnā.

Ir, kur augt

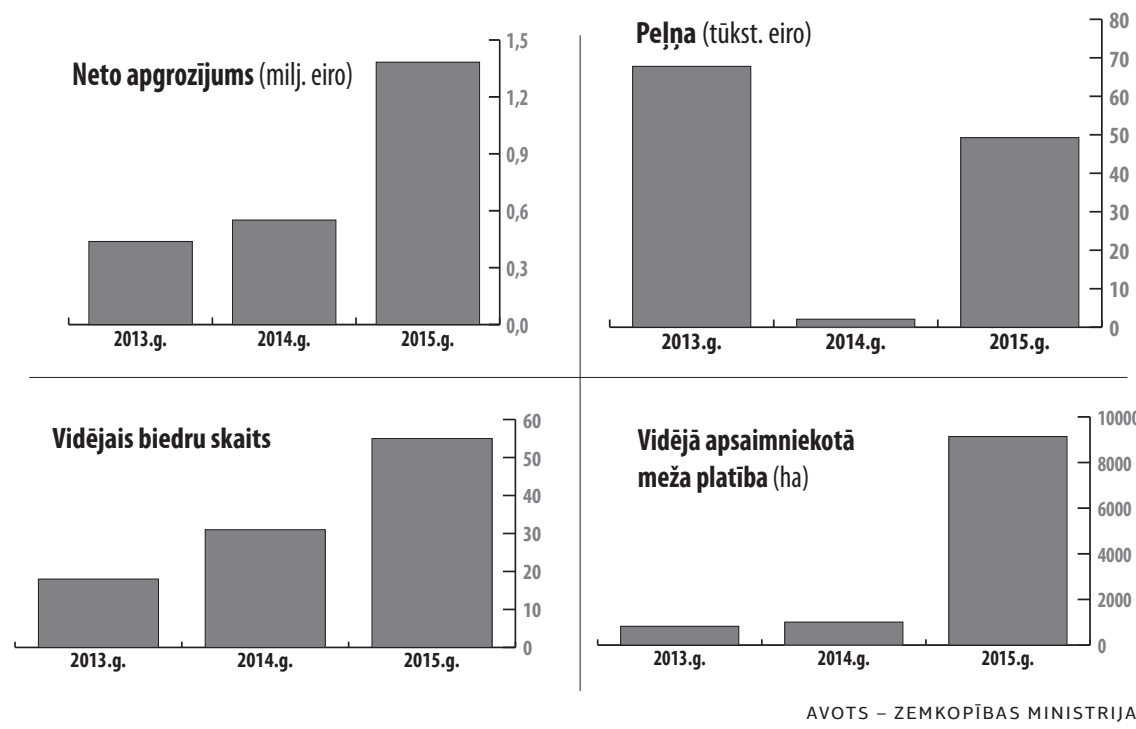
“Eiropā kooperācija jau ir vairāk nekā 100 gadu, savukārt Latvijā ar to ir skaudra pieredze, tāpēc mežu īpašnieku pārliecināt iesaistīties nebūt nav viegli un vislabākā reklāma ir paziņas ieteikums – labā pieredze, jo bieži vien cilvēki MPKS uztver kā kārtējo viņa meža kārotāju,” savu pieredzi atklāj MPKS “L.V. Mežs” valdes priekšsēdētājs Modris Kalvāns. Viņš atzīst, ka pašlaik ir jau 95 biedri un kopējā apsaimniekojamā mežu platība pārsniedz 5000 hektāru. “Tas ir kokmateriālu pārdošanas ienākums, taču svarīgākais ir par aptuveni 0,3 miljoniem eiro veiktie mežsaimniecības darbi – investīcijas kooperatīva biedru mežu vērtības pieaugumā – jaunaudžu kopšana, meža stādīšana,” tā uz jautājumu par neto apgrozījuma apmēru atbild M. Kalvāns. Viņa MPKS ir pieteikusi uz ES struktūrfondu programmas atbalstu un plāno dubultot savu neto apgrozījumu. “Ir, kur augt un tiekties,” tā nākotnes perspektīvas iezīmē M. Kalvāns. **KL**

MĀRIS ĶIRSONS, “DIENAS BIZNESS”

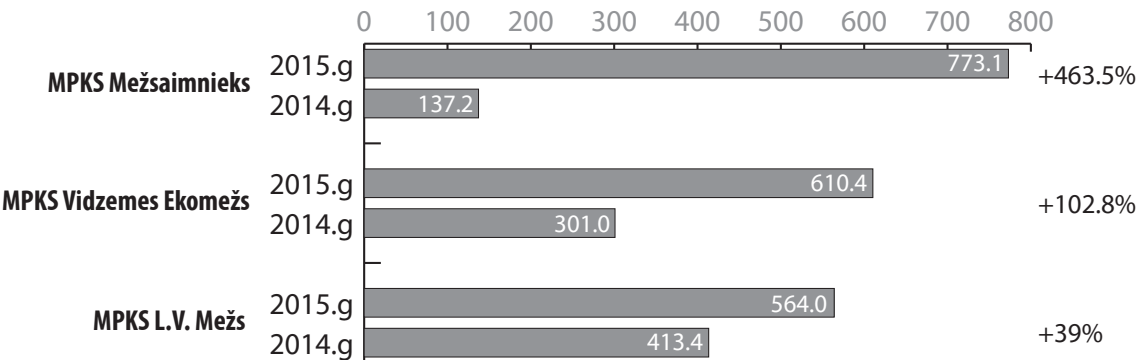

FOTO NO PIXABAY.COM

Mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības

Lielāko MPKS neto apgrozījums (tūkst. eiro)

PĒC SIA “LURSOFT” DATU BĀZES DATIEM